

ALEXANDRU I. MĂRCULESCU
LICENȚIAT AL FACULTĂȚII DE LITERE DIN BUCUREȘTI

OLTENIȚA

STUDIU ALBUM MONOGRAFIC

Bătălia dela Oltenița între Ruși și
Turci din 1853

Copie după o pictură de Teodor Aman

La bataille entre les Russes et les Turcs
qui eût lieu à Oltenitza en 1853

Copie d'après une peinture de Teodor Aman

MAI—IUNIE MCMXXXII

Elenei (†), sora mea
dragoste de frate

Colegilor mei fondatori
primi absolvenți (1927)
ai liceului din Oltenița
dragoste de coleg și prieten

P r e f a ță

Studiul monografic al orașului Oltenița mi l-a inspirat lectura (1923) Monografiei orașului Giurgiu de I. Boldescu pe când, licean în clasa V-a, urmam cursurile liceului „Ion Maiorescu“, de acolo.

Cu mulți ani mai înainte de anul 1923, o coincidență ne spune mai mult : în anul 1907 Ianuarie 25 un domn Gh. Ioanid cere, Consiliului comunal al Olteniței de atunci în frunte cu C. Danielescu, ajutoare pecuniare pentru facerea unei astfel de lucrări. Consiliul, în ședința din 3 Februarie 1907, amână darea ajutorului solicitat. In anul 1907 însă, câteva luni mai târziu, m'am născut eu.

Oltenița — studiu album monografic —, luând forma tiparului, se datorește în cea mai mare parte profesorului meu, d-l Simion Mehedinti, care cetindu-mi lucrarea m'a îndemnat a o tipări.

Determinat de sfaturile D-sale ce mi-au fost de un real folos, îmi permit pe calea aceasta a-i aduce respectuoase mulțămiri.

Te îndemn, iubite Oltenițean și cetitor, dacă pleci la drum cu gândul de a-ți cunoaște țara, să te oprești mai întâi în orașul tău — loc scump de amintiri ce te leagă pe urmele copilăriei — ce-ți oferă, poate, un cămin mângâietor. Căci orașul tău un colț din țara ta este.

București, 1932, Martie 7.

„Din stânga, în zidul de sălcii se deschide o poartă, prin care intră liniștit Argeșul. Aici, în unghiul acesta de ape, pe ruinele Constanțiolei, veche cetate zidită de Constantin cel Mare, este târgușorul Oltenița, schela de grâu a județului Ilfov“.

(Alexandru Vlahuță: România Pitorească)

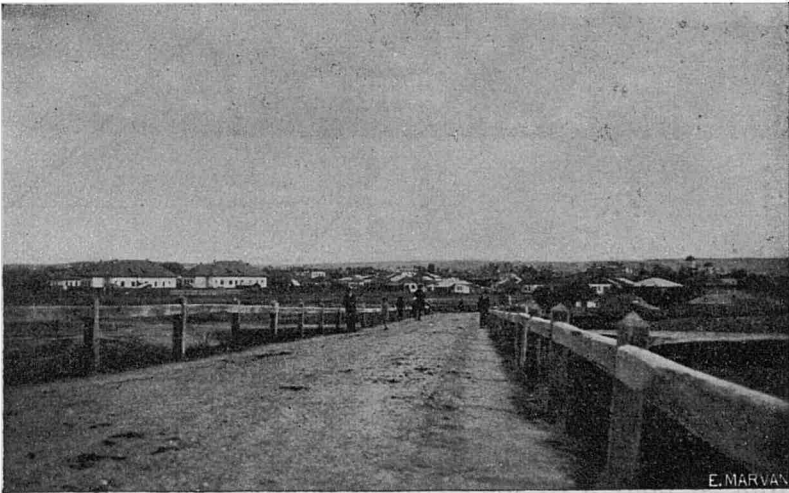
„A gauche, dans le mur de saules, s'ouvre une porte par laquelle entre, tranquillement, l'Argesch. Ici, dans cet angle formé par les eaux, sur les ruines de Constantiole, vieille forteresse bâtie par Constantin le Grand, se trouve le bourg d'Oltenitza, le grenier du département d'Ilfov“.

(Alexandre Vlahuta : La Roumanie Pitoresque.)

I.

POZIȚIUNEA ORAȘULUI OLTENIȚA.

Doritor de locuri cari să-ți ademenească ochiul, lunca dela confluența râului Argeș cu fluviul Dunărea, Gangele sfânt al strămoșilor noștri Geto-Daci ¹⁾, îți oferă orașelul pus în ramă de diguri, împodobit cu pădurici de sălcii și plopi, predominat de dealurile cu ci-

Privit de pe frumosul pod de fier, orașelul Oltenița îți apare împodobit cu copaci înfrunziți, pătat în mozaic de acoperișuri și de case albe....

En jetant un coup d'oeil du haut de ce pont, la ville surgit parée de ses arbres en frondaison donnant l'impression d'un mosaïque avec ses toits et ses maisons blanches....

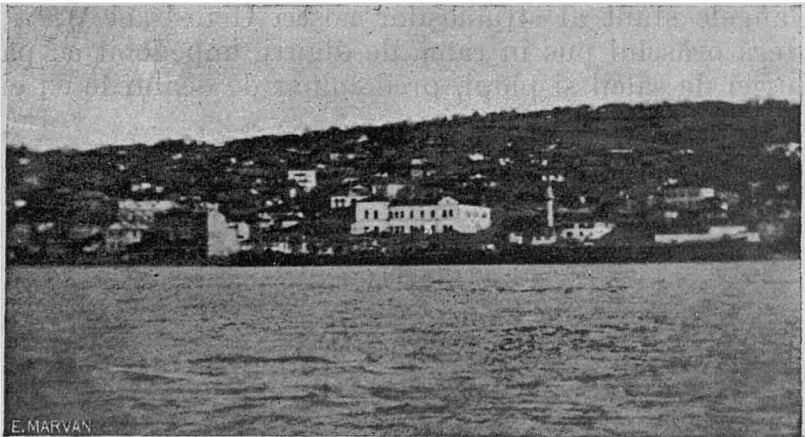
reșii precoci înflorind ai Turtucaiei. De este primăvara și te afli pe malul stâng, oltenițean, al Dunării, privești-

¹⁾ Anfidius (sec. II d. Chr.) spune că jurământul solemn la Daci era apa din Dunăre. Sophocle (495 d. Chr.), afirmă : Apa Istrului ca și apa lui Anasis era expiatoare, curățitoare de păcate.

tea care ți se desfășoară înaintea ochilor variază în pitoresc.

În dreapta ta, în fund, pe celălalt mal, vezi Turtucaia cu case scăldate în soare, profilându-și minaretul cu semilună al geamiei, vestigiu al vremii când otomanii își purtau turbanul și șalvarii pe străzile urcânde și coborânde, și astăzi cu aspect oriental, ale fostului Iartakoi²⁾.

Înaintea ta, bătrânul Istru proptit în marginea pozișului prebalcanic, văzut din luncă sub forma dealuri-

Vezi Turtucaia cu case scăldate în soare profilându-și minaretul....

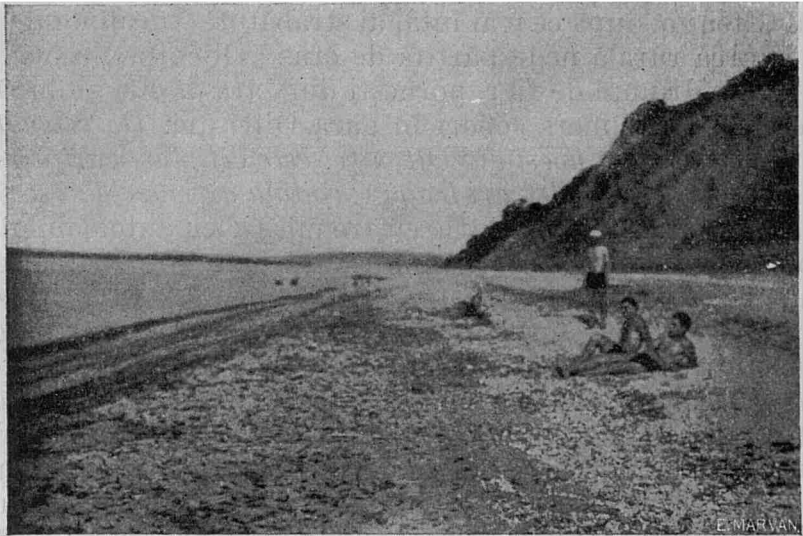
Et voici la ville de Turtucaia, avec son minaret surgissant du milieu de ses maisons baignées de soleil....

lor de argilă și calcar, și-a stabilit pentru multă vreme albia și poartă în sus și în jos pe apele-i lucinde sumedenie de bărci cu pescari, cari cutreeră până toamna târziu Dunărea și bălțile ei.

În stânga, dealurile Turtucaiei se prelungesc ondulându-se și primate prin brațele de apă pe care ostrovul Kussui i le crează Dunării, în lumina aurorii, dealurile apar în frumusețe bosforeană; căci cine a văzut din de-

²⁾ Nume turcesc al Turtucaiei.

părtare, de pe vapor pe mare, intrarea în Bosfor și Dunărea aici, nu poate fi contrazis. Iar când crepusculul te-a găsit întârziat pe chei, portul, lipsit de forfoteala vieții care s'a scurs în oraș și împresurat de liniștea ce te predispune meditației, îți prilejuește admirarea naturii care, cuprinsă de noaptea ce-și întinde pe furiș pânza, poartă mai departe într'însa tainele, pe cari numai norocul înzestrător de multă simțire te îmbie să le pătrunzi farmecul lor.

Dunărea proptită în marginea podișului prebalcanic își crează plajă în timpul verii.

Le Danube appuyé sur le plateau pré-balcanique étend sa plage pendant l'été.

Privit depe frumosul pod de fier, întins la înălțime peste albia Argeșului, orașelul Oltenița îți apare împodobit cu copaci înfrunziți, pătat în mozaic de acoperișuri și de case albe, dominat de cupola bisericii Sf. Nicolae, de turnulețul fostei Bănci Oltenița și de Castelul de apă izolat la marginea orașului ca o strajă de demult al lui. Tot de pe pod, vezi cursul sinuos al Argeșului, care dela întâia lui apropiere de oraș și până la locul de vărsare în Dunăre îndeplinește, conștiincios în fiecare

vară, slujbă grea de grădinar udător și de scaldă răco-ritoare mulțimii ce-l vizitează.

Ca să găsești Oltenița cu harta globului pământesc în față, te folosești de coordonatele geografice: 24°15' longitudine estică și 44°6' latitudine nordică, a cărora intersecție formează punctul, ce înseamnă pe glob locul orașului. Din capitala Țării, ținând drumul șoselei naționale care începe ³⁾ din dreptul mânăstirii și închisorii Văcărești, parcurgi 63 km. în interval de cca. 100 minute cu automobilul sau 8 ore cu trăsura și ai ajuns în Oltenița, după ce mai întâi ai străbătut — dealungul— așezarea rurală nedespărțită de oraș : Oltenița-Veche.

Pe drumul de fier, pornești din gara de Est și după nici 2 ore de mers cobori în gara Olteniței. *De relevant este, că drumul acesta al Olteniței este cel mai scurt dintre toate drumurile cari leagă Capitala cu marele nostru fluviu.* Călătorind însă fie cu trenul, fie cu automobilul, priveliștea pe care câmpia munteană și-o pune la dispoziție îți răsplătește vizita făcută. Iată, alegând ca mijloc de transport automobilul, șoseaua bine pietruită, umbrită pe alocuri cu salcâmi și duzi (Strâmbeni, Curcani, Potcoava) cu satele mari și mici înșiruite de o parte și de alta a ei, îți dă impresia unui bulevard imens, în construcție ; în zi de sărbătoare, viața satelor colorează viu aspectul șoselei. Din tren privite, lumca Argeșului și râulețele în agonie, cu rețelele de bălți și terasele îmbrăcate de sate, totul acoperit de verdeață, aștern contrastul care înlătură monotonia. Venind din sus pe drumul fără pulbere, cum a numit Dunărea cronicarul Miron Costin, vaporul, după ce a stat ancorat câteva minute în portul Turtucaia, se îndreaptă către zidul de sălcii care ascunde orașul și lasă poartă deschisă râului Argeș ce udă locașul de veci al Regilor Țării ⁴⁾.

³⁾ Șoseaua Olteniței este frecventată și prin capătul ei dinspre cimitirul Bellu.

⁴⁾ La M-rea Curtea de Argeș odihnește somnul de veci lângă cei dintâi Basarabi și Neagoe Basarab, Regii Carol I, Regina Elisabeta și Regele Ferdinand I.

Zece minute îi trebuie vasului ca să traverseze diagonal Dunărea și să-și lase, cu sgomot de lanțuri grele, ancora în portul Oltenița.

Indemnat de pitorescul contrastului de luncă și podiș vezi orașul, și afli că pozițiunea lui geografică, explicată de fapte concrete, pun Oltenița în fruntea altor orașe dunărene. Astfel :

Pe drumul de fier, pornești din gara de Est și după nici 2 ore de mers cobori în gara Olteniței.

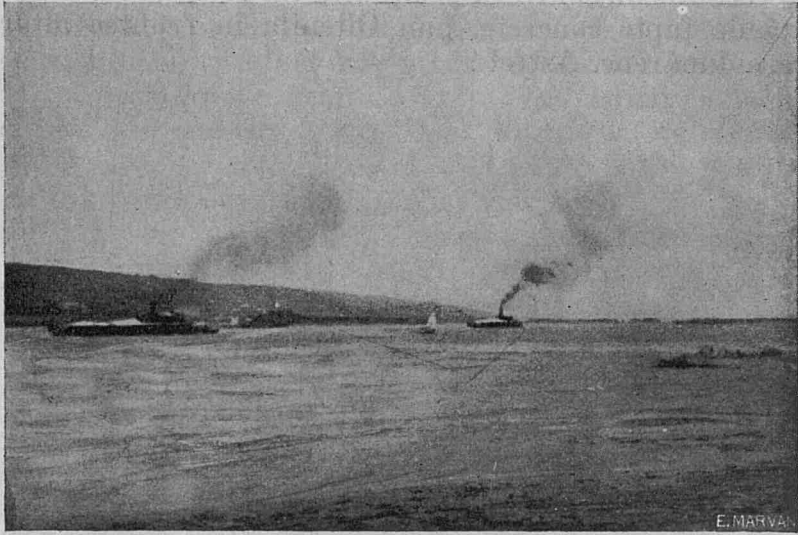
En parlant de la Gare de l'Est, et après environ deux heures de chemin de fer on arrive à la gare d'Oltenitza

a) *Așezarea Olteniței la un cap de pod din drumul vechi și direct care lega Constantinople cu București ;*

b) *Faptul că Dunărea, după un ocol larg în ținutul de baltă atinge iarăș marginea podișului (platformei) prebalcanic, face să aibă la Oltenița o albie îngustă (cca. 800 m.) și adâncă, rezultând astfel un vad lesnicios de trecere și un port bun, care permite ancorarea vaselor la mal chiar pe timp secetos ;*

c) *Apropierea orașului, mai mult decât oricare alt oraș dunărean, de Capitală ;*

d) *Mărginirea Olteniței de jur împrejur cu mulțime de așezări omenești, care-i depozitează toamna cantități mari de cereale, făcând din oraș „plămânul cerealelor din Sudul județului Ilfov“ la Dunăre, toate aceste*

Vase de războiu trecând prin portul
Oltenița.

Bâtiments de guerre passant devant
le port d'Oltenitza.

fapte confirmă pentru totdeauna buna pozițiune geografică a orașului Oltenița.

II.

ISTORICUL ORAȘULUI OLTENIȚA.

1. *Legenda fostelor cetăți.*

Dunărea în vechime ca și astăzi constituie o arteră de comunicație și legătură între malurile ei. Vadurile numeroase precum și multele cetăți dispărute, pe urmele cărora sunt ridicate astăzi orașele-porturi ale Dunării, dovedesc aceasta.

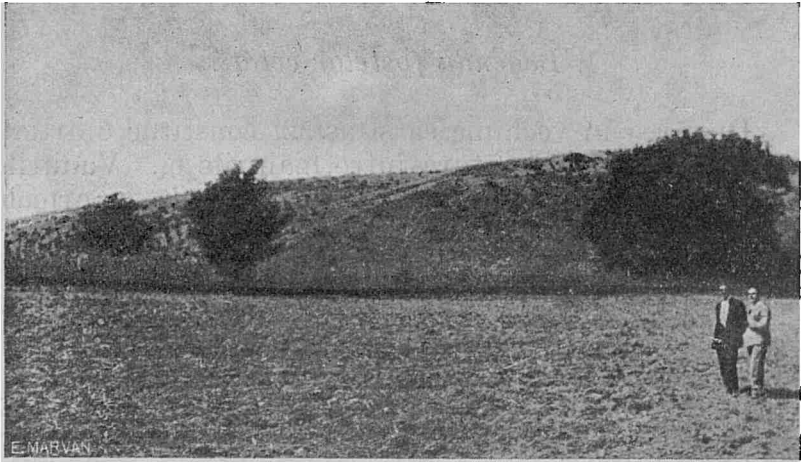
Profesorul V. Pârvan în volumul „*Le pénétration hellénique et hellénestique*”, pagina 16 scrie : „îmbucătura râului Argeș între Chir-nogi și Spanțov este un punct caracteristic al pătrunderii (influenței) grecești. La Spanțov s'au găsit niște amfore rodiene, din sec. 3—2 a. Chr.; numeroasele stațiuni preistorice iarăș, din această regiune, dovedesc aceasta.

Iar, în volumul „*Inceputurile vieții romane la gurile Dunării*”, pag. 55, spune : „O adevărată țară geto-dacă întâlnim apoi în ținutul bălților Dunării și Mostiștei cuprinzând atât malurile înalte ale râului și locurile presărate cu așezări străvechi, începând din vremea armelor și uneltelor de piatră (cu 3000 a. Chr.), cât și însăși balta Dunării, cu insulele și tăpșanele ei, pe toată întinderea dintre Oltenița și gura Ialomiței”.

Generalul Panaitescu, într'un raport militar, afirmă : „...în jos de Oltenița, pe o porțiune de 15 km. lungime, găsim urmele a patru castru romane construite cu un caracter de durată mai deosebită decât al aceloră dela munte, și anume : la Turtucaia și Kadikioi pe malul dobrogean, la Oltenița și Spanțov pe malul muntean. Așezarea lor nu ne descoperă pe țărni nici o legătură de uscat între ele. căci malurile profund tăiate de scursorile dobrogene, izolate prin mlaștini împinse pe malul muntean, îndepărtă posibilitatea legăturilor de uscat la mulți kilometri în interior. *Alegerea acestor castru*

insă răspunde admirabil la o bună adăpostire, apărare și schimb cu interiorul. Mai adăugăm că aspectul localităților ne invită a cerceta și influența neamurilor ce s'au perindat pe aici: epoca *Genovezilor s'a încrustat admirabil în lungul Dunării*" (*Raport ținut la Soc. Regală de Geografie, Buletin geografic No. 36, pag. 73*).

Daphnes. Cetatea dispărută și atribuită orașului Oltenița a fost numită *Daphnes* de Procopius; *Constanțiola* de Grigore Tocilescu, Alexandru Vlahuță; *Constantiniana-Daphnes* de V. Pârvan. Localizare și dată de construcție sigură a fostei cetăți nu cunoaștem, căci

Dealul Gumelnita, locul fortărețelor Gumelnița și Constanțiola-Daphnes acoperit cu vii.

La Colline Gumelnitza, où se trouvaient les forteresses Gumelnitza et Constanțiola-Daphnes, couvertes de vignobles

nu s'au făcut în aceste locuri săpături temeinice. Pozițiunea ei trebuie căutată pe malul stâng și înalt al văii Dunării, știind că pe timpul primei sale zidiri Dunărea curgea mult mai la nord de locul ce ocupă astăzi thalwegul său ⁵⁾. Tabula (Atlasul) lui Peutinger și Itinerariul lui Antonin așează cetatea *Daphnes* cu precizie la

⁵⁾ Dunărea apropiindu-se de marginea podișului prebalcanic și-a fixat albia mai la sud, lăsând Argeșului posibilitatea să aluvioneze lunca înălțând-o, și să-și fixeze și el albia mai către W. S. — albia lui de astăzi — după multe rătăcirii pe urmele Dunării.

gura Argeşului ⁶⁾. V. Pârvan indică, fără siguranţă, Spanţovul ca fiind locul cetăţii *Daphnes*. „Ceva mai spre răsărit, la Spanţov, lângă Olteniţa, s’au găsit, *cam pe unde* va fi fost şi aşezarea romană, care s’a chemat în veacul al IV-lea d. Chr., *Constantiniana Daphnes*, un ulcior, adică amforă, cu pecetea de fabrică din Rodos, după toate semnele, adusă încoace cu vin ori cu ulei în sec. III, sau cel mai târziu II în. d. Chr. (*Pârvan încep. vieţii rom. la gurile Dunării, pag. 55*).

Din cercetarea luncii Olteniţei şi în urma studiului cu descoperirea staţiunii preistorice *Gumelniţa* a d-lui Vladimir Dumitrescu, fixeaz locul cetăţii *Daphnes* chiar pe dealul *Gumelniţa*, pe unde a fost penultima gură a Argeşului, în urmă cu aproape două milenii, motivând-o astfel :

a) Toate informaţiunile vechi concordă în aşezarea cetăţii *Daphnes* la gura Argeşului ;

b) Din vechime şi până astăzi, locul dela gura Argeşului a fost dovedit ca fiind *cap de pod* peste Dunăre ;

c) Dealul *Gumelniţa* cu înălţimea sa dominând Dunărea şi câmpia era un loc strategic, însemnat, contra barbarilor ;

d) Informaţiunile vechi aşează *Transmarisca* (Tur-tucaia de astăzi) ca opusă cetăţii dela gura Argeşului. Deci penultima gură a Argeşului, indicată de terasele *Gumelniţa* şi *Calomfirescu*, este locul fostelor cetăţi.

Numele cetăţii aparţine sau religiunii păgâne sau elinului — *daphne*, — laur ⁷⁾, plantă ce probabil a crescut odinioară pe aici, când clima era mult mai dulce. Probabil această cetate exista chiar din vremea daci-

⁶⁾ Hesiod aminteşte de râul *Ardeskos*, fără indicaţiunea ţării prin care curge. Halling şi Schüller îl identifică cu râul *Argeş* de astăzi fără siguranţă însă, pentru că râul ar putea fi *Artiskos* din ţara *Odrisilor* (Herodot IV, 92) sau *Ordissos* din *Sciţia* (Herodot IV, 42, 92). Haşdeu numea partea inferioară a Argeşului *Mariscus*, iar partea superioară *Argas*.

⁷⁾ *Daphne*, nimfă iubită de *Apollon* şi prefăcută în laur de mama sa, *Gea*, (pământul), spre a nu fi prinsă de el ; *Daphne*, laur, probabil din rădăcina sanscrită *dambh*, arde.

lor ⁸⁾. Câtva timp după aparițiunea creștinismului un templu creștin fu ridicat aici din inițiativa *Sfintei Gautia* ⁹⁾, soția magistrului cetății *Daphnes*. Împăratul Constantin cel Mare înfrumuseță templul zidindu-i și o cetate pentru apărare, contra trecerii barbarilor pe aici. Cetatea luând numele împăratului se numi *Constantiola*. Murind împăratul Constantin, ocrotitorul creștinilor, barbarii dela Dunăre începură a se mișca. Iugurich, unul din capii lor, arse templul Gautiei cu 26 creștini ce se aflau într'însul, în rugăciune ; restul din ei, scăpând prin fugă. Nu mult după aceia templul, rezidindu-se, deveni o frumoasă episcopie creștină (a doua din Dacia) ¹⁰⁾.

⁸⁾ Pompeius, poporului din Daphne îi dăde ceva pământ, pentruca să aibă unde să-și planteze o dumbravă mai mare, rămânând încântat de pozițiunea locului și de bogăția izvoarelor (Eutropius : Istoria Romană, traducere IV, p. 14).

⁹⁾ Legenda ne spune : primul templu creștin fu ridicat din inițiativa privată a Sfintei Gautia. Născută în cetatea *Durostorum* (Silistra de astăzi) pe la 320 d. Chr., fu încă din tinerețe inițiată în tainele creștinismului, și deveni împreună cu fratele său, ce era tribun, o zeloasă apărătoare a doctrinei creștine ce avea să schimbe radical fața lumii. Murind fratele ei, rămasă fără protector, fu așa de mult persecutată de Capitoliu, prefectul Durostorumului, încât părăsi locul natal și trecu Dunărea, stabilindu-se în cetatea *Daphnes de la gura Argeșului*. Virtuțile Gautiei, apreciate de magistrul cetății *Daphnes*, o impuse soția acestuia. Creștin și magistru, ei nu întârziară a practica fățiș creștinismul, zidind chiar un templu. Trăiră 18 ani împreună având, ca fruct al căsniciei lor, o fiică, *Doclida*. Magistrul muri, regretat de soția și adepții ce făcuseră. *Iugurich* auzind de moartea magistrului veni să turbure liniștea creștinilor din *Daphnes*. Mai întâi le interzise adunările în biserică ca fiind îndreptate contra autorității sale ; apoi le închise templul, aruncând pe mulți în închisoare. Intr'o Duminică, *Iugurich* păgânul încuie templul cu creștinii cari se aflau într'însul și-i dădu foc. Arseră 26 de creștini. Sfânta Gautia și fiica sa *Doclida*, care nu merseră în ziua acea la templu, scăpă cu viață, și reîntorcându-se peste Dunăre, în cetatea *Durostorum*, muri în brațele fiicei sale, fiind îngropată în biserica pe care singură o zidise în *Durostorum*.

¹⁰⁾ Către începutul secolului IV d. Chr. strălucea în *Apullum* (Alba Iulia) Mitropolia Gotiei, în fruntea căreia se afla Mitropolitul Teofil, acela care alături de *Ulfila* semnă din partea bisericii Daciei actele primului sinod de la Niceea (325 d. Chr.). Teofil văzând depărtarea scaunului bisericesc pentru creștinii din Dacia Australă (Muntenia) sfinți pe *Ulfila*, nepot de duce din Dacia Australă, ca Episcop al acestei Dacii dându-i reședința în *Daphnes*, care deveni scaun de

Gumelnița. Altă așezare, dispărută de pe locul Olteniței, este *stațiunea eneolitică* (cu secole înainte de Christos) *Gumelnița*, localizată pe acelaș deal (terasă) pe care a fost suprapusă și *cetatea Daphnes*. Se găsește la răsărit și la cca. 3¹/₂ klm. depărtare de actualul oraș Oltenița. Săpăturile ¹¹⁾ au dat la iveală mulțime de obiecte împărțite în trei categorii : a) *obiecte în silex și piatră* ; b) *obiecte în ceramică* ; c) *obiecte în os și metal* (acestea figurând printr'un inel de aur). A fost o stațiune care domina Dunărea și împrejurimile ei ¹²⁾, locuită de pes-

Bătălia dela Oltenița între Ruși și
Turci din 1853

Copie după o pictură de Teodor Aman

La bataille entre les Russes et les Turcs
qui eût lieu à Oltenitza en 1853

Copie d'après une peinture de Teodor Aman

Episcopie. Ulfila, traducând scriptura ca și prin întreaga sa activitate, contribuie mult la întinderea creștinismului printre Goți. Moare Teofil și în locu-i vine Ulfila, care sfințește ca *Episcop în Daphnes pe Nichita*, martirul sub care strălucește mult Episcopia, prins apoi și torturat de barbari. (Din *Viețile sfinților*). Astăzi *Daphnes* este numele unei societăți de vânatoare și a unei înjghebări de cohortă cercetășească.

¹¹⁾ V. Pârvan : *Getica*, pag. 329, 342, 470, 498 ; v. *Revue Dacia*, vol. I : *Les découvertes de Gumelnița*.

¹²⁾ *Gumelnița* este deasupra luncii cu 20 de m. ; deasupra mării cu 39 metri. În vechime, desigur, echivala cu înălțimea podișului prebalcanic (*Turtucaia*).

cari, agricultori și lucrători de obiecte în silex și piatră. A fost distrusă, ca și celelalte așezări (*Sultana, Căscioarele*) de acelaș caracter cu *Gumelnița*, printr'un puternic incendiu.

2. Originea numelui Oltenița.

Dată certă toponimică a Olteniței nu se știe. Numele Oltenița apare sub formele vechi de : *Otelnița* și *Oltelnița*, încă de prin secolul al XVII-lea. În forma *Otelnița* se întâlnește în pronunțarea numelui de către unii bătrâni (*Otelnița* formă păstrată mai ales de ciobanii transilvăneni cari au avut sau au legături cu vadul sau orașul Oltenița) ; în cealaltă de *Oltelnița* se găsește, pe lângă pronunțare, în diversele acte și documente ce se păstrează în legătură cu orașul. Și astăzi, unele persoane cu puțină știință de carte se servesc, în corespondența lor scrisă sau orală, de una din aceste două forme vechi, mai ales de forma *Oltelnița*. Încercând să explicăm originea filologică a numelui *Oltenița*, expunem diferitele păreri ce s'au emis asupra acestei chestiuni.

A de *Cihac* așează numele Oltenița ca și Olt, Oltenia, etc., printre cele de origine maghiară (v. Dictionaire d'Etimologie, pag. 518).

D-l *Tache Papahagi*, folklorist, explică numele *Oltelnița* prin adăugirea terminațiunii slave *elnița* la rădăcina *Olt* : *Olt-elnița*, ca și *vârtelniță*, *cădelniță*¹³⁾, etc., care s'a schimbat apoi în *Oltenița*, căzând l.

Dr. Iorgu Iordan (*Rumänische Toponomastik, Teil I*) afirmă, la pag. 102 : *Olteânca* (Mehedinți, Vâlcea), *Olteânul* (Buzău, Mehedinți), *Oltenéști* (Fălciu), *Olteni*, sate în Argeș, Buzău, Dâmbovița, Ialomița, Ilfov, Olt, Prahova, R. Sărat, Teleorman, Vâlcea), *Olténița*, *Oltenicioàra*, (amândouă în Ilfov), cum se vede, întâl-

¹³⁾ Gh. Pascu : Sufixele Românești.

nim aceste numiri și în mica Valahie (rum. Oltenia). În acest caz ele (numirile) arată că originea localităților, locuitorilor de care este vorba, este dela ținutul așezat lângă râul Olt. La *Tiktin* oltéan, locuitor al Micii Valahiei și al Țării Făgărașului (Țara Oltului). Iar la pagina 271, spune : forma veche a Olteniței mai departe Oltélnița (v. Daco-romania III, pag. 432), de altfel, este o părere a mea foarte probabilă. Acum mă gândesc la bulgărescul *oteljamă*, a fătă, serb. *Otèliti*, vițel : derivația de *niță* fiind aceea a cuvintelor ce se află în rumânește și slavonește (compară G. Pascu, Sufixele românești, pagina 268), și fonetic nu întâlnim nici o dificultate, căci *l* al primitivelor se poate să fi trecut în prima silabă.

D-1 *Sextil Pușcariu* (Daco-romania, III, pag. 432) confirmă forma *Oltelnița*, fără să dea vre-o explicație asupra acestei forme.

Filologul cel mai autorizat, d-1 *O. Densușianu* (răspunzând dorinței mele de a cunoaște originea etimologică a Olteniței), îmi scrie : „Asupra formei mai vechi, v. și Daco-romania, III, 432. Jordan, Rum. Toponomastik, 271, crede că ar putea fi pus în legătură cu bulg. *Otelva*, — *ja kalben*, vițel, dar morfologicește și ca înțeles e contestabilă această derivare. Mai curând ne putem gândi la un compus bulg. *ot + devlnica* (c în limba slavă se cetește *ț*, deci *ot + devlnița*), piatră de hotar ; comp. *otdevljamă*, a despărți ; ca punct de graniță veche cu Bulgaria s'a putut da numele acesta localității în forma veche *Otelnița*, a fost schimbată pe urmă în *Oltelnița*, *Oltenița*“.

Tradiția locală pune numele orașului în legătură cu un oarecare *Nițu (ă) Olteanul*, al cărui han — înființat pe pământul Olteniței-Vechi — era locul „de tragere la han“ al tuturor acelora ce lucrau la *măgtele de sare*¹⁴⁾,

¹⁴⁾ Oltenițenii bătrâni pomenesc și astăzi de *măgtele de sare* de pe locul din capătul de nord al străzilor Cuza Vodă, Mihai Bravu, acum acoperit de casele ce fac legătura între oraș și Atârnați. *Măgtele* erau bordeele în cari se depozita sarea până se trecea dincolo peste Dunăre, în imperiul otoman, apoi (1877) ținut bulgăresc (până în 1913).

precum și al locuitorilor satelor din împrejurimi. Indemnul cu care se arată direcția către han fiind : „*hai la Oltean-Nițu(ă), hai la Oltealniță, Oltelnița*. (De vorbă cu bătrânul Ghiță Pitulice).

Concluziune. Numele orașului Oltenița este împrumutat dela satul Oltenița-Veche (Rurală) și este de origine bulgară (ca și numele dealului, terasei — locul fostelor cetăți—, Gumelnița, local se pronunță Gomelnița) : ot + devlnița „piatră de hotar” — vezi întocmai explicația d-lui Ovid Densușianu—, și datează de pe vremea năvălirii Bulgarilor (sec. VII-a d. Chr.), cari vedeau în vadul Oltenița un alt excelent punct de trecerea Dunării ; pe unde se putea scurge în masă (trecând hotarul natural Dunărea) pe celalt mal, în dorința lor de expansiune, unele ramificațiuni bulgare.

3. Cum a luat ființă orașul.

Vad bun de trecere al Dunării (din vremuri preistorice după afirmația lui D. Fotino : Istoria Daciei) sau capăt de pod, punctul Oltenița s'a impus din vechime trecătorilor.

V. Părvan în vol. „*Inceputurile vieții romane la gurile Dunării*”, pag. 139 afirmă : „...din Moesia în Dacia erau capete de poduri peste Dunăre, pe malul nostru, acestea la Flămânda, la Zimnicea, la Reca, Petroșani, poate la Giurgiu, *sigur la Oltenița*, etc... Scriitorul acestor rânduri a cercetat el însuși rămășițele antice de pe malul nostru la Zimnicea, la Chirnoși, pe toate grădiștile din baltă și de pe mal de jur împrejurul Olteniței... La Zimnicea și lângă Oltenița, precum și în văile Dunării, Mostiștei și Ialomiței (la Crăsani și Tinosu) sunt mari cetăți de pământ”.

La pag. 140, adaugă : „...dar capetele de pod pomenite în Dacia Scitică, la rândul lor nu mai păzeau trecerea dela noi spre Sud, ci erau începutul unor lungi drumuri, cari mânau către Ardeal... dela Reca și poate și Giurgiu ca și sigur dela Oltenița, Spanțov urca spre munți drumul dela Ploești către Draja de sus).

Intr'adevăr, pozițiune aleasă geografică, Oltenița se oferă :

- 1) *Ca vad favorabil de trecerea Dunării.*

a) *Barbarilor și diferiților comandanți cu trupele lor.*

Generalul roman Valens în anul 367 d. Chr., căutând să se răzbune pe Atanarich, șeful Goșilor din Muntenia, din cauza ajutorului dat de acesta rivalului său, Generalul roman Procopius, *trecu Dunărea din Transmarisca* (Turtucaia) în *Daphnes, Oltenița*, și-i alungă spre nord, pe Goși, (Lebeau Hist, au bas empire, vol. III pag, 135). Mai târziu parte din Bulgarii năvălitori și pe aici au trecut.

În Mai 1771, pe când Turcii dela *Sursa* (Zimnicea) se îndreptaseră spre București, un alt corp de Turci, tare de 4000 oameni, trecând Dunărea dela Turtucaia la *Oltenița*, a năvălit peste partea locului dintre apele Argeș, Ialomița și Negoști. Generalul Revskoi plecă în ajutorul Colonelului ce comanda în acea parte, Ponelman, și ajungând la timp, Rușii bat pe Turci și-i fugăresc peste Dunăre, luându-le toate tunurile, munițiunile și proviziunile lor. (Ana Comnen, Ipsilante pag. 513).

În 1773, Suvarow se prezintă pe *țărșmul stâng al Dunării în fața Turtucaiei* cu intențiunea de a trece fluviul. El dispunea pentru această operațiune de 17 vase pe cari le găsisese pe Argeș... (Campagnes de Souvarow, Londre cit. de Thival, p. 131).

În 1828, Rușii nu putură efectua trecerea Dunării, *aproape de Oltenița*, din cauză că Turcii se stabiliseră foarte bine în fața lor, la Turtucaia.

Armatele lui Mihai Viteazul au călcat *peste locul Olteniței* când au mers să distrugă Turtucaia în 1598 (Walther, cit. de Șincai II, 252).

b) *Diferiților demnitari de Stat străini.*

„În primăvara anului 1702, domnind în Muntenia Constantin Brâncoveanu, sosi la Turtucaia de unde trecu Dunărea la Oltenița solul Engliterei (Angliei), *Paget*, care lucrase la pacea de la Carlowitz (1699). Acest distins personaj în etate de 60 de ani se întoarce în țara sa pe uscat. (Engel, cit. de Șincai III, 203)“.

În toamna anului 1931 trecu Dunărea la Oltenița, pentru a-și face cura sa la Techirghiol-Movilă, Mareșalul Poloniei Pilsudski.

c) *Domnitorilor rumâni cari se întorceau, căftănași în Domnia Țării, de la Poartă* (Constantinople).

Raport asupra ceremoniilor uzitate la sosirea și intrarea publică a unui nou *Gospodar* (Domn) al Valahiei : (E. Hurmuzache vol. X, 1763—1844, pag. 45).

„Noul *Gospodar* sosind pe malul Dunării de cealaltă parte, în Turcia, la *gâtuitura* care se numește *Iartakoï* (Turtucaia) găsește acolo pe *Mihmandar-ul* trimis de *Divanul Valahiei*, care trebuie să fie unul din principalii boieri (nobili) ai Țării și care așteaptă *prințul* de mai multe zile, îl primește și-l ajută să treacă *dincoace Dunărea* pe teritoriul Valahiei la *trecătoarea Oltenița*“.

d) *Ciobanilor transilvăneni cari își treceau oile lor pe malul turcesc (astăzi dobrogean, rumânesc)* ¹⁵⁾.

e) *Astăzi, Oltenița servă ca port și loc de trecere tuturor vilegiaturilor în drumul lor către mare (Balcic, Mangalia, etc).*

2. *Ca loc de depozitare a sării*, cărată dela munte și trecută apoi peste fluviu în imperiul otoman, mai târziu (1877) devenit ținut bulgăresc.

„Zapisul, datat în Focșani, 1731 Mai 25, prin care Panaite arată, că fiind lăsat de Andrei, ca Epitrop pentru a lua sarea dela Oltenița, o vinde unui negustor, în prezența lui Ioanichie de Stravopole și alora (Insemnări și acte rom. vol. IV, p. 85 No. 1) .

Probe de grai prahovean din anii 1830—1840 :

Noi, fiind cărauși amu plecatu cu carile la Ocna Slănicu ca să încercăm sare la *Oltelnăța (Oltenița)*... Studii și documente priv. la ist. rom. vol. XVI p. 352).

3. *Ca schelă* (magazii și chei pentru încărcarea cerealelor), *negustorilor* (greci mai ales) *de grâne*.

Înainte de punerea temeliei orașului ființă în apropierea vadului Oltenița satul cu acelaș nume, care se numește astăzi, deosebindu-se de oraș, Oltenița-Veche (Rurală). Satul Oltenița *ca și întreg pământul din jurul lui cu bălți cu tot, se afla pe moșia care a fost rând pe rând proprietatea boerilor ce erau și dregători ai Domnului. Locuitorii satelor erau adevărați proprietari numai pe locul cu casele lor, și probabil pe terenurile mici pe cari le cultivau cu cereale și se aflau în jurul satului Oltenița.*

Mulțimea de documente și acte ne arată numele proprietarilor moșiei Oltenița (v. Condica N. 32 din 1838 Sept. 17, Arhivele Statului). Așa, de pildă : la anul 7250 de la Adam ¹⁶⁾ sau 1742 de la Christos, era proprietar al moșiei Oltenița, Postelnicul Constantin Alexeanul ; la 1746, bivel Slugerul Constantin Cocărăscul ; la 1749, Postelnicul Mihail Cantacuzino ; la 1762, Constantin Ștefan și Grigore Alexianul ; la 1762 Aprilie, frații Pârveu și Mihail Cantacuzino ; la 1776, Polcovnicul Grigorie Alexia-

¹⁵⁾ Din Oltenița începea către munte drumul sării și al oilor.

¹⁶⁾ Ca să afli anul dela Christos (era creștină), din anul dela Adam scazi numărul constant 5508 = Anul 1 dela Christos.

nul; la 1794 văduvele Smaranda Chirculescu și Bălașa Alexeanu ; la 1825, Stolnicul Radu Greceanu ; la 1830, Stolnicul Radu Cornescu și la 1853 era proprietarul moșiei Oltenița, Prințul Alexandru Dimitrie Ghica.

În 1853 o delegație formată din locuitorii Olteniței Vechi, „*obrade de osebitu caracteru, precum și alți asemenea ómeni din mai multe locuri*“, și ai satelor învecinate : *Ulmeni, Chiselet, Cornățele (Mânăstire), Chir-nogi, Radovanu, Căscioare, etc.*, se duce la proprietarul moșiei Oltenița, Prințul Alex. D. Ghica, și îl roagă să le vândă o parte din moșia sa pentru a înființa un oraș, „*slobodu unde se póta lucrà negoțulu și meseriile loru apărați cu totul de dările obștii sătenilor către proprietate*“. Prințul Alex. D. Ghica, aprobându-le cererea, vinde locuitorilor din moșia sa : întâi (1853), 600 pogoane (100 pogoane vatra orașului, restul izlaz), apoi (1858) încă 500 pogoane, *pentru locuitorii ce se vor înmulți*.

Iată actul de fundare al Orașului Oltenița care stă scris pe pisania de la intrarea bisericii Sft. Nicolae și care arată detaliat condițiunile și modul întemeierii lui.

„Astăzi 28 Iulie anul 1872 sub patronagiul Măriei Selle Domnitorului României Carol I proprietarii orașului ridicându această petră spre a rămânea pentru vecinicu recunoscutu de toți privitori și moștenitori bassel fundamentale acestui orașu Oltenița, se traduce aci amëndouë transacțiunile precum urmeda Actulu de transacțiune pentru Fondarea acestui orașu Oltenița.

Mulți dintre locuitorii Olteniții obrade deosebitu caracteru, precum și ași asemenea ómeni din mai multe locuri dorindu să se înființeze acolo un orașu solobodū unde se póta lucra negoțulu și meseriile lorū apărați cu totul de dările obștii săteniloru către proprietate. Au înaintatu pentru acéstă rugăciune către Înălțimea sa Prințulu Alessandru Dimitrie Ghica, stăpânul, proprietaru al moșii Oltenița și Înălțimea sa binevoindū a primi cererea a hotărât ca să se osebească la o parte a moșii, o întindere de sesse sute pogoane de pământu pentru a se înființa acolo un orașu cu totulu osebitu și apăratu de orice dare către proprietate, și slobodu a face în vatra lui orice vënderi de felul însușitu desăvârșitei proprietăți și ertate de legile în ființă, spre acestui daru sfârșitu, și ca să se chibduească despăgubirea cuvenită casei Înălțimei selle Prințului Ghica atât pentru pământelū ce dă câtū și pentru micșorarea venitului moșiei provenite

din pierderea vinderii materialurilor de hrană și băuturi însușite numai proprietarului sau alcătuii două epitropii tocmitore una din partea Casei Domnesci compusă de D. Maiorul C. Ieronim, Pitaru Atanasie Zalichi și Vasile Biiar cealaltă din partea mai multor doritori de pământ o havnică compusă de D. Pitarul Nicolae Protopopescu, Pitarul Dimitrie Trătinescu și Panaiot Davidolu în puterniciși prin formăluit legiuită înscrisă și așa prin chibduire și socotința urmate de către amândouă părțile în cugetă de bună și dreapta cumpănire a enteresurilor amândurora părților sau hotărâtă celle următoare : I. Înălțimea sa Prințul Alessandru Ghica osebsece din trupul moșii Oltenița o întindere de șese sute pogone începându dela cea de acum în ființa magadie de sare pornindă din josu către Dunăre lângă Argeșu din care una sută va înființa vatra orașului, iar cinci sute va sluji idladu al seă și de raionă despărțitoră despre proprietatea Domnesca; II. Celle una suta pogone de locuința se voră împărți în trei clase de o potriva întindere și se va plăti Casei Domnesci pentru locurile din întâia classă cu patru sfașii și pentru celle de classa doua cu trei sfașii și pentru celle de classa treia cu doi sfașii stânenul cuadrată iar celle lalte cinci sute pogone se dăruescă orașului pentru mai susă prescisa trebuința : III. sloboda vëndare de materialurile de hrană și de băuturi ce se insusasce acum vetri orașului va începe de la 23 ale viitorului Aprilie 1853 ; IV înprevederea de a se înmulți mai în urmă locuitorii orașului încătă obstea lui să doresca a'l întinde peste ocolul acelor una sută pogone, atunci Casa Domnesca va mai slobodi pēnă la cinci sute pogone, însă socotite pe împărțela, pe întrebuițarea și pe prețuirea celor acum concesate șese sute pogone ca cuprindându locurile de locuința doue sute pogone idladurii se fie de noue sute pogone; V. în bătătura schelii și a magadiilor de produse a Olteniți vitele căreloru orașului vor fi apărate de erbăritul ce plătescă carele streine ce se folosesc, de pășune pe moșie, însă sub acesta numire nu se vor coprinde nici o dată vitele căraușilor de prin alte sate ce vinu cu sare, producturi, sau ori ce marfa la schela, și pe sēma cărora vite streine moșia fine bătături și idladuri a căror despăgubire este singura plată de erbăritu; VI. Casa Domnesca îndată dupe desăvârșirea acestui actă prin iscăliturile amândurora eptripiilor, va trimite cu a sa cheltuēla ingineru ca se mēssore și și osebēsa în mai susu disa localitate șese sute pogone de pământ, se întocmescă vatra orașului pe suta de pogone hotărâte locuințelor se înființede de pe acēsta vatra trei sute doue deci și patru locuri de locuință împărțite în trei clase de o potriva la numără; VII. săvârșindu-se în chipulă acesta planulă orașului se voră solbodi cumpărătorilor bileturi tipărite sub-scrise de mādularile amândurora epitropiilor cuprindându cătățimea stânenilor classa și preturilor și priimitorilor vor numera banii cuveniți la epitropii Casei Domnesci, aceste bileturi vor sluji dreptă documenturi de o havnica stăpănire a locului coprinsă întrânsele; VIII. Casa Domnesca

nu se va socoti îndatorată la îndeplinirea tranşacţiei inchipuita în acestă actă pînă nu se vor însuma măcară două sute cinci deci cumpărători de locuri adică cinci deci cumpărători de locuri adică cinci deci pentru locuri de întâia classă şi două sute pentru locuri de clasele a doua şi a treia carii pînă la 31 Decembrie viitor al acestui an se şi răspundă preşul locurilor pentru carele iaă bileturile Casei Domnesci. Spre statornicirea celoră aici tocmite dispoziţii sau făcută două assemenea înscrisuri, carele iscălindu-se de obradele amândurora epitropiilor sau împărşit între părşile tocmitoare iscălişi : Pitarul N. Protopopescu, Pitarul D. Trătinescu, Panaiotes Davidolos, C. Ieronim, Atanase Zalichi, Vasile Biar.

Preşdenşia Tribunalului comerşil din Bucuresci.

Acăsta copie şindă conformă cu originalu ce se află data de Înălşimea sa Prinşulă Alessandru D. Ghica la acestă tribunală se adevărăda de Preşdenşie iscălitura şi pecăta judecătoriai.

Semnatu Preşidendu, A. Poenaru.

Subsemnată ajutoru Basarabescu
No. 1434, 23 Februarie 1853.

N. B. Jumătate matca râului Argeşu pe totă întinderea laturii cumpărate să lasă de către Prinşul Alessandru Ghica în legiuita întrebuişfare a oraşului precum se vede în procura din dossierul No. 11 anul 1857 data prin care pentru acăsta autorisa pe D. Maior Constantin Eeronimu. Potrivitū cellei dintăi tranşacşii, în anul 1858, Casa Prinşului Al. Ghica şi cererea obşşii oraşeniloră sau mai vëndutū înca 500 pogone dânduse municipalităşii dreptul de ale vinde doritoriloră, după care făcânduse delimitarea pentru 1100 pogone, totalu amëndurora vëndări, prin mēşsurăorea d-lui ingineru Ioan Zoto, orânduitū din partea Casei Domnesci şi saū însemnatū hotarile prin semne de pietre ce urmeda I) cea dintăi linie despre satū mergându în direcşia lăşimii superioră a oraşului din malul Argeşului spre magadie de sare într'acăsta şi satul Stânşeni liniari 758 ; II) a două linie formândū un unghiu de $91\frac{1}{2}$ jumătate grade merge paralelū cu lungimea de răsăritu a oraşului avēndu stânşeni liniari 1199 ; III) a treia linie ce formeda un unghiu de $92\frac{1}{2}$ grade mergându pe direcşia inferioră a oraşului dreptū la moşoroiulū după malul Argeşului pe carie avēnd stânşeni liniari 1288. Aceste trei linii şi partea malului stāng a Argeşului suntū hotarele noi ale oraşului împreună cu idladul.

Dimitrie Trătinescu, Stoean Nencu, Dumitru Boeangiu, Dimitrie Simonidi, Petrica M. Ion, Constantin Jvolu, Ruse Sencu, Nicolae Păunescu, Dimitrie Petrovu, Ganciu Minovicu, Ioan Simizoglū.

Oraşul Olteniţa s'a ridicat şi consolidat repede, datorită negoşului cu cereale şi leguminoase pe care-l face.

Intr'adevăr, prețul grâului, cerut mult de țările străine, se ridică și schela de grâu a orașului intră în mare activitate. Inițiat cu populația (750 locuitori) primelor trei străzi : Carol I, Traian și C. Alimănișteanu, orașul Oltenița se extinde prin îngrămădirea și stabilirea nouilor locuitori veniți din împrejurimi încât, curând, își construiește încă nouă străzi.

Astfel, în vremea ridicării de orașe în Țara Rumânească, ia ființă favorizat de pozițiunea lui geografică orașul de 79 ani, Oltenița, ca și Călărașii lui Știrbey, și Alexandria ce poartă numele Domnitorului Alexandru Ghica (1834—1842).

4. Evenimente istorice în Oltenița.

Lupta de la Oltenița. În 2 Noembrie 1853, Generalisimul turcesc, Serdarul Ekrem Omer Pașa, trecu Dunărea pe la Turtucaia și ocupând malul stâng la gura Argeșului, bătù pe Ruși cauzându-le 860 morți, deși aceștia avuseseră întărituri și arme.

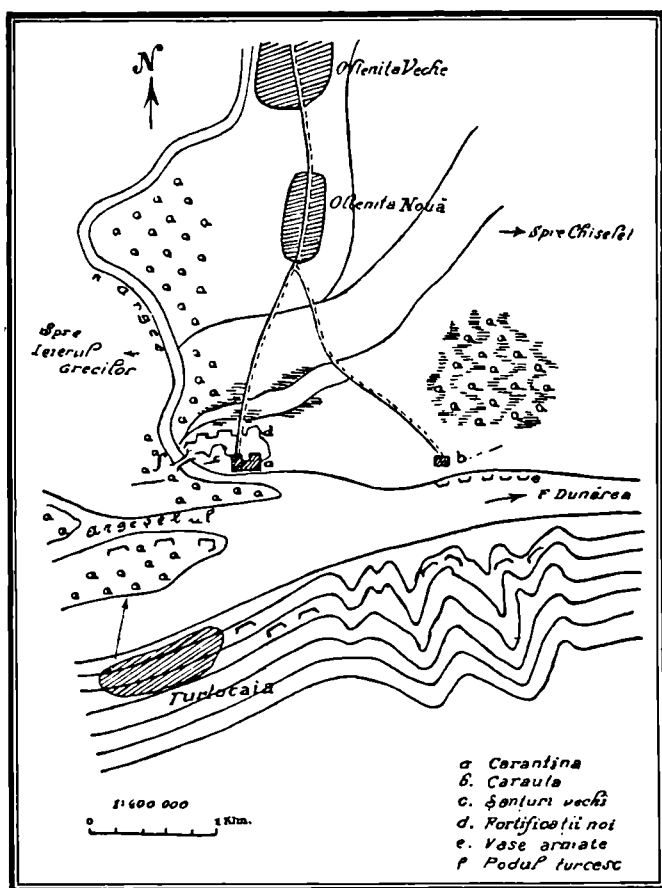
„Turcii concentraseră la Turtucaia vr'o 14.000 de oameni, cu cari Omer vroia să treacă Dunărea. În noaptea către 1 Noembrie Turcii începură să arunce trupe mai numeroase pe insula la sudul gârlei Argeșului și să instaleze acolo baterii. La 1 Noemv. la ora 5 p. m. Turcii trec prin vadul dela gura Argeșului și ocupă *Carantina* și împrejurimile ei. Intreaga operațiune fu favorizată de întunecul nopții și de negura deasă care domnea ziua. În noaptea următoare se bate un pod peste Argeș. Se pun în pozițiune 40 tunuri. La toate operațiunile se întrebuițează populațiunea bulgară.

Rușii (cu patru generali la Oltenița : Pavlow, Ochterlone, Sixel și Dannenberg) opun rezistență atacului turcesc cu detașamentul Pavlow (8 batalioane, 6 escadroane și 26 tunuri). Ceilalți generali ruși secondează cu unitățile lor pe Pavlow". (Rev. inf. anul XIII, No. 150).

În lupta crâncenă de la Oltenița, Turcii dovediră străinătății urmele vechiului spirit militar, datorită căruia odinioară supuseseră aproape jumătate din Europa. (v. lupta de la Oltenița, studiul Maiorului Alex. D. Sturdza 1909 Iunie, rev. inf., anul XIII, No. 150).

„La leatul 1853 au venit Muscalii in Țara Rumânească și au făcut bătălie la Oltenița ; am însemnat eu popa Dima Sin (fiul) popa Tănase din Chiselet, rânduri scrise pe marginea unei cărți slavone, proprietatea Ghiță Pitulice”.

Confluența Argeșului cu Dunărea, locul unde s'a desfășurat bătălia dintre Ruși și Turci la 1853.

La confluența de la rivieră d'Argesch avec le Danube, endroit où s'est déroulée la bataille entre les Russes et les Turcs en 1853

Oltenița în timpul războiului dela 1877. În timpul războiului pentru neatârnamare, dela 1877, Divizia IV comandată de Generalul Manu a ocupat digul dintre Oltenița și Dunăre și a așezat vedete pe Dunăre, către Argeș și satele Ulmeni, Tatina și Spanțov, spre a observa miș-

cărilor Turcilor ¹⁷). S'au schimbat și focuri de tun (tunurile erau făcute din lemn de nuc).

Trecerea armatei române la 1916. La declararea războiului, August 1916, și în lupta crâncenă și dezastruoasă dela Turtucaia, garnituri, în șiruri lungi trase de câte două locomotive, duceau prin Oltenița ostași români „cu flori la pălărie“ la locul de sacrificiu : Turtucaia. În timpul măcelului dela Turtucaia, Oltenița a fost câteva zile transformată în imens spital pentru alinarea imediată a suferințelor sumedeniilor de răniți ; apoi, bombardată cu proiectilele gurilor de foc inamice (bulgare, etc.) ¹⁸).

5. *Diverse însemnări privitoare la Oltenița.*

În timpul ocupațiunii streine (războiul mondial, 1917) mulțime de militari Turci, cari se instalaseră în baracile provizorii din curtea Regimentului din Oltenița, cuprinși de boli (holeră, etc.) muriră și fură îngropați în gropile din jurul Regimentului, în care se stingea var pentru dezinfectare. În pădurea Vidroiu, la confluența Argeșelului cu Argeșul se află o *movilă* de pământ, căreia i se atribue *urme de veche cetate zidită de un Septimu*. Mai curând se poate crede că această *movilă* este mormântul vr'unei căpetenii barbare ucisă în luptă ; iar obiceiul pe care îl aveau barbarii de-aș îngropa șefii lor cu caii și subalternii lor explică mărimea *movilei*.

¹⁷) În colecțiile unor prețuitori de obiecte istorice se găsesc schițe ce reprezintă scene oltenițene dela 1877.

¹⁸) Copil fiind luam parte la scenele acestea înduioșătoare din 1916.

ACTŪ DE VĒNDARE

Pe temeiul convențiunei încheiată în anul 1853 între repausatul, unchiul nostru Prinț Alexandru Dimitrie Ghica și Epitropia cumpărătorilor de locuri de case ohavnice pe moșia „Oltelnița”, proprietate atunci a Înălțimei Sélle, și repetată pentru a doua oră cu ossebitul act încheiat în luna Februarie, anul 1858 cu Magistratul noului oraș „Oltelnița”, și care amëndouē aceste convențiuni sau respectat de noi, și se respectă, ca successori ai Măriei Sélle, și proprietari ai moșiei „Oltelnița”, d-lui Constantin N. Christodulo din Oltelnița a cumpărat în vatra din nou adăogită orașului „Oltelnița” unū loc de casă în întindere de stângini cuadrați douē sute, însă stânjini deșe fața și douē-deci lungul și care figurēsă pe planul orașului sub No. 984 și 985.

Ca unul dar, ce a plătit noă proprietarilor lei vechi una mie patru sute (1400) iar în lei nooi cinci sute opt-spre-dece bani cincideci-și-unu, după cea de uă potrivă clasificație făcută de Magistrat locurilor și preșurilor lor, i s’au dat de către noi proprietari acest act de cumpărătore, în virtutea căruia va avea pentru veci desēvēșita și ohavnica stăpînire asupra acestui loc, și pentru care am rugat și pe Onor. Trib. Civil Ilfov Secția III-a de l’a legalisat, conform legei, trecându’l și în registrele respective.

1872, Maiu 16.

Pentru I. Rasponi procuratorele contesselor Constanța și Pulcheria Rasponi născute Princesse Ghica și Princessa Alexandrina Ghica și pentru Prințul Mihail Ghica.

FERRERATTI C.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

1872 Maiu 26 No. 2797

Astă-di s’a prezentat în pretoriū Trib., D-lu Ferrerati, comandatar al Principelui Mihail Ghica și al contelui Ioachim Rasponi, procuratorele D-lor Constanța Rasponi, Pulcheria Rasponi și Alexandrina Ghica, imputernicit D-l Conte Rasponi din partea numitelor cu procură legalisate de autoritățile competente din Rigatu Italiei unde domiciliēsă numitele și certificate pentru întocmai tra-

ducție din limba Italiană de Onor. Minister de Esterne în România sub No. 164 din 18 Martie 1869, iar D. Ferreratti împuternicit din partea principelui Mihail Ghica cu procura legalisată de Comisia Colori Galbene, sub. No. 3762 din anul curent 1872 și din partea D-lui Conte I. Rasponi cu procura legalisată de Onor Consulat al Rigatului Italiei în Bucuresci sub No. 23 și certificată legalizarea de Onor. Minister de Esterne în România, sub No. 541 din din 12 Octombrie 1871, și a cerut transcripțiunea actului depus cu petiția înregis. la No. 8118/71 prin care numiții Principi: Mihail Ghica, Constanța Rasponi, Pulcheria Rasponi și Alexandrina Ghica ca succesori ai Măriei Sélle răposatului Prinț Alexandru Dimitrie Ghica și proprietari ai moșiei Oltelnița din acest district declară că au vândut de veci D-lui Contantin N. Christodulo locul coprins într'insul în vatra din nouă adăogită orașului „Oltelnița” și în preciiul indicat acolo.

Tribunalul dară :

Având în vedere că vândători au plătit taxa de 1% cuvenită fisciului pentru această vândare, după cum se constată din rēcipissa cu No. 3434/72 a cassierului general al acestui district aflat în dossierul No. 1212/72.

Având în vedere declarația făcută de părți că acest act este făcut de D-lor și subsemnat cu propria D-lor semnătură.

Având în vedere dispozițiile art. 722 din Procedura civilă.

Tribunalul pentru aceste motive dă autenticitate acestui act și ordonă ca greffa săl transcrie în registrul respectiv.

Semnat P. N. VOINESCU, P. I. STOICESCU

Greff. I. I. PETRESCU

GREFFA TRIBUNALULUI ILFOV, SECTIA III

Spre credința celor de mai sus și în temeiul legi sub-semnatul Greffier atestă că acest act s'a transcris în registrul de transcripțiuni astăzi 26 Maiu 1872 la No. 549 volumul III.

Greff. I. I. PETRESCU

Verificat. G. BURNAZU

Diverse antete cu stema Țării rumânești. Divers en-têtes avec les armoiries du Pays roumain, facsimilé des papiers officiels de la Mairie de la ville d'Oltenitza.

· LEGIUNEA VI
A
GUARDEI CIVICE
DIN
CAPITALA

Antet dela 1879 de pe hârtiile poliției civile din București

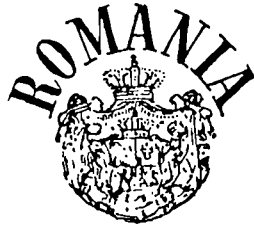
REGATUL ROMÂNIEI

SUB-PREFECTURA
PLASEI OLTENIȚA
DISTRICTUL ILFOV

No. 5090

Antet din 1883 Sept. 30

PRIMARIA URBEI OLTENITA

No. 29

ANUL 18...81... LUNA *Januarie* 24.

Antet din 1881 Ianuarie 24

REGATU ROMANIA

PRIMARIA COMUNEI URBAE
OLTENITA

DIN

JUDETUL ILFOVU

No. 89

Antet din 1883 Ianuarie 11

ROMANIA
PRIMARIA URBI OLTENIȚA

DISTRICTUL ILFOV.

Serviciul .....

No 1492.

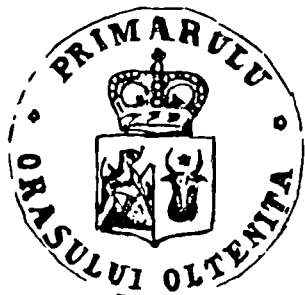
REGATUL ROMANIEI

PRIMARIA
ORASULUI OLTENIȚA

No 493.

1912 Luna. *Aprilie 5.*

Stampila primăriei orașului
Oltenița la 1882

Antet din 1913 Aprilie 5

REGATUL ROMANIEI

PRIMARIA ORAȘULUI OLTENIȚA

SERVICIUL ADMINISTRATIV

No. 467

1901 Luna Martie 8

Antet din 1901 Martie 8

ROMANIA

PRIMARIA URBEI

OLTENITZA

DISTRICTUL ILFOVU

No. 24

Stampila primăriei orașului
Oltenița în timpul ocupației
germane, 1917, orașul în
asociație.

III.

GEOGRAFIA ORAȘULUI OLTENIȚA.

Localizarea orașului. Studiul la fața locului sau cu ajutorul hărților 1:50.000 și 1:100.000 îți arată orașul Oltenița situat la 2 km. de confluența Argeșului cu Dunărea, și construit pe conul de dejecție ¹⁹⁾ alcătuit din nisip și mâl, pe care l'a format râul Argeș în lunca Dunării, dela Oltenița. Intr'adevăr, depunând mai mult pe stânga lui, din cauza înclinării generale a Câmpiei Române spre Est, și împins de vânturile de la Est, Argeșul s'a abătut și aici, la Oltenița, către Vest, părăsind cursuri cari se văd și astăzi în apropierea orașului, pe grindurile (privalul din jurul Astei Române) ce domină cu 2—3 metri nivelul luncii.

Progresul aluvionării, celui mai puternic râu din mijlocul Câmpiei Române, a îngăduit astfel așezarea actualului oraș. Pe laturile fostelor cursuri ale Argeșului, pentru apărarea șoselei portului și a periferiei Olteniței s'au construit diguri.

Intinderea orașului Oltenița. În 1853 Aprilie 23, la fondarea orașului Oltenița, suprafața destinată orașului număra 3 km. p. Puțin mai târziu, orașul își mărește suprafața până la 4.430.000 m. p., împărțită astfel : 1.520.000 m. p. pentru vatra orașului ; 1.000.000 m. p. rezervat pășunii comunale ; 17 ha. ocupat de păduricile : Tabia (abatorul vechi) și Frasin (îndoitura Argeșului) ;

---

¹⁹⁾ Conul de dejecție este porțiunea de pământ, triunghiulară, depozitată prin revărsarea apelor, cu mâl și nisip.

50.000 m.p. ocupat de diguri și 16.900 m.p. de grădini cu zarzavaturi. Anexându-i-se orașului și *Atârnații* ²⁰⁾, suprafața Olteniței se mărește atingând 10 km. p. cât numără astăzi. Această suprafață este delimitată de : *Oltenița Veche*, la Nord ; *Dunăre*, la Sud ; *Moșia Gheorghiu*, la Est și *Argeșul*, la Vest. De remarcat este, că întinderea Olteniței se face crescând spre Sud, începând de la Nord, unde este situat orașul pe hărțile mai vechi ; aceasta, din cauza inundațiilor Argeșului care, neavând albia stabilă, impunea primilor locuitori ai Olteniței construirea locuințelor pe punctele mai înalte din luncă ce se aflau spre Nord (străzile Carol I, Traian și Alimănișteanu).

Lunca Olteniței. — A. Noțiuni preliminare despre luncă. Se numește luncă fâșia mai mare sau mai mică de pământ în cuprinsul căreia acțiunea de roadere a râurilor a fost înlocuită de curând printr'o acțiune de acumulare (îngrămădire). În *înțelesul popular*, noțiunea de luncă se leagă mai mult de umiditatea pământului, care schimbă aspectul solului lui ca și calitatea lui, și care aduce asociațiuni vegetale, și chiar animale, deosebite. În *accepțiunea științifică*, lunca cuprinde terasele locale, *inferioare*, formate prin aluvionare și nu terasele *continui*, săpate în roca locală. În acest ultim înțeles, lunca se identifică cu fâșia de pământ lărgită de râuri din vremea teraselor inferioare. *Lunca se compune din trei sub fâșii sau zone*, distincte între ele : 1. *Zona malurilor imediate ale râului sau fluviului*, numită și zona terenurilor inundabile ; 2. *Zona bălților* ; și 3. *Zona păpurișului și a trestiei*.

1. *Zona malurilor este partea cea mai ridicată a luncii*. Pe maluri se depun în mare cantitate aluviunile (depozite), când apele turburi ale râului sau fluviului încep să se reverse peste maluri. În fiecare an vor fi depuse pe mal și în vecinătatea lui un strat mai subțire sau mai gros de aluviuni. *Malurile râului sau fluviului* constituiesc un fel de largi *diguri naturale*, care încadrează și mențin între ele apele râului sau fluviului, înainte de revărsarea lor pe deasupra, la un nivel mai ridicat decât nivelul luncii. *Zona malurilor este sub fâșia cea mai productivă a luncii* ; aici se fac culturile eventuale, aici cresc pădurile și pășunile bune. Zona malurilor e pământul fertil al luncii, și fiindcă un scurt timp din an se află sub apa revărsată a râului sau fluviului este numită și zona terenurilor inundabile.

²⁰⁾ Nae Viteazu (Daneilos) a stăruit pe lângă Prințul Alexandru Ghica să se facă case și pe locul Atârnaților de astăzi.

2. *Zona bălților, zona a doua a luncii și cea mai adâncă.* Bălțile sunt terenuri joase cu nămol, uscate și gloduroase în timp de secetă, cari se umplu cu apă multă în urma ploilor, formând *mici bărăgane de apă separate* între ele pe alocurea *de câte un grind*, loc înalt ce domină bălțile, care servește de refugiu ciobanilor. Balta se umple cu ușurință de apă, în urma ploilor și datorită *pânzei freatice* ²¹⁾ care iese la suprafață, alimentată de apa râului sau fluviului din apropiere și care își mărește debitul de apă după ploaie. De obicei, bălțile se află la picioarele dealurilor cari limitează lunca. Fiind nelipsită în formațiunea luncii și fiind *izvorul permanent de umiditate al ei, noțiunea de baltă se confundă, în exprimarea de toate zilele, cu cea de luncă.*

3. *Zona păpurișului și a trestiei intermediară ca nivel și așezare între cele două zone.* Și această zonă este inundată când apele fluviului sau râului vin mari. Formațiunea acestei zone este nămolul fin străpuns pe o bună adâncime de rădăcini de trestie, de papură și de alte plante de apă. Trestia, în general, înconjoară balta și o apără de potmoliri repezi. Oprind depunerile apelor ce o inundă, zona păpurișului și a trestiei alimentează bălțile cu apă limpede (filtrând apa turbure a râului sau fluviului).

B. Lunca propriu zisă a Olteniței. Spațiul conturat de : cursul Dunării dela confluența cu Argeșul și până în dreptul satului Spanțov ; de cursul meandric al Argeșului dela confluență până în dreptul pădurii dela Puican ; și de linia sinusoidală confundată cu marginile sudice ale dealului dela Puican, dealului izolat al Gumelniței și terasei Calomfirescu, marginile terasei (maluri) Bataluri și ale fragmentelor de terase dela Ulmeni, Grădiștea, Spanțov, *este ceea ce trebuie să înțelegem prin lunca propriu zisă a Olteniței.* Lărgimea acestei lunci este pe tot întinsul ei diferită, după cum diferit înaintează în luncă și terasele vechi ale Dunării ca și cele, mai noi, ale Argeșului cu care se confundă la Nord de Oltenița Veche (terasele sau dealurile dela Puican). În mai mică măsură decât terasele, contribuie la îngustarea luncii Olteniței și depozitarea materialului (mâl și nisip) făcută, cu hărnicie și treptat, de Dunăre și Argeș.

Zonele luncii propriu zisă a Olteniței sunt :

---

²¹⁾ Pânza freatică este stratul de apă, care se găsește la mică adâncime de suprafața pământului și la același nivel cu nivelul apei din apropiere (râu, fluviu).

Zona malurilor imediate ale Dunării și Argeșului, care se întinde, acum, până în diguri. Este zona cea mai ridicată a luncii, înălțimea sa variind cu 6—7 metri deasupra etiajului. Pe malul Dunării și Argeșului se depun anual mîlul și nisipul rezultat din turbureala apelor ce-și revin la matcă, după ce s’au revărsat. Depozitarea aceasta de mîl și nisip fin ridică malurile vizibil cam după fiecare deceniu și înlesnește cu umezeala și solul nou persistența păduricilor : Tabia (abatorul vechi), Frasin, Gura Argeșului, precum și creșterea întregului zid de păduri ce perdeluește malul stîng al Dunării, pe toată întinderea malului închis de dig, începând din portul Oltenița (Astra Română) și până în dreptul comunei Mănăstire, domeniul regal. Deasemenea, grădinile cu zarzavaturi ce împânzesc malurile Argeșului, începând dela Nord de Oltenița Veche și până aproape de vărsarea lui, sunt prilejuite de solul reînoit anual și fertilizat cu mîlul fin împrăștiat, prin revărsare, de apele turburi ale Argeșului. Datorită priceperii și hărniciei omului, care a făcut diguri, *zona trestiei și păpurișului (zona a doua) din lunca Olteniței* a fost redusă la terenurile din imediată apropiere a bălților, restul fiind terenuri întinse cultivate cu cereale, iar pe alocurea cu grădini de zarzavaturi. Terenurile sunt o mică parte proprietatea orașului, celelalte alcătuiind moșiile din jurul Olteniței (moșiile : Calomfirescu, Gheorghiu, Zotu, etc.). Zona aceasta a terenurilor cultivabile, apărată prin diguri de inundații, este un izvor capital de întreținere și de negoț al orașului .

Bălțile din lunca Olteniței, izvorul permanent de umiditate al ei, alcătuesc zona a treia. *Bălțile sunt ochiurile de apă înconjurate de trestie și păpuriș, prezentând scobiturile cele mai adânci ale luncii Olteniței*. Se găsește la picioarele terasei (maluri) Bataluri, a fragmentelor de terase Ulmeni, Grădiștea, Spanțov, ca și prin mijlocul luncii oltenițene. Sunt împrăștiate, în rețea, ca firele unui paianjen, și sunt dominate pe alocurea de locuri înalte, *grinduri*, pe cari băștinașii, Oltenițeni și *mocani*

din satele învecinate, își instalează *târlele lor*, pe timpul inundațiilor. Bălțile sunt alimentate din apa ploilor, care le ridică nivelul pânzei freatice. Pe timp secetos excesiv bălțile seacă și se vede fundul lor cu nămol uscat și crăpat, sub formă de gloduri. *Bălțile sunt cauza răspândirii paludismului.* În lunca Olteniței se cunosc bălțile : *L. Ulmeni (Lișteava)* la picioarele terasei dela Ulmeni ; *L. Vetrica* izolat între *L. Ochiul Boului* și *L. Mușat*, rețeaua de baltă : *Plătica, Mușat, Ochiul Boului, Pestrițele, Bivolțița, Lebăda* și *Tindechea*, așezată în dreptul și lângă satele *Grădișteța, Tatina, Spanțov*. Pânza freatică a luncii fiind foarte aproape de suprafața ei, omul pentru nevoile lui a dat cep luncii făcând sumedenie de puțuri, cunoscute sub numele inițiatorului sau făcătorului său, ex. *puțul lui Aristotel, puțul Rudarului, puțul Gheorghiu, etc.* De altfel, *semnificația puțului, în antropogeografie, este aceea a frățietății dintre om și pământul ospitalier. Solul luncii oltenițene, format prin aluvionarea și împrăștierea mărului de către vânturi, nu este curat și este mobil.* Compoziția chimică a solurilor din lunca oltenițeană variază la fiecare pas, nu numai la suprafața terenului, dar în același loc, și în adâncime. Cu prilejul lucrărilor pregătitoare pentru îndiguirea zonelor inundabile, s'au examinat probe de soluri și subsoluri din lunca Olteniței și s'a constatat *extrema neregularitate a repartiției terenurilor nisipoase și argiloase.* În general, putem spune că *solurile luncii oltenițene îl constituiesc nisipurile mărunte la bob, unele chiar argiloase. Ele fac efervescentă la suprafață* (v. solul luncii dela poalele terasei Ulmeni, albit din cauza stratului subțire de sare), și conțin : 2—3% CO_2 Ca, 0,1 până la 2% humus, și sunt sărace în compuși cu azot.

Terasele Dunării și Argeșului la Oltenița ²²⁾. Terasele alcătuiesc regiunea ridicată de o parte și de alta în lungul unui râu, separate de thalweg prin o parte inundabilă (*tăpșan*, fost patul râului altădată). Semnele adâncirii văii, de către un curs de apă sau ale mișcării pă-

²²⁾ Cu aceste terase dela gura Argeșului se poate spune că începe o altă secțiune a văii Dunării (G. Vâlsan : Câmpia Română pag. 528).

mântului pe unde curge râul, sunt arătate prin terase, *prispe de lățimi diferite ce sunt înșirate în lungul cursului unui râu. Sunt terase superioare, tăiate în stâncă și terase inferioare* (terase obișnuite) datorite aluvionării râului. Terasalele pot fi : *fluviale* (cele de pe marginea fluviului sau râului), și *marine* (malul mării).

Terasalele cari domină, limitând-o la nord, lunca Olteniței sunt etajate neuniform, în fragmente de terasă și se văd sub aspectul a trei trepte, de unde numirea de terase sau prispe, ce li se mai dă : *Terasa I-a* (T_1), *terasa II-a* (T_2) și *terasa III-a* (T_3).

Terasa I-a este înaltă cu 10—13 m. deasupra etiajului sau cu 3—7 m. deasupra luncii. *Se vede rămasă în bucata de pământ îngustă dela Spanțov și cea dela Kiselet și Mânăstire mai largă. Terasa II-a* variind în altitudine cu 28—34 m. peste etiaj sau cu 21-28 m. deasupra luncii ; *se vede în dealul izolat al Gumelniței, d. Calomfirescu, malurile Bataluri.* Terasa se lărgeste între vâlceaua Valea Mare și Mostiștea ; se îngustează până la 1½ km. între Grădiștea și Surlari, la nord de Spanțov. *Terasa este în perfectă continuare cu cea din Bărăgan, ce se vede deoparte și de alta a iezzerului Mostiștea, care și-a lărgit albia mult, posterior formării terasei a doua. Terasa III-a, mai întinsă decât celelalte două, se vede la Spanțov în lărgime de cca. 10 km.* Înălțimea absolută variază între 38—44 m. *Cu dealul (terasa) dela Puican, tăiat de șoseaua națională București-Oltenița, avem realizată îmbinarea teraselor noi ale Argeșului cu cele inferioare, depozitari în căutarea albiei, ale fluviului Dunărea. In spre vest, și la dreapta Argeșului, unde se întinde, cât vezi cu ochii de pe podul Argeșului, lunca aluvionată a Chirnogilor, apare în fund terasa de formă triunghiulară, la poalele căreia sunt așezate satele : Chirnoși, Rădovanu, Căscioare.* Această terasă nu corespunde nici uneia dintre cele trei tipuri de mai sus ; are o înălțime de 54—61 m. deasupra luncii, cu care le domină. Se apropie mai curând de câmpia dintre Argeș și Mostiștea și nu e decât un fragment al Câmpiei Burnas, care se întinde la înălțimea de 80—90 m., între Neajlov și Dunăre.

Cercetând constituția straturilor telurice a teraselor Dunării dela Oltenița, conchidem următoarele :

1. *In subsolul teraselor a II-a și a III-a*, dedesubtul stratului dela suprafață, de pământ vegetal, *întâlnim loessul*, de o grosime mai mare (6—10 m.) pe terasele superioare și mică (1—3 m.) pe terasele inferioare.

2. *Sub loess, se găsește* (prin puțuri) un strat gros de, câte-odată peste, 2—3 m., nisip mărunț, puțin argilos, format din elemente fine, numite popular *chișai* care, disociindu-se cu ușurință, silește pe om să ghizduiască puțurile.

Chișaiul a fost depus de apele Dunării și remaniat probabil în urmă, prin acțiunea vânturilor.

3. *Sub stratul de chișai se află un nisip mai grosolan lipsit de argilă*, cu caractere de nisipuri depuse de râuri și cu stratificație diagonală. Lentile argiloase sau de humă se întâlnesc des în acest nisip (v. terasa Bata-luri). Pietrișurile, în general, lipsesc din subsolul teraselor.

Terasa I-a, în locul loessului caracteristic teraselor, are un strat de nisip *loessoid* ce se aseamănă cu chișaiul, și este mai bogat în elemente argiloase. Numeroase *cochilii de gasteropode se găsesc în subsolul acestei terase*; dintre cochilii, unele aparțin speciilor de apă, altele celor de uscat (*Planorbis, Helix, Chondrula, Succinea*, etc.). Aceasta arată că depunerile succesive de mâl din inundațiile primăvăratice ale Dunării rămâneau restul anului descoperite, întocmai cum se întâmplă astăzi cu aluvionările din luncă. Pe suprafața Teraselor II-a și III-a se observă un număr foarte mare de *depresiuni rotunde sau lunguețe câte-odată duble sau triple*, unite între ele, adânci de 0,50—1,50 m., al căroră diametru variază între câțiva metri și 100—200 m. Aceste depresiuni, de altfel caracteristice tuturor regiunilor cu loess care nu au fost supuse eroziunii, sunt mai mici și mai dese pe terasele inferioare, mai rare, dar mai mari pe terasele superioare. Terasa I-a are și ea depresiuni, însă sunt puțin diferite, fiind mici. *Pânza de apă freatică* (reese din

măsurătorile făcute în diferite puțuri) a terasei I-a este a sa proprie, deosebită de a celorlalte terase și de a luncii, și este la altitudinea de 14 m. deasupra nivelului mării. Observăm că pânza de apă freatică dintre Argeșul inferior și Valea Mostiștei se continuă cu cea din Sudul Bărgăganului (Ialomița) descrescând dela 40 m. (Mostiștea) la 23 m. (terasa Calomfirescu și terasa Bataluri) deasupra nivelului mării. Solurile terasei inferioare a Dunării (terasa de la Puican) sunt de *tip castaniu* numit *sol tânăr* fiind în formațiune încă (reese din săpăturile făcute la Spanțov și Oltenița Rurală). Terasale Dunării la Oltenița, tocite de vreme (vânt, ploaie, zăpadă), regresează ; lunca oltenițeană, ajutată de vreme (prin agenții ei : apa care depune aluviuni, vântul care le împrăștie, zăpada care le așează), progresează. Natura, compensând, nivelează pământul.

T A B L O U L I

Sondajele dela 1 Km. la sud de Căscioara, între Privalul Cazacilor
și Ghiolul Domnescu

Adâncimea Probelor centimetrî	Felul Pământului	Apa higroscop %	Substanțe organice ne- descompuse	Nisip cu particule					Argilă care se depune greu
				> 0.5 m.m.	0.5-0.1 m.m.	0.1-0.05 m.m.	0.05-0.01 m.m.	<0.01 m.m.	
0-30	Sol vegetal cenușiu	3.2	0,1	1.3	11.3	20.5	33.2	15.0	15.4
80-90	Nisip vântat argilos	2.7	—	3.8	9.1	24.3	26.6	20.0	14.9
190-200		1.9	—	6.3	14.2	27.3	24.9	16.4	9.0

Pământ de culoare cenușiu închis

T A B L O U L I I

Sondaje la sud de comuna Spantov

Adâncimea probelor centimetri	Felul Pământului	Apa hiroskop %	Substanțe organice ne- descompuse	Nisip cu particule					Argilă care se depune greu
				> 0.5 m.m.	0.5-0.1 m.m.	0.1-0.05 m.m.	0.05-0.01 m.m.	<0.01 m.m.	
0-50	Nisip gălbui mărunt	2.1	0.1	7.5	24.4	30.4	17.8	11.0	6.7
190-200	Argilos cu vine ruginii	2.6	—	—	11.3	29.9	27.5	16.1	17.6
340-350	Argilos vânăt	2.5	—	1.6	12.4	19.6	27.7	18.4	15.8

Pământ nisipos, galben murdar, mărunt.

Notă. -- În toate probele s'au găsit resturi de cochilii fără concrețiuni.

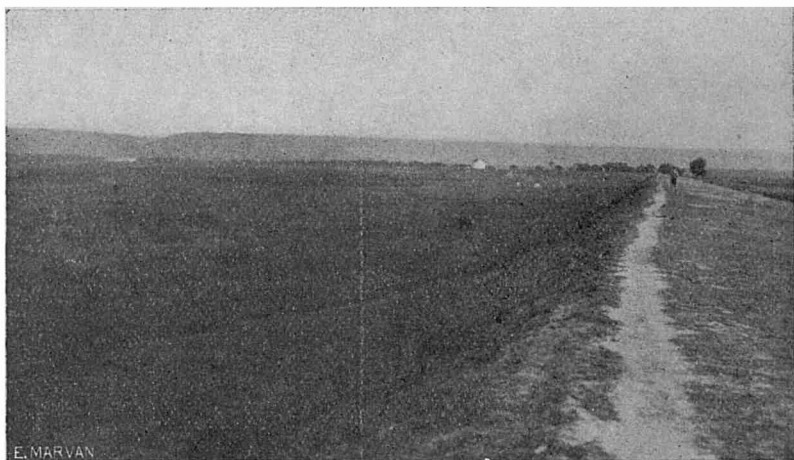
Hidrografia (descrierea apelor) orașului Oltenița.

A. *Noțiuni pentru înțelegerea cursului apelor.* Forța în virtutea căreia apele curg la vale este *gravitatea*; în hidraulică se introduce, în calcule, sub numele de *panta superficială a apei curgătoare care variază cu declivitățile albiei, cu rapiditatea ploilor și a topirii zăpezilor, cu conformația văii pe unde curge apa, cu stadiul unde se găsesc apele* (urcate sau scăzute). De panta apei depind iușeala de curgere a apei și capacitatea de a-și menține aluviunile în suspensiune și de a le rostogoli pe fundul cursului (albiei).

Menținerea în echilibru a acestor trei elemente dă curs regulat apei. Schimbarea unui singur element (pantă, debit, albie) atrage schimbarea celorlalte. Dacă plouă mult apele cresc (vin mari), și deci debitul e sporit, iar panta superficială se modifică și curgerea apei este alta. Dacă albia e rezistentă, echilibrul se stabilește între debit și panta apei. De nu este rezistentă, albia se mănâncă, malurile sunt erodate, surpate (devin abrupte), iar panta scade simțitor. Când panta apei scade, se micșorează iușeala de curgere a apei și puterea de a menține și transporta aluviunile. În acest caz echilibrul între debit, pantă și albie se stabilește prin depunerea aluviunilor pe fundul albiei sau în regiunea inundabilă. Cum se vede, din tendința de echilibrare a acestor trei elemente (pantă de curgere, debit, albie) cari variază neconținut din diverse cauze, rezultă schimbările ce se observă în cursul, la gura și în regiunea inundabilă a râului sau fluviului. Vânturile și vegetația influențează iarăș mult cursul apelor.

B. Dunărea, Argeșul și Argeșelul la Oltenița.

Afară de rețeaua de bălți, orașul Oltenița este udat de Argeș și Dunăre cari, curgând *năvalnic* (cu inundații) primăvara când se topesc zăpezile, ghețurile munților și bălților, *potolit* (cu renii multe) vara, schimbă aspectul mărginaș al Olteniței. *Dunărea albastră* a Vienei ca și a Olteniței, sub forma a două șuvițe de apă numite *Brigach* și *Brege*, izvorește din munții *Pădurea Neagră* (*Bavaria*). „Culege apele din Alpi (*Iller, Lech,*

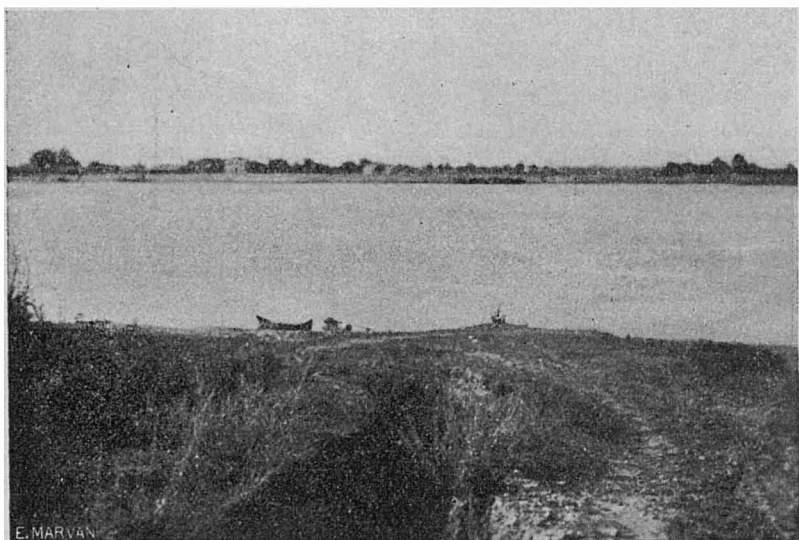
Digul de apus al orașului; în fund, La digue occidentale de la ville; au fond, dealurile Turtucaiei les collines de Turtucaia.

Isar) și începe a fi navigabilă dela primul său afluent alpin, *Iller*. La Regensburg primește și apele din *Böhmmer-Wald* (Regen), și e destul de adâncă pentru vapoare. În sfârșit la Passau, unde iese din Germania, *Innul*, ca a doua Dunăre, îi mărește dintr'odată adâncimea și astfel intră în Austria ca un fluviu de mâna întâia“. (*S. Mehedinți, Europa, pag. 205*).

Din Austria, Dunărea își continuă drumul udând orașele Cehoslovaciei, Ungariei, Jugoslaviei, Bulgariei și României vărsându-se în Marea Neagră (Pontus Euxinus-Marea cea Neagră la inimă) prin 3 guri : Chilia, Su-

lina și Sft. Gheorghe. Udă, în lungimea sa totală de 2900 km., pământul a 7 țări și este considerat, după mărime, al 15-lea fluviu din lume, al 2-lea (după Volga de 3700 km.) din Europa și întâiul fluviu ca importanță economică în lume.

Fenicienii numeau Dunărea *Phison*. Grecii (Hesiod, Herodot) spuneau Dunării „*frumosul curent*”. Romanii numeau Dunărea, *Ister*, dela porțile de fier la mare, și *Danubius*, Dunărea din sus de Porțile de fier.

Dunărea cu portul Oltenita și zidul de sălcii, privită de pe malul Turtucaiei. Le Danube avec le port d'Oltenitza et la rangée de saules vue du côté de Turtucaia.

Etienne spune: Sciții numeau Dunărea *Mataos*, fără pericol, și *Danubis*, fluviu cu pericol. Isidor (prelat în ev. med.) o numea tot *Danubius*, ca și Romanii, ca derivând dela *Da-ni-vius*, cu zăpadă multă. *Danubius* (danu-us, galo-roman); *danu*, *dan*, *tan*, *râu*, *apă*. Fragmente slave: *dan-huty*, purtător de inundațiune. *Danubé* (francez), *Danubio* (italian), *Danube* (englez) derivă dela *Danubius*. *Donau* (don, cantitatea de materie pământoasă ce aduce acest fluviu). Dunărea ar derivă, după unii din tracicile: *dona-re* (nouri)—d. Hașdeu. Pentru Dionisus din Halicarnas, *Dunărea era fluviul cu 5 guri*. Napoleon I numea *Dunărea regele fluviilor din Europa și adaugă* (după lupta dela Essling): Dunărea era cel mai bun ofițer al Austriei și eu am pierdut bătălia pentru că l-am nesocotit. Dună-

rea se găsește și în blestemele poporului (Ovid Densușeanu): *bată-te Dunărea.*

Himennus : Istrul se iubea cu marea dela Bosfor și amorul îl făcea să fie mirele ei. *După Pârvan, Dunărea și Argeșul sunt numiri de origină dacă.*

Dunărea la Oltenița face parte din cursul mijlociu al Dunării rumânești (Porțile de fier-Marea Neagră), lungime în linie dreaptă 780 km., în cotituri 900 km. ; aici, după un ocol întins în ținutul de baltă, Dunărea în-

Ostrovul Kussui și un braț al Dunării cu vase înecate din timpul războiului mondial. Pe mal un pescar Oltenițean.

L'île boisée de Kussui et une portion du Danube où l'on voit des bateaux coulés pendant la guerre mondiale. Sur la berge on aperçoit un pêcheur de l'Oltenitza.

tâlnește iarăș marginea podișului prebalcanic, din care cauză se îngustează, se adâncește și curge cu iuțea²³⁾, prilejuind astfel *vad de trecere și port bun al ei* (pentru încărcat și descărcat mărfuri și pasageri). Ingustimea Dunării, la Oltenița, este pe întinderea cât udă portul Oltenița, cca. 3 km. (începând din sus de gura Argeșului cu 300 m. și până în dreptul digului din spre răsărit al

²³⁾ La Oltenița, Dunărea își are albia largă între 749 m. (în dreptul magaziei stației c. f. r. din port) și circa 800 m. gura Argeșului. Viteza apei este de 8 km. pe oră; panta de scurgere 4 cm. pe km. (Servic. hidraulic Oltenița-port).

oraşului, de unde albia ei se lărgeste mult de tot, prilejuind construirea *Ostrovului Kussui care împarte Dunărea în două braţe*. La gura Argeşului şi în dreptul Turtucaiei, Dunărea şi-a construit iarăş ostroave : *ostrovul Turtucaia* (între Dunăre, Argeşel şi Argeş) şi *ostrovul Calimocul mic*, puţin mai sus şi aproape de Turtucaia. Debitul de apă al Dunării la Olteniţa ²⁴⁾ este mărit mult în timpul topirii zăpezilor şi gheţurilor (primăvara), şi rămâne urcat mai tot timpul anului, datorită primirii apelor Argeşului şi Argeşelului, ca şi albiei înguste. Albia Dunării la Olteniţa prezintă o rezistenţă mare, fiind alcătuită din argilă şi pietriş, şi fiind proptită în marginea podişului prebalcanic (dealurile abrupte de argilă şi calcar ale Turtucaiei). Panta de curgere a Dunării aici este mare, datorită albiei rezistentă şi îngustă, topirii zăpezilor şi gheţurilor, ploilor ca şi debitului mereu urcat (prin vărsarea apelor Argeşului şi Argeşelului). Adâncimea maximă a Dunării la Olteniţa atinge 15,66 m. (pe timpul inundaţiilor mari, 1932 Mai 3); nivelul apei deasupra etiajului ²⁵⁾ variază cu debitul de apă între 8,35 m.—15,66 m. Inundaţiile Dunării au loc primăvara, când se desghiaţă fluviul ²⁶⁾ şi se topesc zăpezile de pe munţi şi bălţi. Digurile de pământ şi pădurile (ce se înşiră pe întreg malul stâng al Dunării dela Olteniţa) apără mult terenurile de inundaţii. Dunărea la Olteniţa, proptită de malurile înalte ale Turtucaiei, îngrădită cu diguri de pământ şi de păduri, şi-a fixat albia pentru multă vreme la sud, ne mai putând divaga pe tot întinsul luncii olteniţene ²⁷⁾ cum se întâmpla cu multe

²⁴⁾ Debitul Dunării pe secundă la Olteniţa este 25.000 m³.

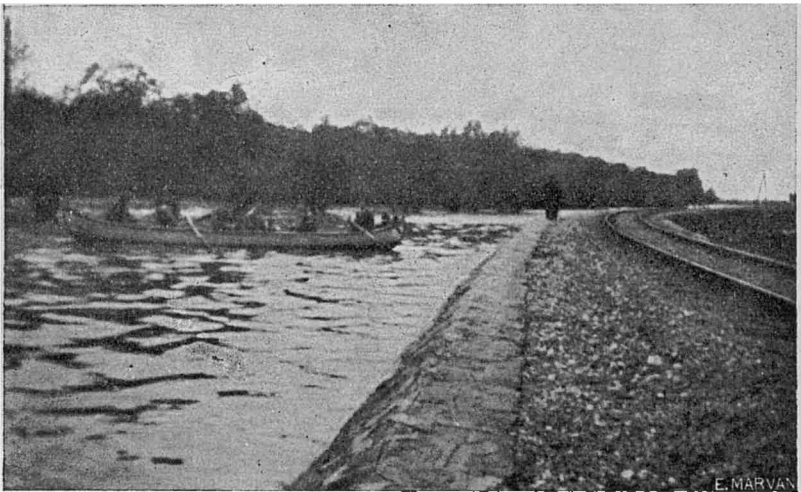
²⁵⁾ Etiaj este nivelul cel mai scăzut al apei. Peste etiaj apa se urcă mai mult sau mai puţin, datorită diverselor cauze (inundaţii, secetă, etc.), şi nivelul este dat în cote (centimetri).

²⁶⁾ Inundaţii mari se înregistrează în anii 1897 şi 1932. Dunărea îngheaţă deseori atât de tare, încât oamenii trec din Olteniţa în Turtucaia şi invers cu vehiculele lor ca şi pe un pod solid.

²⁷⁾ Nu s'a scurs prea multă vreme de când Dunărea pe timpul inundaţiilor îşi împrăştia apele în luncă până dincolo de şoseaua Olteniţa-Ulmeni (par'că aducându-şi aminte de albia ei de odinioară), când locuitorii din oraş şi împrejurimi prindeau peştele, vârlanul, cu ciurul, sacul şi chiar cu mâna (Inf. locală).

secole în urmă, când albia ei era mult mai la nord (cum o arată terasele Dunării din împrejurimile oraşului: Calomfirescu, Bataluri, Spanţov) şi când putea fi trecută, fiind foarte scăzută pe timp secetos, cu piciorul (în vremuri preistorice după Fotino).

Argeşul, dacicul *Ordessos*, născut din pâraiele zgomotoase în cheile lor sălbatice şi fermecătoare : *Argeşul*, *Vâlsanul*, *Topologul*, *Râul Doamnei* şi *Râul Târgului* ce izvorăsc din munţii înalţi ai Făgăraşului, după ce-şi adună în drumul lui afluenţii (*Sabarul*, *Neajlovul*,

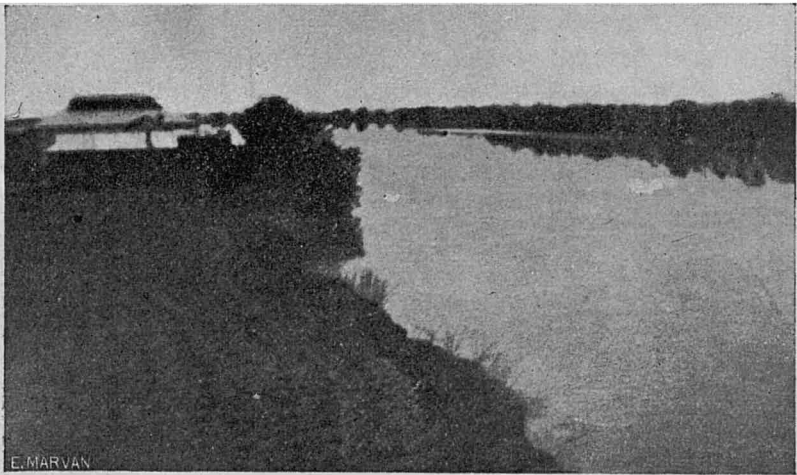

Dunărea inundând pădurea de la gura Argeşului ameninţă cheiul drumului de fier din portul Olteniţa

Le Danube inondant le bois se trouvant à l'embouchure de l'Argesch menace le quai du chemin de fer du port d'Oltenitza

Colentina prin Dâmboviţa) „se abate în cursul lui inferior, pe o linie care este prelungirea firească a *Câlniştei*. Acest şanţ transversal faţă de direcţia celorlalte râuri se poate urmări pe o distanţă de 90 km. ţinând socoteală şi de direcţia terasei dunărene dela nord de Olteniţa, şi este continuarea mai accentuată a semnelor de depresiune întâlnite mai slab, în cursul mijlociu al *Câlmăţuiului* şi al *Vedei* (*Vâlsan*, *Câmp. română*, p. 488). *Argeşul* invadând cuprinsul bazinului *Câlniştei* a fost nevoit

să-i împrumute direcția, care se va fi continuat și spre Est de vărsarea Argeșului actual, cum lasă a se presupune extensiunea teraselor dunărene între Oltenița și Călărași (Vâlsan, Câmp. rom., p. 495)”. În lunca oltenițeană, Argeșul a rătăcit mult până și-a stabilit, de curând, albia pe care curge astăzi. Bătrânii orașului își amintesc încă cum, cu câțiva zeci de ani în urmă, Argeșul curgea prin fundul curții lor, dacă aceasta se afla pe latura străzii Carol al II-a (fostă Traian), cum biserica din centrul orașului (de plopii din jurul căreia se legau

Cursul Argeșului și abatorul comunal Le cours d'Argesch et l'abattoir
privit depe pod. communal vu du haut du pont.

bărcile, Moș Gherase) ca și oborul erau de multe ori cuprinse de apele râului; de asemenea cum privalul dela Astra-Română și Valea Seacă (pe care este construit digul Carol I din spre Apus) erau *brațe* de scurgere ale Argeșului în Dunăre ²⁸). Depunerile apelor turburi ri-

²⁸) Argeșul se vărsă în Dunăre, odinioară, prin mai multe brațe. Urme de brațe se vedeau în privalurile (vâi secate) cari brăzdau orașul (privalul dealungul actualei străzi Cuza Vodă, Valea Seacă) pe care este construit digul din spre Apus al orașului, dinspre fostul abater.

De altfel, mulțimea enormă de insecte (furnici, gândaci, ș. a.) care mișună supărător prin unele case ale Oltenițenilor, ca și inundațiile Argeșului până în digul dinspre Apus, conturează și astăzi locul privalurilor.

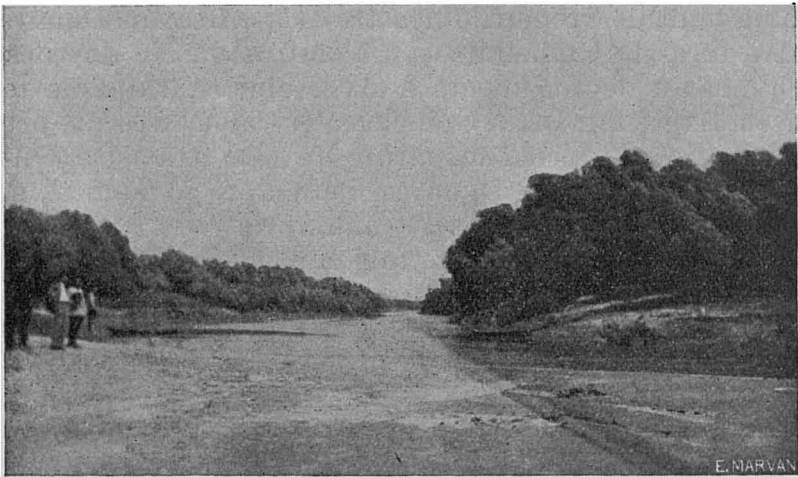

dicând lunca și mâna omului, prin îndiguiri, a grăbit râul, silindu-l, să-și găsească albie potrivită mai spre Apus. Dar mica rezistență, pe care a depus-o noua lui albie (de argilă), a lăsat apele Argeșului să construiască, în relativ scurt timp, meandrul, sinuozitate care începe din dreptul pădurii Tabia, se arcuește excesiv (face un arc de 2250 m. în dreptul păduricii Frasin), și desdoindu-se, cursul Argeșului se îndreaptă către Dunăre în care se varsă. Că Argeșul a avut altă gură, confluență cu Dunărea, este fapt sigur. În vremuri preistorice s'a vărsat, poate, aproape de Mostiștea, mai târziu (și totuși de parte mult de vremurile noastre) s'a vărsat în Dunăre, între terasele Gumelnița și Calomfirescu. Ne dovedesc schimbarea de confluență a Argeșului cu Dunărea terasele Argeșului (dela Gumelnița și Calomfirescu), precum și brațele recent dispărute, pe cari le-am pomenit. Astăzi Argeșul ca și Dunărea, îndiguit și împădurit, nu mai are puțința revărsării (când apele vin mari) decât peste maluri, când apele retrăgându-se (își revin la matcă, expresie locală) lasă în urma lor mărul fin și fertil în care își împlântă rădăcina și crește planta semănată de om. *Argeșul având, astfel pe alocurea, fertilitate de Nil.* Argeșul udă pământul orașului Oltenița pe o distanță de cca. 6500 m., începând din dreptul cărciumii Gănovici și până la vărsarea în Dunăre (pădurea Alimănișteanu dela gura Argeșului). *Albia Argeșului* are o lărgime care variază între 60 m. (în partea din spre vărsarea Argeșului, de lângă pădurea Frasin) și 215 m. (cotul pe care-l face imediat după ce trece pe sub podul de fier), și este alcătuită *din argilă* (v. malurile mâncate, abrupte pe alocurea, ale Argeșului la Oltenița). Thalwegul Argeșului (firul cel mai adânc al apei curgătoare) este cursul apropiat al Argeșului de malul drept. Adâncimea Argeșului variază între 0,51 m. (când sunt renii de nisip) și 5 m., când inundă malurile ²⁹⁾. Argeșul, primăvara (rar, toamna din cauza ploilor) când se tocesc zăpezile și ghe-

²⁹⁾ Datele despre Argeș sunt culese de *Stația hidrometrică Budești* (km. 34 dela confluență) și transmise mie de conductorul Costescu dela Direcția Apelor, Minist. Luc. Publice, Buc., și anume: Suprafața bazinului Argeșului la Budești

țurile munților și afluenților și când plouă, inundă ambele maluri. În oraș Argeșul nu mai pătrunde, datorită țărnuirii lui cu diguri late de pământ și cu pădurici (pe alocurea tăiate din porunca conducătorilor nesocotiți și interesați) de sălcii și plopi, ce adumbresc către vărsare râul, dându-i aspectul unui bulevard de apă ²⁹ bis).

Argeșelul, gârlă liniștită și adâncă, bulevard venețian vara, scurge în Dunăre semenele ei : *Dunărica*, *Japșa Lungă*, *Rețeaua de bălți* : *Ezereanul*, *Capul de urs*

Confluența gârlei Argeșelul cu râul Argeș. În stânga, ostrovul Turtucaiei

La confluence du ruisseau Argeschelul avec la rivière Argesch. A gauche, l'île boisée de Turtucaia.

mic, *Domnescul*, etc. Comunicând, când apele vin mari, cu lacul *Greaca* alcătuește bărăgănelul de ape întins până în șoseaua Chirnogilor.

este de 9200 km.². Adâncimea Argeșului variază între 0,51—3,30 m. (1923). Debitul Argeșului e în legătură cu variația cotei :

la 0,30 m. debitul este 6,273 m³.

la 1,86 m. debitul este 175,600 m³.

Viteza apei variază între 5 cm.—140 cm., pe secundă. La Oltenița Argeșul va înregistra cifre mai mari. Măsurători nu s'au făcut aici.

²⁹ bis) Proiecte mari ale Statului român (Proiectul ing. Leonida, ș. a.) vorbeau febril în 1929 de canalizarea Argeșului, făcând Bucureștii port comunicativ cu Dunărea.

Climatografia (descrierea climei) oraşului Olteniţa.

Ținând seamă de aşezarea oraşului și de ambianța luncii, antestepă vestică a Câmpiei Române, *climatografiem Oltenița vorbind despre temperatura aerului, presiunea atmosferică, vânt, umezeala aerului, nebulozitate, și despre precipitațiuni* (ploi, zăpadă).

Temperatura aerului. Temperatura medie făcută pe fiecare lustru (5 ani) și pentru perioada : 1900—1915 (15 ani).

Lustru I (1900—1905) : 10°9

„ II (1905—1910) : 10°5

„ III (1910—1915) : 11°3

Temperatura mijlocie pentru întreaga perioadă de 15 ani este : 10°9, diferând cu 0°3 de temperatura Bărăganului (10°6) rezultată din anii 1895—1910.

Temperatura pe anotimpurile extreme : iarna și vara. Temp. medie a iernii : 0°8, ridicată cu 0°9 peste temp. Iașilor (—1°7) .Temp. medie pe lunile de iarnă : Dec. 0°5 ; Febr. 0°8 ; Ian. —3°7.

În perioada acestor ani (1900—1915), prima lună de îngheț este Octombrie ultima este Aprilie. În cursul acestor 15 ani, iarna a avut o durată variind între 53 de zile (1913) și 152 zile (1905), având o mijlocie de 86 zile.

Temperatura medie a verii (1900—1915) : 21°8.

Pe luni, temp. medie : Iunie 20°4 ; Iulie 22°7 ; August 21°11. Zilele de vară s'au întins între 1 Aprilie și 20 Octombrie ; total se ridică la 203 zile de vară cu o temperatură de 25° ; au variat între 84 de zile (1902) și 133 zile (1907), având mijlocia de 110 zile sau 51,4% din numărul de zile cuprins între Aprilie și Octombrie.

Presiunea atmosferică. Barometru a înregistrat, pe perioada anilor 1900—1915, presiunea medie de 757,7 mm., iarna ; 755 mm., primăvara ; 753, 8 mm., vara ; și 757,8 mm., toamna. Cea mai ridicată mijlocie lunară o are Ianuarie cu 759,4 mm., de unde presiunea atmosferică începe a scădea : întâi repede, apoi treptat până în Iunie cu cea mai mică presiune atmosferică de 753,1 mm.,

care se întâlnește în Iulie și August, de când începe să se ridice iar.

Vântul. Domină vânturile Nord-Est și Sud-Vest, cu frecvență medie de 228 și 210 la mie. Frecvența maximă a vânturilor a fost 401 la mie (1900, la vântul Nord-Est); cea mai mică frecvență a fost de 0 la mie (în 1910, la vântul Sud-Est, care n'a bătut de loc). Vântul de Nord-Est *crivățul (Rusul, Muscalul)* aduce frigul siberian, iarna (*când omețește oi, distruge case, etc.*), ca și căldura înăbușitoare, vara; crivățul stăpânește anotimpurile. Vântul de Sud, *Băltărețul*, este bucuria locuitorilor (mai ales a ciobanilor) și stăpânește balta și lunca unde bate, topind zăpezile și lăsând pășunea să crească. Vântul de Sud-Vest, *Austral*, bate mai rar și anulând acțiunea Crivățului nu formează dune de nisip în lunca oltenițeană.

Umezeala aerului. De gradul de umiditate al aerului ca și de temperatura lui atârnă dispoziția oamenilor (sănătatea trupului și starea sufletească). Atmosfera umedă, neguroasă, a oceanului predis pune, de altfel, și tineretul englez la sinucidere; tot ea explică mulțimea de boli ce rod trupul omenesc: paludismul, tuberculoza, etc.

Higrometrul, aparat ce înregistrează umiditatea relativă în procente la sută, ne spune că între 1900—1915 umiditatea relativă a variat astfel:

val. med. a umezelii relativă: 73%; următorii 7 ani, sub 73%; ultimii 5 ani peste 73%. În anul 1907, higrometrul a arătat valoarea minimă de umiditate: 66%; în anul 1914 a arătat o valoare maximă de umiditate: 79%.

Psicrometrul, aparat ce înregistrează tensiunea vaporilor de apă (în mm.) și ne arată astfel umiditatea absolută, ne spune:

că valoarea medie anuală a umidității absolute este: 8,0 mm., variind în cursul anilor 1900—1911 puțin delă un an la altul, maximum de ridicare fiind în 1901 cu 8,5 mm.; minimum-ul de coborîre fiind în 1907 cu 7,4 mm. O diferență deci de: 1,1 mm.

Un an foarte secetos cu 72% din valoarea mijlocii anuale.

Șapte ani secetoși cu 85% din val. mij. anuale.

Trei ani foarte umezi cu peste 27% din val. mij. anuale.

Mijlociile lunare ne arată cum crește cantitatea de apă din Decembrie (30 mm. minimum) până în Iunie (100 mm. maxim.). Într'un an sunt în medie 65 zile cu ploaie. Maximum-ul de ploaie căzând în 1901, cu 87 zile; minimum-ul căzând în 1907, cu 47 zile. Pe anotimpuri : iarna, sunt 16 zile ploioase; primăvara, 17; vara, 17—18; toamna, 15 zile. Zăpada, ce influențează mult semănăturile, este repartizată astfel: într'un an sunt în mijlociu 15 zile cu zăpadă din 65 zile cu precipitațiuni (ploaie). Mijlocia aceasta a variat puțin în perioada 1900—1915; cele mai puține zile (9) cu zăpadă le-a avut anul 1910; cele mai multe (22) anul 1906. Pe anotimpuri, repartitia zilelor cu zăpadă este : iarna 11 zile; primăvara și toamna câte 2 zile, în medie. Luna în care solul e acoperit cu zăpadă mai multă este Ianuarie (cu 19 zile); vin apoi : Februarie și Decembrie (5 zile), Martie și Noembrie (2—3 zile). De obicei, primele zile în care cade zăpadă apar în Octombrie și numai în 1906 a apărut în Septembrie. Zăpada cade după 15 Octombrie și nu se mai arată după 31 Martie. Grosimea zăpezii în general, între anii 1900—1915 (socotind numai cele 10 ierni câte-au fost), este deci 69 cm. După 1915 precipitațiunile atmosferice au variat disproporțional; cu ani, când ploioși sau secetoși, când cu zăpadă multă (1918, 1929, 1932 mai ales), când cu ani cu puțină zăpadă (1930, 1931). Gerul maximum îl înregistrează luna Februarie din 1929, cu minus 50 grade.

Concluzie. — Clima luncii oltenițene este clima României : *continentală excesivă*, adică cu ierni, când aspre (dese ori) când blânde, cu veri secetoase sau ploioase, *cu primăveri foarte scurte*, cu tomni ocrotite de cer senin și aer cald, mai rar, reci. *Așezarea orașului Oltenița la confluența a două mari văi* (Argeșul și Dunărea), închisă în-

tre înălțimea câmpiei române (45 m. deasupra mării), și dealurile Turtucaiei, perdeluită de pădurile care înconjoară orașul, *toate acestea fac să se resimtă asupra orașului o nuanță de îndulcire a climei*. De altfel, *libieci și cireșii, acoperindu-se cu neaua de flori a scurtei primăveri cu 10 zile mai din vreme decât pe câmpia Bărăganului și dealuri, ne spun că zilele calde sosesc la Oltenița mai repede decât pe câmpie sau coline*.

Flora (totalitatea plantelor, copacilor) *luncii oltenițene*. — Solul luncii, îmbibat de apă ³⁰⁾ și înprospătat (aproape anual) cu mâl de inundațiile Dunării și Argeșului, permite creșterea și dezvoltarea unei vegetații iubitoare de umezeală. Urmărind întinderea celor 3 zone caracteristice luncii, deosebim :

1) *Sălciile, cătinișurile și arinișurile* ce formează zidul-perdeă (de pădure) al malurilor Dunării și Argeșului. Toate cresc și împânzesc malurile în asociații, și anume : a) *salcia* (*salix*) în asociația (numită sălcete sau zăvoaie) de genuri de salcie (*salix hastata*, s. *daphnoides*-Wild, *salix Reichardtii*-A. Kern, s. *silesiaca*-Wild) și rar, de plopi (*populus alba*, p. *nigra*, p. *canescens*) ; b) *cătinișurile* în asociație de : *Hippophaë rhamnoides*, *Tamarix Pallasii* și *Mircaria Germanica* ; c) iar asociația de *arinișuri* este alcătuită din : *Alnus incana*-Wild-, prin părțile mai nisipoase ale luncii și *Alnus Glutinosa*-Gaertn-, prin locurile cele mai ridicate din luncă.

2) *Trestia și papura*, în zona ce le poartă numele și pe lângă bălți, formează păduricile scunde, dese și monotone ale locurilor mocirloase. *Trestia*, plantă ierbacee, cu trunchi neramificat, drept, îngust, tare și flexibil, este presărată cu foi liniare, lungi, în formă de zghebut. Trăește în asociație de : *Phragmites Communis*-Trin, *Thypha latifolia* și *Thipha angustifolia*, împestrițată (în luminișurile păduricii de trestie) cu : *scirpus*, *juncus*, *carex*, precum și mulțime de alte plante *mono* și *di-*

³⁰⁾ Lunca, după o ploaie bună, mai ales pe timpul viiturilor mari de apă (primăvara) „*mustește de apă*“.

cotiledonate (P. Enculescu : *Zonele de vegetație lemnoasă din România, pag. 295*).

Fauna (totalitatea vietăților) *luncii oltenițene*.— O alcătuesc feluritele vietăți, de sub pământ (*șoareci, râme, cârtițe, furnici de diverse mărimi, etc.*) și dela suprafața luncii (*gâze de tot soiul, broaște, brotăcei verzi cățarați pe copaci, șerpi mici, pasări multicolore : vrăbii, grauri, sticleți, mierle, ciori, prepelițe, rațe și găște sălbătice, stârci, etc. și animale : iepuri, foarte rar vulpi, porci sălbăticiți mai rar, etc., etc.*). În apă peștii de tot soiul (*crapul, bibanul, cega, șalăul, etc.*) ; iar la suprafața apei, în zbor deasupra fluviului, *peșcărușii albi pătați în gris*, în căutarea hranei lor, *vestesc* cu țipătul și zborul lor *trecătorilor din depărtare apropierea lor de lunca oltenițeană*.

Populația orașului Oltenița.

Oltenițeni din Oltenița Veche ; *Locuitori din satele învecinate* (Cojeni din Chirnogi, Ulmeni, Căscioare, Radovanu, Chiselet, Mânăstire, Mostiștea, etc.) ; *Mărgineni* (Transhumănțeni sibieni din : Săliște, Tilișca, etc.) veniți cu oile lor la iernat prin Oltenița ; *Olteni*, mici negustori de sare, var, chereștea ; *Greci*, negustori de cereale și leguminoase ; *Evrei*³¹⁾ (gescheftari) ; *Rumâni și Bulgari*, refugiați odinioară (din Turtucaia și alte sate de pe malul drept al Dunării) de sub regimul bulgăresc ; un număr mic de *Țigani* (denumiți *Lăutari, Rudari* sau *Cărămidari*³²⁾ *Bivolari* sau *Spoitori*) și câțiva *Armeni*, toți aceștia alcătuesc mozaicul populației orașului Oltenița.

De altfel, pōrecelele : *Oltinceanul* (adică din Oltenița Veche), *Ulmeneanul* (din Ulmeni), *Chirnogeanul, Radoveneanul, Ialomiteanul, Turtucăianul, etc.*, ca și numele de familii : *Paniu, Diloreanu, Brotea, Bozan, Bârsan*, astăzi Mărculescu (toți mărgineni din Transilvania), *Maratu, Zavo, Constantinidi, Stavropoleos, Liberatu* —

³¹⁾ După război se constată o imigrare de intelectuali Evrei în Oltenița. Evreii își au zidită încă dinainte de război o sinagogă .

³²⁾ Cum se imprimăvărează, periferia orașului dinspre Apus și port, cu pământ argilos, este populată de corturile Rudarilor cărămidari.

toți plecați din oraș — (sunt greci), *Marcu Brinder*, *Zeilic* (evrei), *Peioff*, *Theodoru*, *Chesăraicu*, *Chioseaua*, *Ivan*, *Decu*, *Deacu*, (toți rumâni cu nume de origină bulgară, unele *pe cale de rumânizare*, ex. *Deculescu*) arată și astăzi proveniența și ascendența locuitorilor din Oltenița. Populația orașului, dela întemeiere (1853) și până astăzi ³³⁾, a crescut simțitor, datorită nașterilor numeroase ca și pozițiunii Olteniței care a atras pentru negoț mulțimea de locuitori.

Rubedenii : Oltenițeni și Sălișteni. Pays et payses : Oltenițeni et Sălișteni.

Mișcarea demografică (statistica populației) a orașului.

Anii	1853	1890	1899	1912	1920	1929	1931
Locuitori total	750	4227	5805	6574		7440	8000
Loc. cap. fam.						3030	
Născuți					219	248	
Căsătoriți . . .					88	82	
Morți					271	189	
Streini de naț.						24	

Socotită pe capi de familie, populația orașului Oltenița numără 3030 capi familie (1929).

³³⁾ Populația orașului, în care intră și Oltenițenii cu domiciliul permanent în altă parte decât orașul, se ridică la 10.396 (Ziarul Cuvântul 1931 Oct. 19). Strada cea mai populată fiind Ion Heliade Rădulescu cu 722 loc.; cea mai nepopulată, str. Oituz (la Barieră) cu 9 locuitori.

Populația flotantă (trecătoare prin oraș) a orașului o alcătuiesc : 160 meșteșugari —1929 — (cea mai mare parte bulgari, zidari, grădinari, cojocari, veniți pentru lucru numai pe timpul verii) ; ciobanii din Transilvania cu serviciul la crescătorii de oi din Oltenița ; negustorii din București și vecinătatea Olteniței, ce stau în oraș o zi, două ; vizitatorii ocazionali ai orașului ; precum și *Zlătarii* (țigani nomazi) ce poposesc în Oltenița *câteva zile numai*, în drumul lor fără capăt.

Oltenițenii sunt : *mari negustori* (proprietari de

Periferia nord-estică a Olteniței : Spoi- La périphérie Nord-Est de l'Oltenitza ;
torii sau Bivolarii, les étameurs ou les «bivolarii»

moșii și de mori) ; *negustori mijlocii* (cerealiști, cârciu-mari, manufacturiști, măcelari, brutari, crescători de oi) ; *negustori mici* (băcani, precupeți, etc.) ; *meseriași* (croitori, fierari, cizmari, tâmplari, dulgheri, cărămidari), *plugari*, *lucrători cu ziua* (hamali în port) și *lucrătoare la regia de tutun, chirigii, birjari, lăutari, bivolarii*, etc.

Aproape toți Oltenițenii sunt de naționalitate română și de religie creștină ortodoxă. Sunt de alt rit religios : câțiva evrei, protestanți (4), catolici (5), mahomedani (cca. 20). Sectele religioase sunt alungate cu dispreț de Oltenițeni.

Avuțiile orașului Oltenița. — Mai fiecare locuitor al orașului Oltenița este proprietar al locuinței sale. Mulți Oltenițeni au o proprietate (formată din câteva pogoaane de pământ; 1 pogon egal 5000 m. p.) și în afară de oraș, pe care o cultivă după cum cred de cuviință : cu cereale, cu zarzavaturi sau cu viță de vie. *Astfel Oltenițeanul, pe lângă profesiunea sa, primăvara și vara, este : un mic piugar, grădinar sau viier.*

Cai	Boi	Vaci	Bivolife	Măgari	Căruțe	Trăsuri	Oi
508	8	250	55	cca. 30	182	77	3000

Fruntașii orașului sunt marii proprietari de terenuri (moșierii) și de mori. Dar afară de bogățiile locuitorilor (provenite prin agoniseala lor sau prin moștenire), orașul Oltenița are avuțiile sale proprii rezultate din : raionul comunal, terenurile din apropiere (păduricile Tabia, Frasin, ca și terenurile pentru grădinarie de peste digul din spre Răsărit al orașului, la Astra-Română), din diferitele taxe încasate dela : Societățile petrolifere (Astra-Română, Româno-Americană), de la vama portului Oltenița, de la Oltenițeni, din acordarea dreptului de pășunat și de tăiat vite în abator, etc. Bogăția capitală a orașului însă rămâne tot omul. Un oraș poate să progreseze în avuții dacă conducătorii lui sunt capabili și destoinici, după cum poate să fie vândut de datorii dacă gospodăria lui (a orașului) este în mâna și la discreția conducătorilor nesocotiți.

Căile de comunicație ale orașului. — Circulația de la un loc la altul, deci comunicația este funcțiunea ce dă viață, întreține și desvoltă așezarea umană (sat, comună, oraș). Așa se explică cum orașele cari nu sunt așezate la întâlnire de drumuri, născute totuși din cine știe ce împrejurări, lăncezesc sau mor cu vremea ; ele n'au artera principală pe care să circule viața (omul) : *drumul, șoseaua*. Oltenița, prin pozițiunea sa geografică, este un loc bun de întâlnire a drumurilor ; de aici graba de a i se consolida „vechile drumuri de care“, transformându-le în șosele pietruite. Astfel, la 1884 orașul este legat prin șosele cu satele și comunele din spre Răsărit (Ul-

meni, Spanțov, Mânăstire, Tăriceni), din spre Apus (Chirnogi, Căscioarele, Greaca, Prundul, Comana) și din spre Nord (Curcani, Luica, Budești până la Negoști). Mai târziu, importanța pe care o dovedește orașul Oltenița față de Capitală, face să se prelungească șoseaua Oltenița-Negoști până la București. Șoseaua se pietruiește de câteva ori până în 1929, când se consolidează (parte din șosea fiind pavată cu granit cubic) și când este declarată șosea națională. Prin șoseaua Oltenița-București, Capitala este legată de Dunăre (mai departe

Șoseaua portului Oltenița, și oi păscând pe raionul comunal

La chaussée du port d'Oltenitza et un troupeau de brebis paissant sur le territoire communal

cu marea, prin Turtucaia) prin drumul ce-l mai scurt. Afară de șosele, orașul comunică cu parte din satele din spre Nord și cu Bucureștii prin ajutorul drumului de fier ³⁴).

³⁴) Înainte de 1912, data funcționării drumului de fier, comunicația cu Bucureștii se făcea cu: poșta, diligența sau birja cu clopoței. La 1 Iunie 1906, se contractează cu N. Miclescu, lucrările de terasament ale liniei ferate Oltenița-București. Membrii comitetului pentru înființarea liniei ferate, Olt.-Buc. sunt: Ottulescu S. (Ing. Insp. G-ral cl. I); Baiulescu R. (Ing. Șef cl. I), Donsuan, Grama N., Ghica Serban, Potter E., Ciugolea C., Vulcan Ioanid și Pascu Gheorghie.

Podul peste Argeș. — Peste râul Argeș a existat un pod de lemn fix totdeauna. O dovedește și astăzi mulțimea de pari ce brăzdează transversal albia Argeșului. Rare ori, (1919) podul a fost mișcător : un bac, tras pe sârmă de oameni.

„Este încă viu în mintea locuitorilor scena cu podul șubred de lemn rupt, și căruța cu oameni surprinsă de furia valurilor Argeșului, purtată și apoi înghițită de râul blestemat care răpește, la câțiva ani măcar, câte-o ființă omenească“.

Din 1929, Oltenița a fost înzestrată cu un mare și frumos pod de fier întins orizontal la înălțime peste al-

Podul peste Argeș și grădinile de zarzavaturi la Oltenița. Le pont de l'Argesch et les jardins potagers de l'Oltenitza.

bia râului Argeș³⁵). Picioarele de zid ale podului au fost construite de Ing. H. Corvé, între 1912—1913, când se făcuse un plan de pod cu 4 bolți a 24 m. deschidere.

Comunicația cu Cadrilaterul (Prin Turtucaia) se face pe Dunăre (cu vapoare, bărci, etc.).

Comerțul în Oltenița. — Fiecare om, neputând singur să-și procure cele necesare traiului lui, recurge la

³⁵) Din inițiativa prefectului Colonel Aurel Solacolu se construiește de societatea Astra din Arad podul peste Argeș. Inginerii Pomponiu și Mușat l-au însălat. *Valoarea podului* (piese metalice, platelajul în beton armat și montarea) se ridică la circa 9.000.000 lei.

schimbul de tot soiul de alimente și obiecte indispensabile vieții de toate zilele. Acest schimb se practică în viața socială sub forma negoțului sau comerțului. Comerțul se face :

1. *Zilnic* (târgul zilnic) în : a) oraș, în piețele (hala orașului) și pe *străzile lui* (prăvălii de tot felul) și constă din mici vânzări și cumpărări de alimente și mărfuri (comerțul mic); b) la marginea nordică a orașului, *în obor*, unde sătenii își vând cerealele lor (comerțul de cereale).

2. *Săptămânal* (târgul săptămânal) are loc într'o zi a săptămânii fixată de Ministerul Industriei și Comerțului. Acum, pe lângă cereale, țărani din satele și comunele învecinate își aduc vite și alte produse (pepeni, miei, etc.) pe care le vând (comerțul mijlociu).

3. *Annual* (târgul anual) are loc în obor, și se ține după S-ta Maria. Este bâlciul de an ³⁶) când se desfac mărfurile cele mai multe, fiindcă și raza comunelor participante la târg este mult mărită ; mai mult de jumătate din comunele jud. Ilfov și Durostor (comerțul mare).

Cârciumi 50 ; Cafenele 4 ; Farmacii 1 ; Geamgii 1 ; Băcăni 35 ; Mărunțișuri 5 ; Marchitâni 10 ; Pescării 2 ; Manufactură 23 ; Frizerii 7 ; Prăvălii de mobilă 1 ; Librării 4 ; Hăinării 1 ; Cherestea 4 ; Depozite de lemne 2 ; Brașovenii 2 ; Depozite de Petrol 3 ; Hoteluri 4 ; Prăvălii cu arme, mașini de cusut 2 ; Cafea-Armeni 2 ; Drogherii 1 ; Debite tutun 6 ; Depozit R. M. S. 1.

Orașul Oltenița face însă negoț mijlociu cu Bucureștii. Săptămânal aproape vite vii (miei ³⁷), oi, porci, vaci) sau tăiate se vând pe piața Capitalei ; deasemenea, leguminoasele, peștele, brânza, pastrama, pieile (de miel, vacă, oaie), lâna din Oltenița sunt mărfuri căutate de negustorii bucureșteni. Comerțul cel mai întins al orașului,

³⁶) Bâlciul a fost înființat, câteodată desființat de Primărie, înainte de anul 1901.

³⁷) Miei din Cadrilater sunt renumiți pentru carnea lor gustoasă ; aceasta latorită solului sărat care procură pășune bună oilor fătătoare.

comerțul mare, rămâne comerțul cu cereale ³⁸⁾, cari încărcate în port (în șleपुरi), iau drumul străinătății.

Bursa orașului.— Comercianții de cereale sunt constituiți în Bursă.

Industria în Oltenița.— Civilizația, prin mijloacele ei tehnice, rafinează pas cu pas traiul omului. De unde înainte vreme mămăliga și pâinea, lucrate numai de femei în casă, erau alimente mulțămitoare existenței, astăzi

O stână în lunca Olteniței.

Une bergerie dans le pré d'Oltenitza.

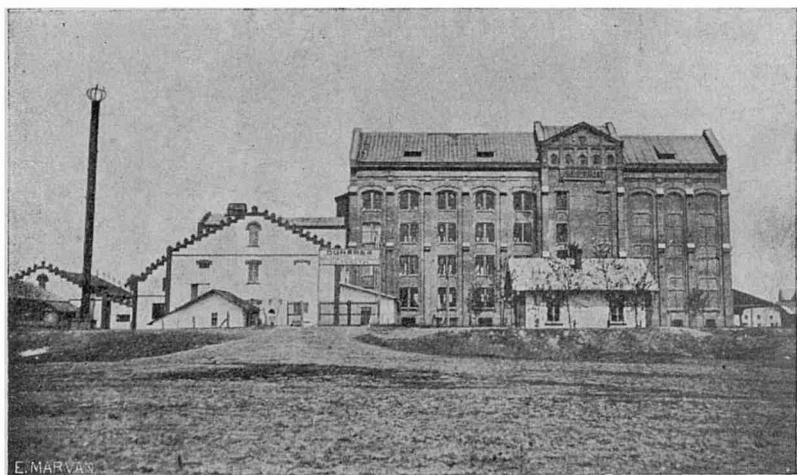
datorită posibilităților tehnice (mori cari scot din grâu făina aleasă, *manutanțe*, brutării comunale, cari mestecă aluatul și-l coc perfect, etc.) nu mai mulțamește pe orășan și nici chiar pe sătenii din jurul orașelor. Ei cer pâinea lucrată în comerț. Tot astfel, cu alimentele, cu îmbrăcămintea, cu locuința confortă, cu circulația, etc. În orașul Oltenița există o industrie mică (casnică) și

³⁸⁾ În oraș sunt magazii mari de zid în cari se depun vagoane întregi de cereale. Oamenii avuți ai orașului sunt cerealiștii. Comerțul cu cereale a stagnat în ultima vreme, datorită aplicării unor *taxe exagerate* la intrarea carelor cu cereale în oraș; Deaceea parte din săteni își vând cerealele lor în comuna Budești.

un început de industrie mare (reprezentată prin două mori și fabrica „Soc. Dunărea“ de făină și de griș).

Industria mică (casnică). — Fierării 9; Fabrică scânduri 1; Boiangerii 1; Croitorii 12; Cofetării 2; Darac lână 4; Cojocării 9; Căldărării 3; Curelării 4; Fabrici apă gazoasă 2; Tipografii 1; Tâmplării 4; Fotografi 1; Dogari 3; Brutării 4; Manutanțe 2; Tichigerii 1; Ceasornicării 2; Simigerii 2; Rotării 3.

S'ar putea desvolta, cu pricepere însă, *industria uleiului* (prin extinderea cultivării floarei soarelui, inu-

Fabrica de făină și griș a Societății «Dunărea»   La fabrique de farine et de semoule de la Société «Le Danube»

lui) *industria rogojinelor* (balta procură stuful trebuitor), *a brânzeturilor*, *a conservării peștelui* (balta și fluviul dă pește din abundență), *a zahărului* (prin extinderea cultivării sfelei de zahăr), *industria conservării leguminoaselor* (grădini multe de zarzavaturi), etc.

• *Bresle*. — Micii industriași ca și meseriași, pentru apărarea intereselor lor, sunt asociați în organizarea de bresle „Uniunea micilor industriași și meseriași“.

• *Bănci*. — După război avalanșa de negustori, din cauza extinderii comerțului, a creat numeroasele

bănci ³⁹⁾ : Banca Oltenița (desființată), Banca Gura Argeșului, Banca Țăranul, Banca Plugarul, Banca Agrară și Comercială, etc., în total sunt 5 bănci. Criza economică de astăzi le-a pus aproape pe toate în calea desființării.

---

³⁹⁾ Prima Bancă în Oltenița a fost Societatea pentru economie și împrumut, înființată de Popa Dumitru. Meseriașii nevoiași sunt ajutați de „Corporația meseriașilor” din localitate.

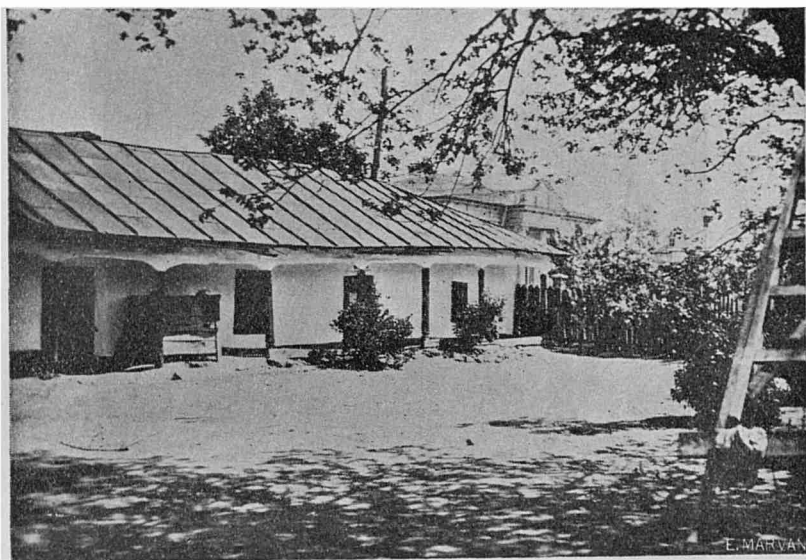
IV.

ETNOGRAFIA ORAȘULUI OLTENIȚA.

Coordonate etnografice.

Dacă coordonatele geografice ne arată așezarea pe glob a unei localități, coordonatele etnografice (civilizația și cultura) ne spun gradul de dezvoltare tehnică și spirituală a ei. Prin *civilizație* înțelegem suma tuturor descoperirilor tehnice care au înlesnit și înlesnesc omului adaptarea lui la mediul fizic. *Uneltele* (numărul, gradul de diferențiere și capacitatea de producție a lor); *haina și locuința* (îmbrăcămintea și adăpostul); *hrana* (felul dobândirii, păstrării și pregătirea alimentelor); *circulația* (unbletul și transportul) *sunt elementele civilizației*. Prin *cultură* înțelegem suma tuturor creațiilor sufletești (intelectuale, etice, și estetice) care înlesnesc individului adaptarea la mediul social (S. Mehedinți : *Coordonate etnografice*). Cultura unei populații ne-o dovedesc mai întâi însușirile morale ale ei, și în al doilea rând silința acelei populații (a indivizilor ce o compun) de a se cultiva, de a sădi într'înșii, prin știință, artă, religie, etc., cunoștinți, idei și sentimente care alcătuiesc caracterul. Civilizația și cultura sunt deci noțiuni deosebite. Prima, privește lumea materială; a doua, este de natură sufletească. Căci altfel nu poți să-ți explici cum un om, care trăește în casă confortă, mâncând bucate alese, având servitori la dispoziție, ba chiar și diplome de învățat (doctor, avocat, etc.), devine ne-

cinstit la întâia ocaziune ce ți-ai lăsat încrederea într'însul, deși acest om este prețuit ca un *om civilizât* și domn ales — pe drept cuvânt însă, după felul lui de trai — și cum un unchiaș din fundul cine știe cărui sat, simplu fără școli înalte, este de o cinste exemplară (la el vorba este vorbă, fără polițe, fără înscrisuri) este religios, cuviincios (n'ar cuteza să te supere cu nimic) ? Poți să devii civilizât în scurt timp, cult, nu, căci se cere să fi înăscut

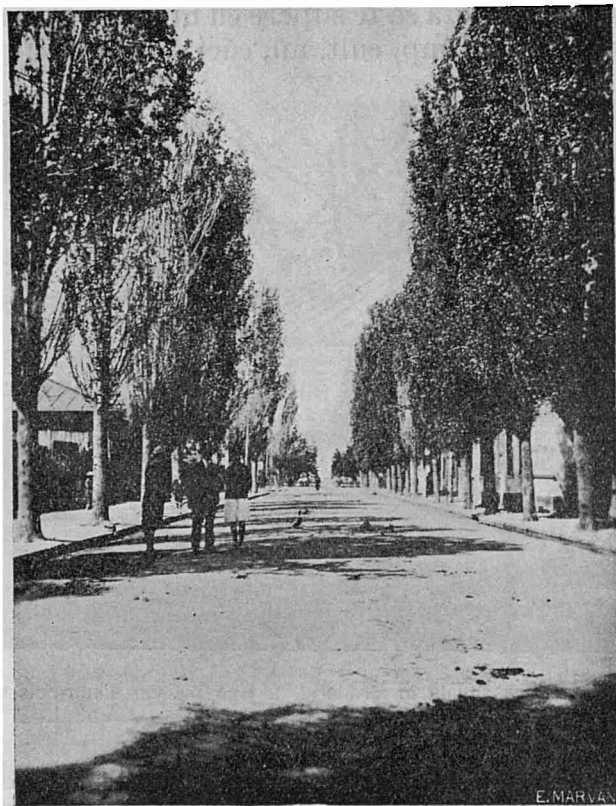
O casă bătrânească situată în strada
Carol II.

Une maison d'autrefois sise rue
Carol II.

așa sau să faci ucenicia obiceiurilor frumoase mult timp. Ai bani, îți iei o locuință frumoasă (cu tot confortul ei), cu servitori, etc., dar la prima mânăire de bani publici ți-ai și însușit. Dece ? — Pentrucă în sufletul tău nu există conștiința prețuirii muncii, a avutului semenilor tăi, cu toată învățătura ta, (cu toată diploma ta), și atunci, cum este acel om ? — Este un *om civilizât*, un *intelectual* (cu cunoștinți, idei) dar *cult*, nu. Omul cult și civilizât acela este totul. Ori ce ins, orice populație reprezintă un grad de cultură și civilizație, oglindit în fap-

tele sale proprii. Cât de civilizată și de cultă este Oltenița-nul ne-o spune descrierea lui în lumina acestor afirmațiuni.

Aspectul orașului. — Oltenița, ca și Brăila, Corabia, este o așezare umană nouă, construită după un plan mo-

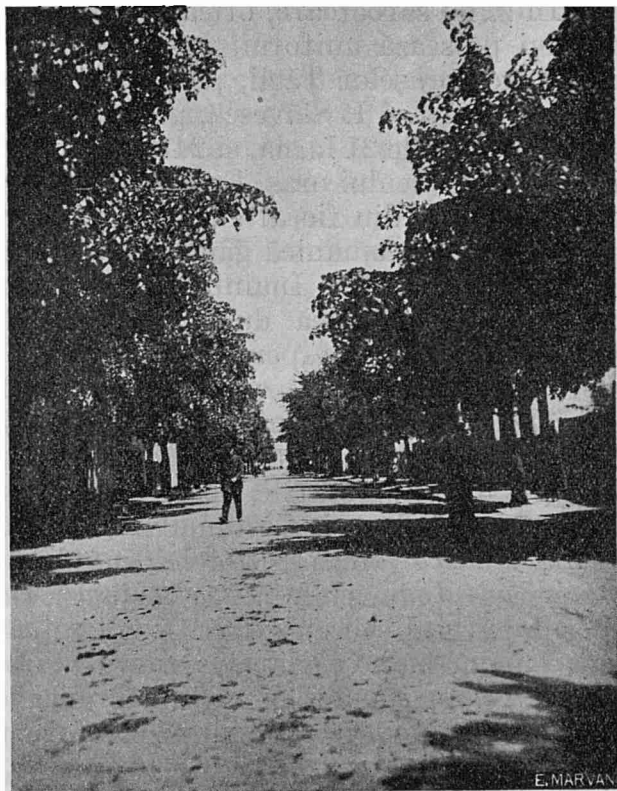

Bulevardul I. Slăvescu (gării) Le Boulevard I. Slăvescu (le boulevard de la Gare)

dern (1853), simplu. Incadrat de diguri ⁴⁰⁾, cu străzi

⁴⁰⁾ Orașul este înconjurat de diguri din inițiativa Regelui Carol I, care a vizitat Oltenița în 1868. La 1881 existau diguri de jur împrejurul orașului. Sunt consolidate în 1907 și 1925. Locuitorii le refăceau cu saci de pământ, nulele, de câte ori erau amenințați de inundații mari.

largi și drepte ⁴¹⁾ paralele și perpendiculare între ele, cu o grădiniță întreținută adesea cu flori în care stau ridicate statuia „Eroilor Olteniței“ și bustul Sfetescu, orașul de formă patrulateră, dominat de o liniște perfectă, place sau displace, depinzând de dispoziția sufletească a

B-dul Carol I văzut dinspre Poștă   Le Boulevard Carol I-er vu du côté de la Poste

⁴¹⁾ Străzile au lărgimea variind între 16—18 m. ; lungimea de cca. 1200 m. După războiu lungimea străzilor variază și anume: anexându-se orașului *Atârnații* (din 1925), străzile din dreptul cătunului (gară—str. Carol II) au lungimea de 1200 m. + cca. 600m., lungimea ulițelor *Atârnaților*: prelungindu-se orașul spre port, străzile din dreptul prelungirii (str. Carol II — 23 Aprilie 1853, — în amintirea zilei când s'a pus temelia orașului) s'au lungit cu cca. 950 m. Așa că astăzi în Oltenița sunt străzi cu lungime variind între cca. 1800—2150 m.

vizitatorului ca și de anotimpul în care l-a văzut. În zilele lucrătoare, iarna pustiește orașul. Pe alocurea numai, câte-un trecător grăbit de ger dă viață străzii. Vara, exceptând forfoteala locuitorilor de dimineață și către seară, orașul se moleșește peste zi. Toți se refugiază la umbră. Primăvara și toamna însă, viața străzilor este mai plină. În zi de sărbătoare, oricare ar fi anotimpul, viața orașului pulsează uniform în mișcări. Urmând exemplul tuturor orașelor Țării, pe porțiunile centrale ale străzilor (Carol I și I. Slăvescu, până la gară), treci în revistă până la orele 21 iarna, și 24 vara, în perechi și grupuri, locuitorii micului oraș. Este aspectul străzii, cu iarmarocul ambulant din fiecare zi de sărbătoare, când locuitorii orașului își comunică gândurile și faptele lor.

Portul Oltenițenilor. — Înainte de războiul mondial portul Oltenițeanului diferea după obrazul celui ce-l purta. Clasa rurală purta „portul mitocănesc“ cum îl numeau orășenii, locuitorii rurali urbanizați. Bărbații îmbrăcau *șalvarii* lor (împrumutați dela Bulgari), pantaloni de un albastru închis din dimie sau abà groasă, cu croiala largă și multe „crețuri”; pe cap purtând căciula turtită a mocanului de azi. Costumul femeilor îl alcătuiau : *fusta cu bască* (bluză) și fotele ; capul, acoperindu-l cu *bariș* sau *tulpan* (cu legătura la spate), *cu basmă* (legătura sub bărbie) sau cu *fișiu*⁴²⁾. Oltenițenii clasa urbanizată purtau haine nemțești ; femeile : *rochii cu jupă strânse la corset*. Astăzi portul uniformizat este cel nemțesc. Croiala hainei diferând, după conformarea capriciilor modei⁴³⁾.

⁴²⁾ Înainte de războiu (1916—1918) vestmintele mai toate erau lucrate în casă de femei. Războaie pentru țesut existau mai în fiecare cămin. Astăzi a dispărut acest obicei. Cine vrea să înțeleagă importanța industriei casnice, să ție seamă că *Indienii* îndemnați de profetul lor *Mahatma Gandhi* au reușit să revoluționeze un stat ca Anglia (cu sumedenia ei de fabrici de vestminte) numai cu războaiele de țesut haine ale femeilor lor (au refuzat să cumpere marfa cu care Englezii îi speculau pe Indieni). *Nu vărsări de sânge, nu brutalitate, muncă cinstită în fiecare cămin și învingi vrășmașul cu toată industria lui semeață.*

⁴³⁾ Ca un exemplu cuminte remarc frumosul port săliștean păstrat cu atâta sfînțenie de soții Paniu, stabiliți în Oltenița ca urmare a *transhumanței*, pendularea mocanilor dela munte la șes, și invers, după anotimp.

Casele locuitorilor. — Oltenițenii locuiesc în case de zid sau de pământ (șipci umplute și tencuite cu pământ, case în paiantă). Materialul de construcție și-l procură, parte din localitate (cărămida), parte din comerț (scânduri, binale, fier, țiglă, etc.). În general, formatul locuinței este lung (vagon), și compus din două camere (odăi) ce comunică printr'alta mai strâmtă numită antreu (tindă). Acoperișurile cu calcan (ca o aplecătoare), sau fără calcan (drepte, cu o înclinare mică) sunt de tablă simplă, plumbuită sau zincată, de olană, sau de țiglă, și ne arată mersul ploii (vezi cum acoperișurile caselor dela munte sunt aproape verticale din cauza ploilor dese cari trebuie să se scurgă repede). Pe străzile principale ale orașului se văd clădiri frumoase ca și în Capitală (v. clădirea Primăriei, a Băncii Gura Argeșului, a Soc. Dunărea).

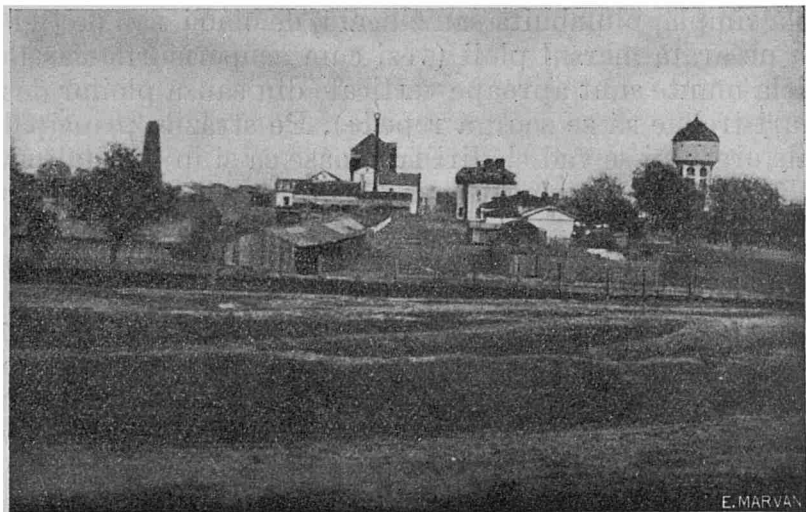
Cum se hrănesc Oltenițenii.— Muncind variat, după ocupațiunea pe care o are: *comerciant, măcelar, econom de vite, breslaș* (cizmar, croitor), *hamal în port, lucrătoare la regie, etc.*, Oltenițeanul își câștigă existența familiei sale. Se hrănește cu : *carne*⁴⁴⁾, *pește* (procurat în abundență de fluviu și baltă) *zarzavaturi, pasări, brânză, lapte, mămăligă*⁴⁵⁾. Mâncărurile le pregătește femeea în casă. Numai pâinea se fabrică în comerț (manutanță și brutării), căci s'a părăsit obiceiul de a se face pâinea în casă din grâu curat și bogat în gluten, „pâinea gustoasă de casă“. Oltenițeanul în general e gospodar. Primăvara își sapă curtea și seamănă zarzavaturi (ceapă, usturoi, varză) pentru „ale gurii“ cum motivează el treaba. Toamna, grădinile numeroase din jurul orașului procură Oltenițeanului zarzavatul necesar traiului pe timpul iernii. *Răul mare* în alimentația Oltenițeanului este *excesul de băuturi alcoolice*. Vinul cu prisosință aici

⁴⁴⁾ La abatorul orașului se taie vite multe, săptămănal de 3 ori.

⁴⁵⁾ Mămăliga hrănitore se consumă din ce în ce mai puțin, la fel laptele. Imputinarea terenurilor cultivate cu porumb și micșorarea numărului de vaci cu lapte ne spun aceasta. Artificializarea vieții se resimte, de altfel, prin debilitatea fizică a unor Oltenițeni încercată de boli.

(orașul este înconjurat de jur împrejur cu vii numeroase) se bea „după obiceiul trac“ (mai ales la Chir-nogi), adică curat cum îl beau și Tracii. Acesta n'ar fi faptul cel mai rău, dacă spirtul (rachiul, țuica, prăș-tina), adesea ori artificializat, n'ar fi consumat cu pre-cădere vinului.

Mijloacele de transport în oraș și afară. — Umblă pe jos : Oltenițenii cu ocupațiunile în oraș, hamalii cari

Inceputul de industrie mare în Oltenița
fabrica de făină și de scânduri a
Societății Dunărea

Début de la grande industrie en Olte-
nitza : la fabrique de farine et de
planches de la Société «Le Danube»

merg la lucru în port (2 km. de oraș), grădinarii, cio-banii (se servesc de măgari), plugarii (se folosesc de boi), spoitorii (de bivoli sau bivolițe). *Merg purtați în vehicule* (căruță, trăsură, gabrioleță, docar) *de cal* : chi-rigii (ce transportă cerealele în port) birjarii și orice Oltenițean cu treburi în afară de oraș, în satele din pre-jur și chiar în Capitală.

Transportul la depărtări mari se face cu automobi-lul (mașina) sau cu trenul. Pe apa Dunării, legătura ma-lurilor sau transportul se face cu : *lotca* (barca) Turtu-căianului, *șalupa* (remorcherul, barca cu motor), cu *ba-*

cul ⁴⁶⁾ (se face trecerea automobilelor, vehiculelor, animalelor), cu *ceamul* (se transportă lemnele) cu *șlepurile* trase de vapoare (se transportă orice fel de mărfuri), cu *tancurile* (se transportă petrolul), în sfârșit cu *vapoarele pentru curse de mărfuri și pasageri* ⁴⁷⁾. *Bicicleta* iarăș este un mijloc de transport frecvent, mai puțin motocicletă.

Mijloace de transport : Cai 508, Boi 8, Măgari 30, Trăsuri particulare 40, Trăsuri piață 37, automobile mici 18, automobile mari 5, Căruțe mari și mici 182, Biciclete 70, Motociclete 3.

Edilitatea orașului. — a) *Pavajul*, început la 1889 cu pavarea curții Subprefecturii Oltenița (Dos. 238 din 1889), se continuă : la 1902, prin pavarea porțiunilor centrale ale străzilor Carol I, Traian și 23 Aprilie ⁴⁸⁾; la 1913, sub primariatul I. *Slăvescu*, când se pavează cu piatră de granit și se asfaltează aproape întreaga stradă ce-i poartă numele, precum și trotuarul grădiniței publice ; alte străzi se pavează cu piatră de calcar. Edilii de după război, de până acum, 1932, neextinzând prea mult pavajul, n'au realizat Olteniței străzi complet și frumos pavate ⁴⁹⁾.

b) *Uzina de apă.* — N'au trecut prea mulți ani de când *fântânile* (puțurile), prin scârțâitul scripetelor sau cumpănei, invitau pe Oltenițean să-și potolească setea

⁴⁶⁾ În locul bacului, Guvernul regal rumân, ajutat de județele Ilfov, Durostor, de orașele Turtucaia, Oltenița, ar putea instala un ferry-boat, care să suplinească suficient cel de-al doilea pod peste Dunăre — *podul Oltenița-Turtucaia sau București-Cadrilater-Marea Neagră* —, până la construirea lui.

⁴⁷⁾ Zilnic vapoșul Oltenița-Turtucaia face curse ; de 3 ori săptămânal, vapoarele mai mari, cari brăzdează Dunărea dealungul, ancorează în portul Oltenița.

⁴⁸⁾ Numinile străzilor s'au schimbat ; altă dată purtau numele Daphnes, Concordia, Independenței, Victoriei, etc. Numinile străzilor schimbându-se cu evenimentul în curs al Țării, sau cu *recunoștiința* manifestată *postum* față de edilii cu multă grije de oraș.

⁴⁹⁾ Dacă *numai* gânduri gospodărești ar fi preocupat pe edilii orașului, în 79 ani, vârsta lui, toate străzile ar fi putut să fie pavate cu granit; *pavându-se câte o stradă numai la fiecare 4 jum. ani ; mai ales, că piatra din Dobrogea, pe Dunăre, n'ar ajunge în Oltenița greu. Tot așa cu plantarea.*

cu apa lor rece, dar sălcie (văroasă, fasolea nu se poate fierbe cu ea). Civilizația pătrunzând în oraș a grăbit pe Oltenițean să înlocuiască puțul cu Dunărea, și ridicând povara femeii ce-și cără apa cu cobilița sau donița, construi uzina, rezervorul și conductele, aducătoare de apă

Rezervorul (Castelul de apă) distribuitor de apă filtrată la locuințele Oltenițenilor. Le château d'eau d'où l'on fait la distribution de l'eau filtrée.

curată și dulce, de apă potabilă. Uzina de apă (2 km. de oraș) rezervorul (Castelul de apă, în oraș) și instalarea conductelor de apă sub pământ sunt opera *primarului I. Slăvescu* (1913); punerea în funcțiune a Uzinei de apă este meritul fostului *primar Hr. Danielescu* (1921). Orașul n'are canale de scurgere.

c) *Plantarea.*— Afară de diguri (despuiate în parte de om) de șoseaua portului (cu sălcii), de porțiunile : grădina publică-gară (cu plopi) și centru-poștă (cu tei și castani), ale străzilor I. Slăvescu și Carol I, plantări făcute înainte de 1916, Oltenița a fost neglijată de edili de până acum ai orașului.

d) *Iluminatul.* — Orașul este iluminat pentru prima dată la 1881, când se instalează 100 de lămpi. La 1884, apoi la 1902, se continuă opera de iluminare cu lămpi (cu gaz). În 1925 însă, fostul primar Hr. Danielescu contractează cu I. Conescu construirea și instalarea unei uzini electrice pe strada Carol I. Într'adevăr, în toamna aceluiaș an (1925), pe străzi și prin casele locuitorilor, becuri mari electrice vesteau Oltenițenilor încă un progres al civilizației ajuns în oraș : *lumina*.

e) *Serviciul de pompieri.* — Există probabil înainte de 1884, dată când se găsește în scriptele Primăriei chestiunea „reparării instrumentelor de incendiu“. La 1888 se știe cu certitudine că un serviciu de pompieri există, care continuă, în alcătuirea lui din câteva sacale și o pompă ce le golea și împingea apa afară prin furtun, până la 1931, când *serviciul de pompieri este organizat de un corp militar de pompieri, cu mașină de incendiu modernă.*

Starea sanitară a orașului.— Oraș cu pavaj și plantare incompletă, lipsit de canale de scurgere, cu praf mult pe timp uscat și noroi la fel pe timp de ploaie sau desgheț, este loc prielnic microbilor de boli. Paludismul și tuberculoza (oftica) putând să se răspândească. Salvarea, în parte, vine dela hărnicia Oltenițenilor cari își întrețin curat căminul lor (îl văruiesc, spoesc, de câteva ori pe an). Celelalte boli infecțioase : scarlatină, pojar, gripă, etc., sunt combătute cu ajutorul serviciului sanitar local : Spitalul și Dispensarul orașului.

În Oltenița *există spital din 1885*, când din îndemnul ajutorului de primar Perez și cu planul frumos al Ing. Perez se ridică în oraș un spital frumos pe locul din capul străzii Matache (astăzi I. Slăvescu), chiar acolo,

unde acum sunt locuințele Șefului de gară și ale funcționarilor C. F. R. Antreprenor fiind Mateas, iar medici curanți doctorii : Isvoranu și Negoescu (Dos. 200 din 1885). La 1907, August 28 se propune dărâmarea acestui spital, pentru a se construi în locu-i gara. În acelaș an, Noembrie 29, se cere pe lângă construirea actualului spital „Regina Elisabeta“ și *băi populare*, dorință ce nu s'a realizat nici până astăzi (Dos. 27 vol. I din 1907).

Hala orașelului Oltenița.

La Halle de la ville d'Oltenitza.

Dispensarul instituit după război, sub conducerea medicului, dr. Wortman Albert, dă consultațiuni gratuite, ameliorând astfel starea fizică a Oltenițenilor nevoiași. Dintre medicii orașului cităm, doctorii : Dumitrescu, (plecat la București, este și astăzi consultat de Oltenițeni), Wortman Albert, Sava, Deculescu C.

Mai înainte *farmacistul* Bl. Diel, astăzi Azdril (urmașul lui Carol Fabini) și *droghistul* Stelly Nicolescu alimentează cu medicamente bolnavii orașului. Doi doctori dentiști completează serviciul sanitar uman.

Serviciul de medic veterinar, cerut de oraș din 1907, este întreținut de un doctor veterinar (mai înainte fost dr. Lungu).

Hala oraşului. — Oraşul Olteniţa din 1925 este înzestrat cu o frumoasă şi curată hală (piaţă) pentru desfacerea cărnii, peştelui şi zarzavaturilor. Hala este de forma anticelor clădiri romane, adică prăvăliile de jur împrejur închid curtea de ciment a halei.

Abatorul comunal. — Mai înainte a fost lângă păduricea Tabia. Construcţia nouă din 1925, întreţinută curat sub îngrijirea permanentă a medicului veterinar, procură halei carnea curată a animalelor ⁵⁰⁾.

Serviciul de ecarisaj (hingherii). — Noţiunile animal şi boală sunt legate şi prin efectul distrugător ce-l au asupra omului. Dacă Turcii de odinioară transformau câmpurile de luptă în cimitire întinse, aceasta se datoreşte în mare măsură şi bolilor (ciumei, mai ales, pro-

Biserica din cimitir : Sfânta Paraschiva. La chappelle S-te Paraschiva, du cimetière.

⁵⁰⁾ Hala oraşului (valoare circa 3.500.000 lei) ca şi Abatorul Comunal (valoare circa 400.000 lei) au fost construite de conductorul Dăscălescu şi antreprenorul Bolgar.

pagată prin șoarecii purtați în corăbii). Cine se plimbă astăzi prin Constantinopole remarcă cu uimire lipsa oricărei mișcări de câine prin vr'un cartier al orașului. Chiar prin murdara mahala de odinioară a Fanarului lipsește tovarășul de altădată al Turcului. Mâna condusă de energia și înțelepciunea *Ghaziului Mustafa Kemal Pașa* a occidentalizat rapid și efectiv poporul cu mișcări de iavaș, iavaș=încet, încet. În Oltenița hin-

Oficiul poștal din Oltenița.

La Poste de l'Oltenitza.

gherii (recrutați din spoitori), văzuți cândva pe străzi, au dispărut. E igienic, și deci sănătos, ca acești agenți sanitari — hingherii — să fie scoși de edili orașului la vânat de câini murdari și vagabonzi. Astfel se feresc copiii (mai ales) de boli molipsitoare și periculoase (*turbarea*, tifos, etc.). Și apoi o neglijență permanentizată poate scoate orașului ponosul „Să auzi câinii din Oltenița“, pe lângă „Câinii din Giurgiu“, de odinioară.

Cîmîtirul orașului. — Când boala (dese ori) sau bătrânețea răpune, omul este înhumat în cîmîtir. Primul

cimitir al oraşului a fost curtea mare, de odinioară, a bisericii Sft. Nicolae. Dela o vreme, este destinat locului de veci actualul cimitir ; care prin înţelegerea locuitorilor, epitropilor ⁵¹⁾ cu parohul în frunte, ar putea fi grădina de reculegere în faţa mormintelor rubedeniilor noastre ; de mâine, mormintele noastre proprii.

Oficiul poştal.— Comunicaţia rapidă cu vecinătăţile (Capitala, etc.) se face telegrafic şi telefonic. Oficiul este instalat într'o clădire modernă, proprie. Este bine între-

Primăria Oraşului Olteniţa.

La Mairie de la ville d'Oltenitza.

ţinut şi organizat. Corespondenţa (scrisori, mandate, etc.) în sate se trimite printr'un delegat, care se transportă în *gabrioletă*.

Administraţia oraşului. — a) *Politică.* Schimbarea Domnitorilor bucuria unora numai cu numele oameni, spune un proverb din bătrâni ; dar paragina Ţării ne în-

⁵¹⁾ Epitropia bisericii şi cimitirului din Olteniţa se constituie la 1884 din : N. Deculescu, Preotul Marinescu şi Stan St. Eralău.

vață experiența. Cât de mult s'au schimbat primarii în Oltenița și cât s'a realizat ca urmare a acestei schimbări ne-o arată statistica faptelor lor.

Lista primarilor orașului, dela înființare până în 1932, Martie 31.

1853 <i>Tache Magistratul.</i>	1903 <i>T. G. Athanasiu.</i>
1853—1877, <i>arhiva distrusă.</i>	1904 <i>M. A. Cheoseaua.</i>
1877 <i>D. Trătinescu</i>	1904 <i>G. Deculescu.</i>
1881 <i>G. N. Danielescu.</i>	1907 <i>C. N. Danielescu.</i>
1881 <i>Vasile V. II. Velciu.</i>	1910 <i>G. Deculescu.</i>
1886 <i>M. Nicolescu.</i>	1910 <i>V. N. Danielescu.</i>
1887 <i>Florea Popescu.</i>	1913 <i>I. Slăvescu.</i>
1890 <i>C. N. Danielscu.</i>	1920—29 <i>Hristache Danielescu,</i>
1901 <i>T. G. Atanasiu.</i>	apoi <i>N. Seitan, C. Nica.</i>
1901 <i>N. I. Stoenescu</i>	1929—931 <i>I. Deculescu.</i>
1901 <i>C. N. Danielescu.</i>	1931—932 <i>Pr. Gh. Sachelarie,</i>
1903 <i>G. Ștefănescu.</i>	<i>V. Fundeneanu.</i>

După 1920, a fost primar al orașului Oltenița Hristache Danielscu până în 1929, când este ales primar I. Deculescu până în 1931 ⁵⁶). Dintre toți acești primari se remarcă faptele următorilor : *I. Slăvescu* : a pavat cel mai bine străzile și le-a plantat ; a făcut grădina publică a orașului ; a contribuit la deschiderea liniei ferate Oltenița-București ; a instalat și a construit Uzina de apă ; s'a comportat părintește cu Oltenițenii.

Hristache Danielescu : a susținut înființarea liceului ; a pus în funcțiune Uzina de apă a orașului ; a pavat pe alocurea străzi ; a susținut construirea Uzinii electrice ; sub el s'a construit hala și abatorul orașului ; a condus rău Banca Oltenița (care a dat faliment). *Primarul*, înainte vreme, se numea *magistratul orașului*. Orașul Oltenița a fost dela înființare, aproape, reședința autorității de care depindeau satele din juru-i și purta numele de Suprefectură, Administrația plășii, astăzi Pretură.

⁵⁶) In răstimp Primarul Hristache Danielscu a fost înlocuit cu : D. Deculescu, C. Nica, V. Fundăneanu.

b) *Administrația financiară*. Pe la 1871 perceptorul era ales de locuitori (Dos. 35 din 1871), spre deosebire de astăzi când este numit de organele superioare ale Ministerului de Finanțe. Dintre perceptori, cităm : Ioniță Izvoranu, Pantelimon, Morozan, Deacă (Luș).

Locuri virane : 210 ; clădiri : 1654 (anul 1929) ; contribuabili 2488. Afară de impozitele plătite de locuitori statului prin percepție, primăria orașului încasează diferite taxe (pentru gunoi, pentru măturat, etc.), pe care nu totdeauna le întrebuițează conform încasării.

Serviciul de pază al orașului. — a) *Poliția orașului*. Înainte vreme poliție civilă nu exista decât în orașele prea mari ale țării ; în cele mici, când se simțea nevoie (adesea ori când credeau capii), se trimetea armata : doboranții și roșiorii cari potoleau sau turburau mai mult ordinea orașului.

„La 4 Aprilie 1888, au venit Roșiorii în Oltenița și au bătut lumea pe stradă în zadar, sub cuvânt că sunt revoluționari ; au spart și câteva prăvălii“ (rânduri pe marginea unei cărți slavonești a bătrânului Ghiță Pitulice). Că armata venea prea târziu în ajutorul locuitorilor ne-o dovedește și petiția locuitorilor din Oltenița, adresată prefectului de județ (în 1883, Martie 10), prin care cereau cu insistență „instituirea unui serviciu polițienesc, bine organizat“. După 1900, paza orașului este încredințată poliției civile și postului de jandarmi, secția Oltenița ⁵⁷). La 1901 era polițai : Alexandru Gh. Dimitrescu ; iar la 1902 : C. Marinescu ⁵⁸). Mai târziu mult timp este polițai Eftache Danielescu (mort). Astăzi, poliția orașului este organizată conform legii polițienești 1930, având un corp polițienesc alcătuit din cca. 32 persoane.

⁵⁷) Totuși cine nu-și mai aduce aminte, dintre oamenii mai în vârstă, de prăvălia sârmanului Carassava, spartă cu consimțământul păzitorului orașului. (Inf. locală).

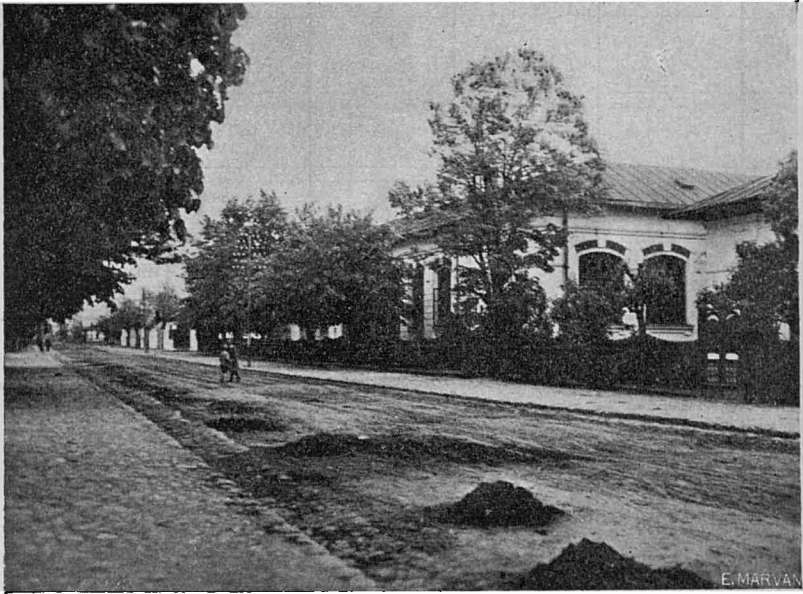
⁵⁸) La 1908 Iulie 29 se pomenește de un comisar, care a funcționat în culoarea de roșu a orașului.

b) *Armata.* — În oraș exista înainte de război multă armată. Aici, în cazarma frumoasă a Olteniței era sediul Reg. 76 inf. și al Cercului de Recrutare Vasile Lupu. În portul Olteniței era reședința de vară a două monitoare fluviale cu marinari. Astăzi, armata este reprezentată în Oltenița prin : un Escadron din reg. de Călărași cu schimbul ; un Pluton de Grăniceri și un post de Jandarmi.

Serviciul Dreptății. — Este alcătuit de magistrați (judecător și ajutor de judecător) și funcționarii auxiliari judecătorei. Judecătoria Ocolului mixt Oltenița, instalată în local frumos, propriu, împarte dreptatea în raza orașului și a vecinătăților lui (Oltenița Veche, Chirnoși, etc., în raza preturii Oltenița). Dintre foștii magistrați, cităm : Iorgulescu, M. Hagiescu, Alex. Dociulescu (pensionat, Consilier de Curte de Apel). Avocații, prin apărarea celor cu dreptate sau înfierarea vinovaților, trebuie să fie auxiliarii prețioși ai magistraților. În Oltenița enumerăm avocații : M. Hagiescu, G. Eralău, Costică Dumitrescu (decedați). Apoi, C. Chiperiu, Gh. Stoenescu, M. Zorzor, D. Dumitrescu, C. Danielescu, Alex. Popa, Gheorghe Ivașcu.

Serviciul religios. — Este oficiat de 3 preoți și 2 cântăreți. Câte odată există și un cor bisericesc care, din lipsă de fonduri, nu cântă cu regularitate. La sărbători mari (S-tele Paști, Boboteaza) slujba religioasă se face în curtea bisericii, cu mare solemnitate. De Bobotează, în procesiune, preoți și enoriași săvârșesc serviciul divin și în grădinița publică a orașului. Înainte vreme (1886, Ianuarie 5) de Boboteaza se arunca crucea în apă, fapt ce se anunța prin trei salve de focuri, trase de câte 100 Dorobanți. (Dos. 127 din 1886). Dintre preoții (popii) orașului, cităm : Popa Dumitru, Popa Costache Marinescu (decedați) ; Pr. profesor Costache C. (plecat în București), Preot Sachelarie Gheorghe, Ionescu Ion și Andreescu Nicolae. Dintre cântăreții bisericești : Dascălul Nicula, decedat, Mitică Dascălu.

Edificii culturale. — a) *Școli primare.* Există, probabil mixtă la început (băieți și fete), din 1859. Înainte de a se instala în localul lor propriu, au funcționat în case particulare și anume, în : localul grădiniței de copii de astăzi (la 1881) ; în casa lui Lucopol (vis-à-vis de biserica Sft. Nicolae; era școală de fete), casa lui Corenti (str. Cuza-Vodă colț cu Ferdinand) până la 1902; casa lui Jupân Trătinescu, dela 1902 (pe locul actualului li-

Școala primară de băieți din strada L'Ecole Primaire par les garçons, sise
General Manu. dans la rue Général Manu.

ceu) ; în localul propriu, după 1906. Pentru foarte scurt timp a servit de local școlii primare și casele lui Ghiuri (cl. I și II), vis-à-vis de grădinița de copii, precum și casele învățătorului Șeitan. La 1884 știm sigur că școlile primare funcționează separat, „Școala de fete n'are încă local propriu“, stă scris la această dată (Dos. 127 din 1884).

Mișcarea statistică a școlii primare de băieți

Anii Clasele	1919-1920		1922-1923		1924-1925	1929-1930	1931-1932	N u m e de dascăli
	Șc. No. 1	Șc. No. 2	Șc. No. 1	Șc. No. 2				
I	81	84	52	60	A 40 B 39 C 49		A B C 105	Heracle Anghelide și Gherase (1884) † Grozeșcu (1888) † Preot C. Marinescu † Dumitrescu D. †, Nicolăescu Lazăr, Părvulescu Alex., Antonescu, Tautu și Șeftan (1932). Școală primară de băieți funcționează cu două direcțiuni No. 1 și No. 2 din 1914 și până în 1925, de când funcționează iarăși într'un singur local, cu clase divizionare, A, B, C, și cu o singură direcție
II	83	50	60	46	A 36 B 38 C 40		A 62 B 62	
III	37	38	41	54	A 45 B 40		A 42 B 54	
IV	40	34	46	41	A 40 B 36		A 44 B 55	
V	—	—	—	—		32	48	
Total	447		400			435	462	
Posturi	8		8			11	10	

Mișcarea statistică a școlii primare de fete

Anii Clasele	1919-1920	1924-1925	1929-1930	1931-1932	Nume de învățătoare
I	A 69 B 59	45	A 56 B 50	A 53 B 48	Dumitrescu A. gela † D-na Mănescu, D-na Tobescu, D-na Dumitrescu.
II	71	A 43 B 42	A 54 B 50	A 54 B 57	
III	39	A 39 B 35	A 34 B 36	65	<i>Statistica ne arată îmbucurător creșterea numărului copiilor care învâță carte.</i>
IV	30	64	37	A 58 B 52	
Total	268	268	317	387	
Posturi	5	6	7	7	

Afară de școli primare, a ființat în Oltenița și o școală grecească, instalată întâi în casele lui Stan Bălă-

neanu (după bătrânul Mișoc), astăzi proprietatea căpitan Ulea ; apoi în cele ale lui Fănică Postolea din str. Cuza-Vodă. Și astăzi limba grecului pronunță numele dascălului, ciung, Haralambie care îl chinuia, pisălogindu-l cu alfabetul și lecțiile de greacă.

b) *Școala de meserii*. — Înființată în 1910 Septembrie 1 ca școală elementară cu 3 clase, se transformă în 1924 în școală inferioară de meserii cu 5 clase. Se predă studii elementare de liceu și meșteșugurile : tâmplărie, rotărie, lăcătușerie, fierărie.

Mișcarea statistică a școlii inferioare de Meserii

Anii	1924-1925	1925-1926	1926-1927	1927-1928	1928-1929	1929-1930	1930-1931	1931-1932
Meșteșuguri								
Fierari-Lăcătuși	38	42	39	40	45	42	39	36
Rotari-Tâmplari	29	36	38	36	41	39	36	28
Total	67	78	77	76	86	81	75	64
Maeștri	In fiecare an câte 4 maeștri							
Profesori de studii	In fiecare an câte 3 profesori de studii							

Profesorii sunt dintre cei dela liceu, cari au catedra in completare cu ore dela Școala inferioară de meserii și dela Școala de fete de menaj.

c) *Liceul de băeți*. — Ia ființă, în 1919 Sept. 4, sub formă de gimnaziu cu o singură clasă (I-a) și cu 41 elevi, din inițiativa și stăruința comitetului alcătuit de : *Hristache Danielescu* (primarul orașului și președinte al comitetului), *Alexandru Pârvulescu* (institutor, secretarul comitetului), membrii : *M. Hagiescu* (avocat), *G. Georgescu* (librar) și *Alexandru Ionescu* (comerciant), cen-zori : *G. Eralău* (avocat) și *Iancu Slăvescu*. Cursurile Gimnaziului încep în Decembrie 1919, în casele astăzi proprietatea N. Mandache și Alexandru Crețu, și cu 3

profesori: Alex. Pârvulescu (girantul direcției Gimnaziului), pr. prof. Costache C., și Sabita Ipcar. În formație fiind, Gimnaziul Oltenița devine în 1927 Mai 31, cu primi săi școlari, *Liceul C. Alimănișteanu* cu 8 clase, când dă orașului Oltenița întâia lui promoție de absolvenți.

Vechia clădire, dărămată. a liceului din Oltenița.

L'ancien bâtiment, du Lycée, actuellement démoli, de l'Oltenița.

Primii elevi ai Gimnaziului transformat în liceu :

Bârsănescu Alex., func. N. F. R., Constantinescu Alex., doctorand drept Sorbona, abs. fac. filosofie Buc., Călin V. Constantin, cerealist, Cheoseaua Gheorghe, student medicină Cluj, Carabogdan Ion, absolvent a două clase, Cosmescu I. Mihail, licențiat drept, Cernea C. Marin, doctorand fac. filozofie și litere Buc., Drăgan N. Dumitru, student agricultură, Buc., Drăgan N. Vasile, impiegat C. F. R., Eralău Gh. Gh., absolvent a 6 clase, Gherlac E. Constantin, licențiat Acad. comer. Buc., Georgescu Gh. Nicolae, abs. fac. drept Buc., Ilagiescu M. Gheorghe, abs. fac. drept Buc., Ivan (Gheorghe) V. Ganciu, ofițer,

Ivanciu D. V., retras, Ionescu A. Nicolae, absolvent a 7 clase, Mărculescu I. Alexandru, abs. fac. drept Buc., Mănescu M. Nicolae, cârciumar, Matei I. Nicolae, abs. al fac. drept Buc., Mandache N. Ștefan, student farmacie Buc., Marinescu V. Vasile, abs. a 7 clase, Nicolae D. Constantin, comerciant, Niculescu Gh. Dumitru, abs. a 4 clase, droghist, Oncescu I. Aurel, student medicina veterinară, Buc., Oprescu R. Petre, Popa I. Alexandru, avocat, Păsculescu N. Gh., avocat doctorand drept Buc., Păsculescu N. Constantin, licențiat fac. științe, Buc., Preotul (Velicu) V. Gheorghe, student drept Buc., Puican V. Ion, abs. fac. drept Buc., Pătrășcanu N. Nicolae, Pătrășcanu N. Vasile, student, †, Petcu P. Ion, retras, Spirescu A. Constantin, abs. a 5 clase, Stoian N. Constantin, student teologie Buc., Theodoru St. Anghel, abs. Acad. Comerc. Buc., Theodorescu N. Constantin, abs. a 5 clase, Tudor S. Mihai, doctorand drept Buc., Vidu M. Dumitru, impiecat C. F. R., Bădilă M. Gheorghe, retras †, Firu I. Ștefan, impiecat C. F. R.

Intâia promoție de absolvenți ai Liceului din Oltenița : Constantinescu Alexandru, Cosmescu Mihail, Cernea Marin, Drăgan Dumitru, Georgescu Nicolae, Hagiescu Gheorghe, Ivan (Gheorghe) V. Ganciu, Mărculescu Alexandru, Marinescu Ioan, Matei Nicolae, Popa Alexandru, Păsculescu N. Gheorghe, Puican Ion, Tudor Mihai și Lüfti Ahmed din Turtucaia.

Directorii Liceului : 1919—1920 : girează Alexandru Pârvulescu ; 1920—22 : Alexandru Stoicescu ; 1922—25 : Victor Rădulescu ; 1925—1932 : Alexandru Stoicescu.

Profesorii dela întemeiere până în 1927 : Alex. Pârvulescu, preot C. Costache, S. Ipcar, Inginer Șerbănescu, d-ra Elena Pretorian, d-na Minescu, Victor Rădulescu, Alex. Stoicescu, Elena Villara, dr. Sava, d-ra Elisabeta Ioan, d-na Mihăilescu, d-na Olga Popovici, d-na Maxim-Danielscu Ana, d-ra Răsuceanu, Niculescu Gheorghe, Ruptureanu Theodor, Chiperiu C., Stiniguță Ilie, Paul Vasilescu, etc.

Mișcarea statistică a liceului din Oltenița

Ani	1919-	1920-	1921-	1922-	1923-	1924-	1925-	1926-	1927-	1928-	1929-	1930-	1831-
Clasele	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932
I	41	17	41	42	61	50	65	54	60	50	24	43	24
II		39	18	39	38	41	40	53	44	44	26	19	33
III			26	18	31	36	44	34	38	40	40	21	20
IV				23	19	27	34	40	29	46	33	21	26
V					20	13	19	16	22	24	26	31	21
VI						19	8	18	14	13	22	23	20
VII							15	10	16	11	10	18	23
VIII								15					
Total	41	56	85	122	169	186	225	240	223	298	181	176	167
Profesori	3	5	7	7	11	12	15	15	17	15	15	16	15

Majoritatea elevilor liceului o alăctuiesc Oltenișenii. Din 1927 toamna, liceul funcționează cu 7 clase conform legii învățământului secundar, iar din Noembrie 1930, cursul superior al liceului este extrabugetar, rămânând de Stat numai Gimnaziul.

Din 1922 Octombrie liceul are localul propriu din str. Carol al II-lea, căruia din primăvara anului 1930 i se ridică o clădire nouă ⁵⁹⁾. Liceul, instituția superioară de cultură a orașului, a schimbat simțitor fața Olteniței care poate număra acum mulți tineri intelectuali : studenți și titrați.

Tabloul intelectualilor din Oltenița 1932.

	Studenți	Licențiași	Studente	Doctoranzi	Diversi titrați
Litere	2	2	3	2	Preoți 3
Drept	5	5		3	Avocați 7
Științe	2	1			Profesori 15
Politehnică	2				Magistrați 2
Acad. com.	1				Medici umani 3
Acad. agric.	2				Medici veterinari 1
Med. veter.	2				Dentiști doctori 2
Med. uman.	2				Farmaciiști 1
Farmacie	1				Invățători 10
Bacalaureați	4				Invățătoare 7

⁵⁹⁾ Prefectul dr. C. Deculescu a sprijinit mult liceul din Oltenița în timpul cât a condus județul; datorită aceluiaș sprijin studenții ilfoveni au astăzi un *colegiu studențesc*, iar orașul Oltenița un teatru comunal și o școală de menaj.

d) *Școala Secundară de fete*. În 1920, un an deci dela înființarea Gimnaziului de băieți, începe să funcționeze în acelaș local (cu cursuri după amiază) „*Gimnaziul de fete Oltenița*“ cu 2 clase și cu 21 eleve. După un an de funcționare Gimnaziul de fete se desființează, ca în 1923 tot în localul liceului (propriu însă, din strada

Școala de menaj de fete din Oltenița L'Ecole de ménages des jeunes filles de
Rezervorul de apă l'Oltenița et le château d'Eau

Traian) și cu cursuri tot după amiază să se reînființeze cu o singură clasă, a I-a. Funcționează în formație și cu regularitate până în 1927, când iese I-a serie de absolvente a Gimnaziului (cu 4 cl.) de fete.

Mișcarea statistică a școlii secundare de fete

A n i	1920-	1921-	1922-	1923-	1924-	1925-	1926-	1927-	1928-
Clasele	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
I	17	In acest timp șc. sec. de fete este desființată		30	23	40	32	36	9
II	4			—	27	18	26	31	17
III				—		22	17	19	22
IV				—	—	—	22	14	—
Total	21	—	—	30	50	80	97	100	46
Profesori				Sunt profesorii liceului de băieți					

Intâia serie de absolvente a patru clase secundare ale liceului din Oltenița :

Bogdan Silvia, cl. VII; Constantin Sevastița; David Clara; Dociulescu Maria, cl. VII-a; Gheorghe V. Ioana, în particular; Ionescu Elvira; Ionescu Ioana; Ionescu Iulia, studentă farmacie Buc.; Ionică Maria, abs. a 7 clase sec.; Marinescu Aurelia; Mărculescu Elena, în particular † 1928; Mirescu Elena; Neagu Octavia; Nemțeanu Maria; Puican Fotina, studentă litere Buc.; Turcu Elena; Vereșteanu Ecaterina, abs. a 5 clase; Uleu Ana † 1928.

După 1927, Gimnaziul de fete mai funcționează un an cu 4 clase, apoi se transformă, conform legii învățământului secundar, în Gimnaziu de fete cu 3 clase (1928, toamna), cu direcție proprie. Gimnaziul se menține astfel un singur an, apoi se desființează pentru a doua oară și pentru cine știe câtă vreme ⁶⁰⁾. Iar parte din elevele Gimnaziului trec la *Școala de menaj de fete*, înființată în local propriu, în 1928 Septembrie 1.

Mișcarea statistică a Școlii de Menaj de fete

Anii clasele	1928-1929	1929-2930	1930-1931	1031-1932	7 Profesoare, profesori în fiecare an 7 Maestre în fiecare an
I	25	25	25	25	Cu prilejul expoziției Școlilor de menaj din țară, ținută (1932 Aprilie 26) în Sala Ileana, Librăria C. Românească din București, obiectele (ouă încondeiate artistic, broderii, etc.) expuse de școala de menaj din Oltenița au fost clasate alături de ale școlilor de menaj bucureștene (Filipescu, etc.) Covoarele școlii de menaj din Oltenița au fost surpriză pt. vizitatori.
II	25	25	20	25	
III	30	25	30	25	
IV	25	25	25	25	
Total	104	100	100	100	

e) *Grădinița de Copii*. — Prin războiul cel mare poarele descătușându-se de sub stăpânirile străine, după încheierea păcii, pătrund ideile înalte pedagogice despre educația individului din fragedă copilărie, când ma-

⁶⁰⁾ Mersul Gimnaziului de fete, mai mult decât celelalte școli din localitate, oglindește dorința locuitorilor de mai bine, prin cultură, a odraslelor lor opresate de o tradiție de necultură a orașului.

nifestându-se aproape unanim grijă de creșterea bună a micuțelor odrasle rumânești, s'au înființat Grădinițele de copii. În Oltenița ia ființă sub conducerea d-nei V. A. Pârvulescu, actuala conducătoare a școlii. Funcționează întâi în casele Nița, apoi în cele ale lui Stoenescu (str. Alimănișteanu colț cu Ferdinand) mutându-se în sfârșit în actualul local, al poliției de după război.

Mișcarea statistică a Școlii de copii mici

Anii clasele	1919-1920	1920-1921	1921-1922	1922-1923-1924	1923-1924-1925	1924-1925-1926	1925-1926-1927	1926-1927-1928	1927-1928-1929	1928-1929-1930	1929-1930-1931	
Băieți	43	33	39	1 31 11 43	1 30 11 41	1 36 11 32	1 32 11 40	1 33 11 30	1 27 11 39	1 25 11 28	1 39 11 30	1 24 11 29
Fete	34	38	35	1 33 11 16	1 22 11 25	1 24 11 36	1 30 11 34	1 35 11 31	1 35 11 36	1 29 11 30	1 36 11 32	1 48 11 33
Total	77	71	74	113	118	128	136	129	137	112	137	134

În Monitorul Oficial No. 78/919 s'a publicat decretul Lege No. 3138 din 23 Iulie pentru organizarea comitetelor școlare, cari au rolul de îngrijitori-administrativi ale diferitelor categorii de școli. Ca urmare a adresei inspectorului școlar primar, Ion Ghiață, Prefectura jud. Ilfov cu ord. 9805/1919 înființează Grădinița de copii, administrată de un comitet al Grădiniței de copii din care face parte și conducătoarea grădiniței. Grădinița se înființează cu un post, iar din toamna anului 1922 are două posturi. Școala datorită râvnei și iscusinței conducătoarei ei, d-na Vasilichia Al. Pârvulescu, trimite anual școlilor primare serii de copilași disciplinați și îndrumați către carte, ușurând astfel munca învățătorilor.

Biserici ⁶¹⁾ sunt două : *Sft. Nicolae*, în centrul orașului, la zidirea căreia (1852—53), spun bătrânii orașului, a luat parte și Prințul Alex. D. Ghica. Pentru El, locuitorii au făcut un cort pe locul destinat bisericii și au comandat o mistrie de aur, cu care Prințul, cel dintâi, a pus mortar actualului lăcaș de închinăciune. Este gestul locuitorilor și Prințului revelator pentru enoriașii de astăzi ai Olteniței. Biserica a fost renovată ⁶²⁾ de câteva ori ; *biserica Sft. Paraschiva* (biserica din cimitir) ridicată prin colectă publică.

⁶¹⁾ Biserică de la cuvântul lat. basilica.

⁶²⁾ La clădirea bisericii Sft. Nicolae, cu mulți galbeni, au contribuit și Rușii pravoslavnici.

Monumentele oraşului. — a) *Monumentul eroilor Ruşi.* Este mormântul din curtea bisericii Sft. Nicolae, deasupra căruia se află o piatră şi cruci de marmoră, scrise. A fost ridicat de Ruşi în 1877, cu prilejul trecerii lor spre redutele turceşti ; aceasta în amintirea celor 860 soldaţi Ruşi, morţi în lupta cu Turcii de la gura Argeşului (1853) şi de ciumă.

b) *Statuia eroilor Olteniţei* ridicată în grădiniţa

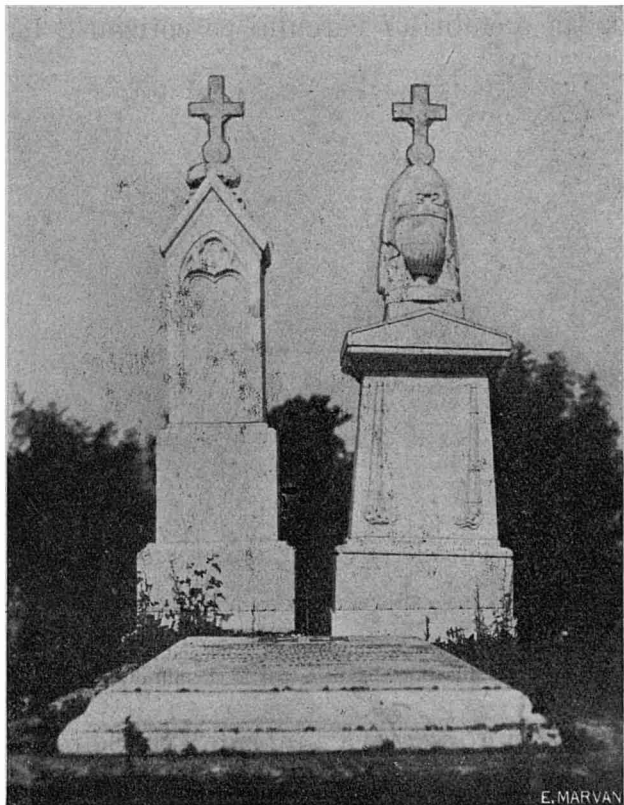
Biserica din centrul oraşelului : Sf. Nicolae. L'Eglise St. Nicolas sise au centre de la ville.

oraşului, în anul 1931. Simbolizează recunoştinţa Olteniţenilor către semenii lor, jertfiţi pentru patrie ⁶³⁾.

c) *Bustul Petre Sfetescu* (1860—1924). Este semnul de neuitare datorit aceluia care s'a îngrijit de interesele oraşului.

⁶³⁾ Statuia Eroilor este făcută de sculptorul Iordănescu şi costă peste 1 milion lei.

d) *Teatrul Comunal*, construit în 1929—30 din inițiativa primarului I. Deculescu, și cu concursul prefectului dr. C. Deculescu, peste zidurile fostului Casino (Bufet) — 1907 — al orașului ⁶⁴). În 1930 teatrul a fost inaugurat. În sala Teatrului se reprezintă piese, jucate de artiștii teatrelor bucureștene când sunt în turneu ; tot

Pietrele de marmoră cu inscripțiuni de pe mormântul Rușilor, uciși în lupta de la Oltenița în 1853.

Tombeau des Russes, tombés pendant la guerre dont le théâtre a eu lieu à Oltenitza en 1853, avec pierres tombales portant des inscriptions.

aici este cinematograful, alt mijloc de distracție al pu-

⁶⁴) Teatrul Comunal este construit de inginerii Romeo Rășcanu, Gr. Voiculescu și arhitectul Cernescu. Are aspectul unei clădiri vechi romane cu frize de jur împrejur.

blicului oraşului ⁶⁵⁾ şi sala pentru conferinţe.

Mişcarea culturală în Olteniţa. — Tineretea oraşelului Olteniţa n'a permis întronarea unei tradiţii culturale aici. După războiu încep înjghebările de instituţiuni ce-şi propun culturalizarea populaţiei olteniţene. Astfel în 1920 se înfiinţează cercul cultural *Lumina cu o bibliotecă* rezultată din donaţiuni de cărţi, care este pusă la dispoziţia membrilor cercului ce cotizau 2 lei lunar.

Şoseaua portului Olteniţa traversată de drumul de fier Olteniţa-Port.

La chaussée du port d'Oltenitza coupée par le chemin de fer Oltenitza-Port.

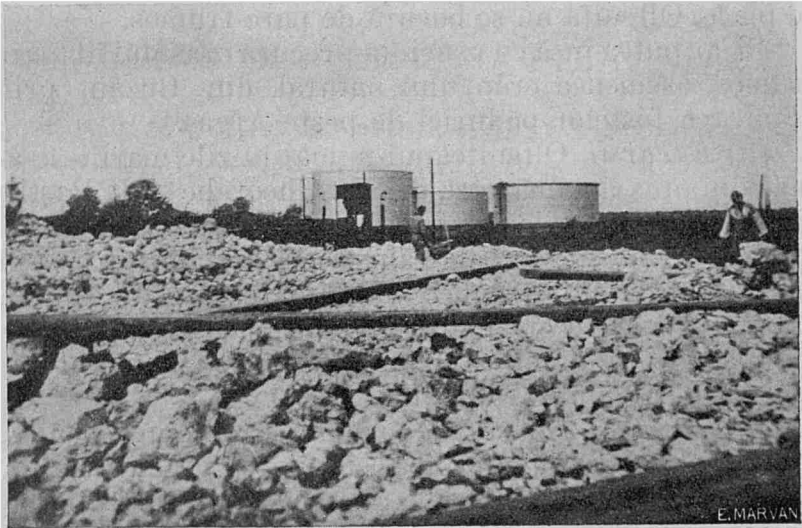
Condus câţva timp (câteva luni) de: N. Şeitan (iniţiatorul cercului), Alex. Dociulescu, fost magistrat, (preşedinte), Maria Constantinescu (bibliotecar) şi Deacă (casier), se desfiinţează.

În 1925 ia naştere, din iniţiativa şi sub conducerea (câteva ani) rodnică a fostului director al băncii Gura Argeşului *N. Ionescu*, „Societatea culturală-sportivă

⁶⁵⁾ Cinematograf în Olteniţa există dinainte de război. A funcţionat în grădina societăţii Paza Dunării (şapte găste) în grădina (sala) Vornicu şi în sfârşit în sala Panu.

Paza Dunării“. Prin șezători culturale, exerciții și manifestări sportive, ca și serbări, Soc. Paza Dunării reușește câțiva ani să creeze un curent de culturalizare în oraș. Nesprijinită însă de conducătorii orașului, societatea Paza Dunării lăncezește.

În oraș mai sunt trei biblioteci : a) *Biblioteca Școlii primare* (rezultată din colectarea cărților de către inspectorul școlar secundar Gâdea), b) *biblioteca* (donațiu-

Piatră pentru pavaj și bazinele Societății Româno-Americane din portul Oltenița.

Pierre de pavage et les bassins de la Soc. Roumano-Americaine du port d'Oltenitza

nea Trancu-Iași) *Societății Paza Dunării* și c) *biblioteca Societății „Titu Maiorescu“* a elevilor liceului din localitate. Serbările școlare și conferințele, ținute în parte de tinerii absolvenți ai liceului (studenți, titrați), sunt manifestările culturale ale orașului de astăzi. Liceul din Oltenița din ce în ce prin seriile de absolvenți schimbă simțitor fața orașului.

Posibilități de recreare în oraș.— a) *Fanfara orașului*. Înainte de război și după război, câțiva ani, orașul era delectat de o muzică militară (de la 10 Mai până

toamna târziu). Acest obicei frumos a fost părăsit în ultimii ani de edili oraşului ⁶⁶⁾.

b) *Grădini publice*. Primul loc de recreere al Olteniței era la Grădina-Restaurant din actuala proprietate Ion Mărculescu. Pereții fostei clădiri se văd și astăzi ornați cu pictură reprezentând zeitățile romane și Domnitorii descălicători ai Principatelor.

Astăzi, afară de grădinița-squarul ⁶⁷⁾ din drumul gării, întreținută de câtva timp cu flori și în curățenie ce place, Oltenița nu se bucură de parc frumos.

S'ar putea însă cu ușurință procura oraşului un parc frumos, asemenea crângului natural din Buzău, prin plantarea fostelor pădurici de peste Argeș.

c) *Excursii*. Oltenițeanul numai în zile mari iese afară din oraș : primăvara, de Sft. Gheorghe și de Paști ; iarna, în sărbătorile crăciunului și Bobotezei, când săniuța, purtată în vânt de călușei cu zurgălăi, îl poartă până în Oltenița Rurală și la Dunăre. Restul anului, afară numai de școlari și de studenți cari își petrec vacanța cutrecerând împrejurimile, ceilalți Oltenițeni rămân vara sub umbră în oraș.

d) *Sporturi*. Sporturile nu sunt curențe în Oltenița, deși orașul oferă tineretului posibilitatea practicării lor. Dunărea și Argeșul primăvara primesc plutirea bărcilor cari așteaptă să fie ramate (*canotaj*) ; vara oferă bazinul pentru *exerciții de înot* ; și iarna oferă locuri bune pentru sportul *patinaj*.

---

⁶⁶⁾ Art. 77 din bugetul anului 1907 prevede 20 muzicanți (a 20 lei pe lună): iar în Dec. 7, acelaș an, Polițaiul Olteniței relatează Prefectului de Ilfov *formarea Comitetului de orășeni pentru susținerea fanfarei* (muzicii) și darea unui bal pentru fonduri ce vor servi la ajutorarea copiilor săraci. (Dos. 27 vcl. I, 1907)

⁶⁷⁾ Pe locul actualei grădinițe-squar, era pe la 1900, un maidan cu două puțuri cu cumpănă.

V.

IMPREJURIMILE ORAȘULUI OLTENIȚA.

Portul Oltenița ⁶⁸⁾. Porțiunea de un kilometru de pe malul stâng al Dunării, dela gura Argeșului și din dreptul Turtucaiei, *carantina de altă dată* din pădurea Alimănișteanu, a servit multă vreme de punct de trecere și de

Vedere din portul Oltenița.

Vue du port d'Oltenitza.

rudimentar port al orașului Oltenița. Aici era biroul valmal (funcționează dela 1 Ianuarie 1860), aici deci se

---

⁶⁸⁾ Lângă port se află : Pichetul Oltenița No. 12 ; și Pichetul Oltenițioara No. 14 pe malul stâng al Dunării, și la nord de ins. Carul Colargi, Ilfov.

vizau pașapoartele ⁶⁹⁾, și tot aici era un han pentru călători. Mai târziu se consolidează malul cu chei (1868—70) și portul se mută mai spre răsărit (în dreptul km. 430), pe locul unde se găsește astăzi. Aici, se construiesc treptat magazii pentru ocrotirea de vreme rea a mărfurilor (sare, cereale, leguminoase), care încărcate în șlepuri iau drumul străinătății sau al Dobrogei. Astăzi *portul Oltenița cu chei de piatră* pe o lungime de cca. 1 km., *cu clădiri frumoase* (vamă, căpitănia portului, agenția N. F. R.), *cu stație de cale ferată, cu pontoane mari* pentru descărcarea mărfurilor din tot soiul de vase (mari și mici), servă drept punctul de tranzit cel mai apropiat de Dunăre al Capitalei, pentru mărfurile și călătorii cari merg pe Dunăre și către mare (prin Turtucaia). Astfel, în portul Oltenița se încarcă (pentru străinătate) șlepuri numeroase cu cereale; tancuri cu petrol ⁷⁰⁾; *călători* (cu vehiculele lor proprii) și *mărfuri pentru Coasta de argint* (Balci) și *Cadrilater*. Se descarcă pentru Capitală și alte orașe din țară : *piatră pentru pavaj, cărbuni, lemne, șini de tramvai și cale ferată, cherestea, etc.*

Portul Oltenița este legat de oraș: printr'o frumoasă șosea (lungă de 2 km., pietruită și arborată), și prin drumul de fier Oltenița-Port care traversează șoseaua.

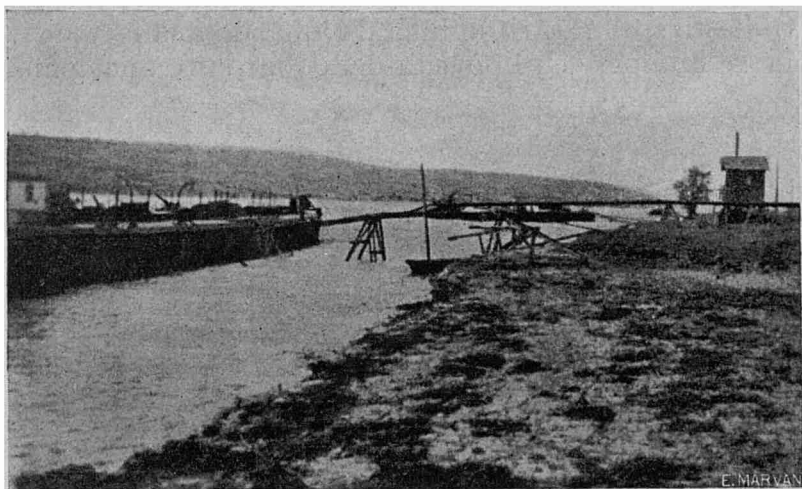
Orașul Oltenița păstrează permanent legătura cu împrejurimile datorită afinităților : prin origină (rubedenii la sate), prin trai (negoț cu satele) prin împrumut (învață carte su meșteșuguri), ce le are cu satele și comunele învecinate.

Turtucaia. — Situată pe marginea podișului prebalcanic din dreptul gurii Argeșului, formează *portul dublet cu Oltenița*. Cu străzi în pantă, strâmte și strâmbe, unele terminate cu fundături, cu casele rânduite în caturi, cu bivoli mânați de Turci domoli și tradiționali în

⁶⁹⁾ Portul Oltenița a fost punct de graniță până în 1913, când am alipit Cadrilaterul (luat dela Bulgari) Dobrogei.

⁷⁰⁾ În port sunt bazinele-petrol ale Societății Româno-Americană (6.600 tone); tot aici, prin conductele subpământene de sub dig, se scurge petrolul soc. Astra-Română (4000 tone) din oraș.

port, cu geamii și glas de hoga, Turtucaia își păstrează încă aspectul oriental. Pe locul actualului oraș împăratul Constantin cel Mare a zidit (sec. IV d. Chr.) cetatea *Transmarisca*⁷¹), căreia îi dăde de vecină pe malul stâng cetatea *Constanțiola-Daphnes*. Originea etimologică a Turtucaiei (turc. *Iartakoï* sau *Tutrakan* ; bulg. *Tutrocan*), localitate identificată de Lelewel, în atlasul său geografic, cu numirile *Reknova* sau *Zakatra*, este cuma

Încărcarea cu țigări și petrol în portul Oltenița, prin conducte, a unui tanc.

Le chargement de pétrole brut et de pétrole, dans le port d'Oltenița, au moyen de conduits, d'un tank.

nă, după aserțiunea d-lui profesor N. Iorga. Așezarea Turtucaiei motivează îndeajuns importanța orașului :

a) Ca și Oltenița, în drumul străvechi dintre Constantinopole și București, este punctul de trecere al diferiților călători (barbari, comandanți și armate, demnitari, etc.).

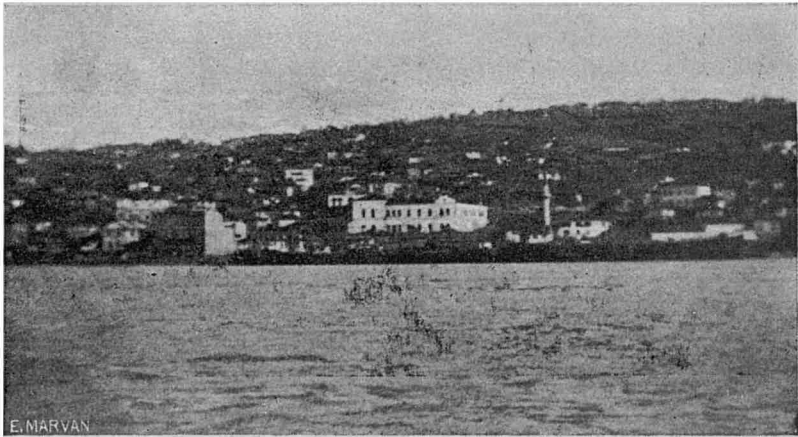
b) Așezarea sa aproximativ la jumătatea drumului dintre Ruseciuk și Silistra face din Turtucaia un loc de popas al călătorilor și mărfurilor de pe Dunăre.

⁷¹) Cetatea de peste râul Argeș, numit în cursul său inferior *Mariscus* ; *Trans-Marisca*, atlas Ptolomeu.

c) Așezarea ei, la gâtuitura a 2 regiuni de baltă, a făcut ca Turtucaia din vreme să fie *un loc bun de fixarea pescarilor Dunării*.

d) Astăzi este locul de trecere al tuturor vilegiaturiştilor în drumul lor către mare (Coasta de Argint).

Multă vreme Turtucaia a trăit din viața bălții dunărene și a câmpiei vecine, primind pe fugarii rumâni din satele apropiate de pe malul stâng. De aici, se împărăștie pescarii neîntreçuți spre nord până la Frăsinet și Obilești, spre răsărit în lungul Dunării până la Vâlcov unde se întâlnesc cu lipovenii deltei, iar spre apus până

Vezi Turtucaia cu case scaldate în soare profilându-și minaretul...

Et voici la ville de Turtucaia, avec son minaret surgissant du milieu de ses maisons baignées de soleil...

la T. Măgurele. Pescarii trăind în colibele de trestie și papură, instalate pe marginea bălților, cu focuri de fum contra țanțarilor supărători ai bălții, cu cântece și în sunete stridente de țivulci (instrumente muzicale rudimentare, împrumutate dela Bulgari) cutreeră apele și bălțile Dunării până toamna târziu, când frigul îi cheamă înapoi la căminul lor din Turtucaia. Pescarii sunt majoritate rumâni, parte bulgarizați sau turcizați. În anul 1598, armata lui Mihai Viteazul trece Dunărea și dă foc Turtucaiei.

Turtucaia ca și Oltenița prin pozițiunea lor la Du-

năre, în drumul dintre București și mare, rămân orasele-porturi, popasuri indispensabile călătorilor și mărfurilor.

Satele și comunele din jurul orașului. — Caracterizare. Satele și comunele sunt : *de tip compact* (strâns), așezate dealungul șoselei, de o parte și de alta a ei ; rezultate din reunirea a două trei sătulețe sau cătune ; sunt așezări vechi, având majoritatea populației și toponimei de origină bulgară ; sunt situate la nord de oraș (Oltenița Rurală, Fundenii-Mitreni, Floreasca sau Valea Roșie, Curcani) ; la sud (Turtucaia) ; la răsărit (Ulmeni, Valea lui Soare, Tatina, Spanțov, Chiselet, Mânăstire) și la nord-vest, peste Argeș (Clătești, Chirnoși, Căscioare, Radovanu, Greaca, Valea Popii, Hotarele).

Regia pentru fermentarea tutunului din Oltenița. La Régie de l'Oltenitza pour la fermentation du tabac.

Satele din spre nordul orașului. — Oltenița Veche. Sat mult mai vechi ⁷²⁾ decât orașul, odinioară situat mai

⁷²⁾ Oltenița Veche a existat, sub forma unor rudimentare locuințe ale Rumânilor pe moșia *Oltelnița* a cărui proprietar era un dregător la Curtea Domnitorului Țării, încă din sec. 16 (V. Condica No. 32 din 1838 Sept. 17. Arhivele Statului).

către vest, astăzi mai către răsărit, din cauza nefixării albiei Argeşului. Este tăiat dealungul de şoseaua naţională Olteniţa-Bucureşti (şosea pavată). Are o populaţie de cca. 4.500 locuitori (în 1912 avea 3.143 locuitori), o biserică Sft. Nicolae, două şcoli primare, o bancă (Banca Ghica). Viaţa Olteniţei rurale urmează pas cu pas viaţa oraşului, de care este nedespărţită. Astfel, locuitorii îşi dau copii la şcoli, chiar la şcoli superioare ⁷³⁾.

Olteniţa Rurală, cu aspect rural, cu tendinţe însă de urbanizare, va putea forma în viitor unul din cartierul de nord al oraşului Olteniţa. De altfel, din 1925 Olteniţa Rurală a fost declarată comună suburbană a oraşului.

Floreasca sau Valea Roşie (dela numele unor flori de culoare roşie cari ar fi crescut în abundenţă prin aceste locuri, inf. loc.). Are 2 biserici, o şcoală mixtă primară, o percepţie, o primărie. Este haltă de drum de fier, linia Olteniţa-Bucureşti.

Fundenii-Mitreni, mutat mai spre răsărit din cauza Argeşului.

Curcani (popular numit şi Balcani). Este un sat mare cu 3 biserici, 2 şcoli primare, etc.

Satele din Răsăritul oraşului.— *Ulmeni* 69 km. sud-est Bucureşti; 6 km. departe de Olteniţa. Se compune din satele : *Ulmenii-Pământeni*, *Ulmenii-Ungureni* şi *Tăuşanca*. La poalele terasei pe care este aşezat se află *lacul Ulmeni* (Lişteava).

Valea lui Soare se află în continuarea comunei Ulmeni,

Tatina, sat alcătuind Spanţovul, (nord-vest de Spanţov) înconjurat de dealuri. Spre vest de Tatina este o mică baltă cu acelaş nume (Tatina insulă ; Tatina-moşie ; Tatina-pădure ; Tatina de baltă şi Tatina din deal.

Spanţovul. Comună rurală la 73 km. Sud-Est Buc., şi la 18 km. de Olteniţa. Situat pe malul Dunării în nişte

⁷³⁾ Olteniţa Rurală are : 3 studenţi, o studentă, şi un avocat.

locuri băltoase. Este format din satele : *Clinciu, Spanțovul, Tatina*. În Spanțov ar fi ruinele palatului *căpitanului Spanțov* (de unde își ia numele).

Chiseletul (Fundul) sat ce face parte din comuna cu acelaș nume. Este la sud-est de București pe malul Dunării, aproape de lacul Mostiștea. *Este însemnat prin bătălia lui Mihai Viteazul contra Turcilor, la 1598*. Este alcătuit din *Chiseletul rumân și Chiseletul sârb*. Sunt în sat 2 biserici : Sft. Ioan și S-fții Voevozi, o școală mixtă primară. Locuitorii întrebuințează stuful bălții, făcând rogojini.

Mânăstire. — Este satul așezat la marginea de răsărit a județului Ilfov. Se află în imediata apropiere a lacului Mostiștea. Sat cu așezare frumoasă, cu dig împodobit cu sălcii, este vizitat mult de Oltenițeni.

Satele din nord-vestul orașului (de peste Argeș). *Chirnogi*. La sud-est de București, la 4 km. de Oltenița, este situat aproape de malul drept al Argeșului. Este, după comuna Lipia Bojdani, cea mai mare comună a județului Ilfov ⁷⁴). În sat sunt : 3 biserici deservite de 4 preoți și 6 cântăreți ; 2 școli primare, o primărie, o percepție. Tot aici se află și o fermă a Eforiei Spitalelor Civile. Chirnogii poate număra câțiva intelectuali : 3 studenți, un avocat, 4 preoți.

Căscioarele. Comună rurală la sud-est București, lângă balta Greaca (49 km. departe de București). Stă în legătură cu comunele Greaca și Hotarele prin șosele vicinale. În partea de răsărit, lângă pădurea Căscioarele, se văd urmele unor ruini ale mânăstirii presupusă de localnici a fi zidită de Negru-Vodă. Pe dealuri se cultivă vii frumoase.

Căscioarele, pădure formată din : *Tufele Grecului, Cotroceanca și Mărunta*.

Greaca comună așezată pe dealul ce domină lacul Greaca. Este vestită pentru viile sale ce produc vinul renumit „*vin de Greaca*“.

⁷⁴) Ilfov de la cuv. slav Elhovo.

Hotarele. La 30 km. de Oltenița. Stă în legătură cu cătunele *Izvoarele* și *Crivățul*, prin șosele vicinale. Se compune din : *Hotarele* și *Zboiul*. În comună sunt: 2 hleșteae, 2 biserici, 2 școli mixte.

Radovanul (popular Rodovanul, de la *Radu-Ivan*). La sud-est București, și este în legătură cu comuna *Crivăț*. Pe coasta dealului, vest de Radovanul, se văd ruinele palatului *Ghicleștilor zidit odinioară (1769) de banul Scarlat Ghica*. Astăzi parte din clădirile palatului servă de școală primară. Este una din marile comune ale județului.

PRIVIRE GENERALA A ORAȘULUI.

Oraș așezat în lunca dela confluența Argeșului cu Dunărea care întâlnește marginea podișului prebalcanic (dealurile Turtucaiei), cu importanță dovedită de vad, acum port bun ; cu negoț întins de cereale, cu preparări întrerupte, dar sigure, de trecerea examenului, „civilizație“, cu restanțe de *fapte* cari să arate urmarea regulată a cursurilor „de cultură“, Oltenița în ziua împlinirii vârstei de 79 ani (23 Aprilie 1932) ⁷⁵⁾ se găsește în vremea, când are nevoie mai mult decât oricând de oameni cu dragoste și pricepere, cari să-i înalțe temelia construcției și să-i dea conturul de adevărată așezare urbană (atât ca aspect fizic, cât și ca aspect etnografic). Cu aruncări de privire asupra scurtului său trecut, *cu considerații față de condițiunile cari l-au determinat (vad, schelă de grâu deci port și negoț cu cereale), cu încercări de exploatare a regiunii sale naturale* (balta dă stof; fluviul : pește lunca : ogoare pentru cultivări de : cereale, zarzavături, cânepă, floarea soarelui, etc.), noii conducători ai orașului, prin măsuri luate cu chibzuință și pornite din dragostea lor pentru oraș, pot îndruma Oltenița pe calea întrevăzută de însăși ființa lui : *portul de export* (al cerealelor, petrolului, ⁷⁶⁾ sării) și *de import cel mai apropiat al Capitalei la Dunăre și orașul-popas, în drumul călătorilor și mărfurilor către mare (Coasta de Argint, cu perlele ei : Balcic-Ekrene.*

⁷⁵⁾ Patronul orașului este Sfântul Gheorghe.

⁷⁶⁾ Portul Oltenița se poate ușor lega prin conducte subpământene — pipe lines — cu localitățile petrolifere ale județului Prahova.

Dee Domnul Dumnezeu, ca dragostea de muncă ne-
țărmită a tuturor Oltenițenilor și concursul conducă-
torilor chibzuiți ai Țării ⁷⁷⁾ să pregătească orașul demn,
de sărbătorirea primului său centenar dela înființare,
care va fi în anul 1953 Aprilie 23.

Și atunci, în anul de sărbătoare a lui, Oltenița să fie
realitatea ascunsă par'că de acum de feeria de lumini
electrice ce înconjoară Astra-Română, și atrage din de-
părtare privirea călătorului care intră seara, cu trenul,
în oraș.

---

⁷⁷⁾ Propunerile unor parlamentari pentru *ridicarea orașului Oltenița ca re-
ședință de județ* trebuie să fie fapt împlinit.

OAMENI, LOCURI, INSTITUȚIUNI ȘI BIBLIOTECI CERCETATE.

Bătrâni și diverse persoane din Oltenița și împrejurimi (Chislet, Oltenița Veche, *București* : Ghiță Pitulice, Moș Gherase). *Profesorii Ovid Densușeanu, Tache Papahagi*, facult. litere București. Fotografii luate cu ajutorul, *prof. V. Nițescu*, student *Șt. Mandache* și elevul cl. VII-a *Mărculescu Theodor*.

Studiul amănunțit la fața locului al luncii și orașului Oltenița.

Arhivele statului din București : Condica No. 32 din 1838, Sept. 17, documentele 1—24.

Arhiva Prefecturii județului Ilfov : dosarele din anii 1870—1913, privitoare la orașele Oltenița și Oltenița Rurală.

Arhiva orașului Oltenița (primărie, poliție, percepție, etc.).

Bibliotecă : a) Personală : hărțile geografice Oltenița la scara 1:50.000 și 1:100.000 ; planul orașului Oltenița. *Revista Infanteriei* anul 1909 Iunie cu studiul maiorului *Alex. D. Sturdza*, lupta de la Oltenița. *Vintilă Mihăilescu* : Vlăsia și Mostiștea. *S. Mehedinți* : Coordonate etnografice : Europa. *G. Vâlsan* : Câmpia Română. *V. Pârvan* : Inceputurile vieții romane la gurile Dunării. *C. C. Giurescu* : Cursurile de la facult. 1927—30 *I. Rick* : Climatografia câmpiei române dintre Argeș și Olt.

b) *Bibl. instit. geografic București* (Fac. lit., etaj III) : *Grigore Tocilescu*, etc. : Marele dicționar geografic al României. *Dunărea dela Orșova la Mare. P. Enculescu* : Zonele de vegetație lemnoasă din România. *Ing. Vidrașcu* : Regimul apclor Dunării și zonele inundabile ale ei.

c) *Bibl. sem. istorie Antică*. Facult. lit. București etaj III) : Hărțile : *Tabula Peutingeriană*, atlasul lui *Kippert* și *Ptolomeu*. *V. Pârvan* : *La pénétration hellénique et hellénestique*, numiri Daco-Scitice, Getica. *Vladimir Dumitrescu* : *Rev. Dacia* : *Les découvertes de Gumelnița*.

d) *Bibl. sem. de istoria Românilor*, facult. lit. București etaj III) : *V. Pârvan* : *Creștinismul în Dacia*. *N. Iorga* : *Insemnări și acte românești*. Documente = *Hurmuzache*.

e) *Bibl. Academiei Române* (Calea Victoriei, București) : *D. Frunzescu* : *Dicționar Topografic și Statistic. Harta Cantacuzino de la 1780*. Diverse dicționare (slave, grecești și nemțești).

f) *Bibl. Centrală a fac. lit. București* (etaj I) : *Hașdeu* : *Istoria critică*. *O. Densușeanu* : *Histoire de la langue roumaine*.

g) *Bibl. Sem. de Filologie romanică* (facult. lit. București etaj II) : *I. Iordan* : *Rumänische Toponomastik*. *G. Pascu* : *Sufixele rumânești și I. Candrea* : *Cursurile de toponimie 1927—930*.

ETUDE MONOGRAPHIQUE DE LA VILLE D'OLTENITZA

— résumé —

La ville d'Oltenitza se trouve située juste à l'endroit où la rivière Argesch ¹⁾ se jette dans le Danube, à une distance de soixante trois kilomètres de Bucarest. Le Danube atteint à cet endroit les bords du plateau prébalcanique. La ville est entourée de digues.

Oltenitza s'était offerte, des temps les plus reculés, comme un gué très convenable pour le passage du Danube par les barbares qui dans leur expansion parcouraient tout le territoire de l'ancienne Dacie, ainsi qu'à toutes sortes de troupes ²⁾. Située sur l'ancienne route qui liait Constantinople à Bucarest, l'ancienne capitale de la Valachie, l'Oltenitza s'offrait comme lieu de passage : a) aux voévodes roumains qui, intronisés par la Sublime Porte, rentraient à Bucarest ; b) aux dignitaires étrangers en leur passant par le pays roumain ; c) aux pâtres de Transylvanie qui passaient l'hiver avec leurs troupeaux de brebis dans l'emplacement actuel du Quadrilatère.

Situé au bord du Danube, l'Oltenitza sert de dock pour les céréales et toutes sortes de marchandise.

Présentement, la ville d'Oltenitza est le port le plus proche de la capitale de l'Etat roumain, par où s'écoule à l'étranger, annuellement, en quantité considérable : des céréales (tous les céréales du Sud du département d'Ilfov), pétrole, etc. et on importe du fer brut ou ouvré, des machines agricoles, etc. Par le port d'Oltenitza se fait aussi la liaison directe avec le Quadrilatère (le Sud de la Dobrodgea) et la Mer Noire avec ses perles : Balcic, Ekrene, etc.

---

¹⁾ Son ancienne dénomination était Ordessos mot dace selon l'affirmation du professeur Pârvan.

²⁾ En 1853, dans la bataille d'Oltenitza, les Russes sont battus par les Turcs.

La tradition et les quelques fouilles pratiquées dans le voisinage de la ville (les découvertes archéologiques faites par les professeurs Pârvan et Vladimir Dumitrescu à Spantzov et Gumelnitza) attribuent à l'Oltenitza les traces de deux anciennes forteresses : la station pré-historique Gumelnitza et la cité chrétienne Constantiola-Daphnes (IVe siècle après J. Chr.), les deux étant supposées comme assises sur la colline (terrasse) de Gumelnitza. L'origine étymologique de l'Oltenitza, selon l'affirmation du philologue O. Densușianu, est bulgare: ot + devlnica, pierre de frontière, mot derive du otdevljamă, séparer, qui revêt successivement les formes : Otelnița Oltelnița, et de nos jours : Oltenitza.

Le nom de la ville d'Oltenitza a été emprunté au village Oltenitza la vieille (Rurale) et daterait du temps des invasions des Bulgares (VIIe siècle après Jesus Christ.)

La ville d'Oltenitza est fondée par les habitants des villages qui l'entouraient (Oltenitza la vieille (Rurale), Chirnogi, Căscioare, Radovan, Chiselet, Ulmeni ,etc.), quand le 23 April 1853 une délégation, formée du sein de ces habitants, achète des terres d'Alexandre D. Ghica, d'abord 500 (1853) et ensuite 600 (1858) arpents. Les céréales et les légumineux de Roumanie étant très recherchées à l'étranger, le commerce s'intensifie, et la ville se consolide à tel point, qu'aujourd'hui, après 79 ans d'existence, elle compte 8000 habitants et une surface de 10 kilomètres carrés.

La ville d'Oltenitza n'est pas resté à l'écart de la civilisation du XXe siècle. On y voit des rues larges, spacieuses, et droites, et des édifices publics parmi les quels nous citons : édifices administratifs (la mairie, la police), édifices sanitaires (l'hôpital, le dispensaire), édifices cultureux (école pour les petits enfants, écoles primaires, école d'arts et métiers, lycée pour garçons, école de ménage pour jeuns filles), édilitaires (usine d'eau, usine électrique, halle, abattoire, etc). Mais, la disposition géographique ainsi que sa jeunesse constituent des garanties pour l'avenir de la ville d'Oltenitza.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Prefață	5
Rânduri de poetul Alexandru Vlahuță	7
I. <i>Pozițiunea orașului Oltenița</i>	9
II. <i>Istoricul orașului Oltenița</i>	15
1. Legenda fostelor cetăți	15
2. Originea numelui Oltenița	20
3. Cum a luat ființă orașul	22
4. Evenimente istorice în Oltenița	28
5. Diverse însemnări privitoare la Oltenița	30
III. <i>Geografia orașului Oltenița</i>	38
Localizarea și întinderea orașului	38
Lunca propriu zisă a Olteniței	40
Terasele Dunării și Argeșului la Oltenița	42
Hidrografia orașului Oltenița	46
Climatografia orașului Oltenița	55
Flora luncii oltenițene	59
Fauna luncii oltenițene	60
Populația orașului Oltenița	60
Avuțiile și căile de comunicație ale orașului Oltenița	63
Comerțul în Oltenița	65
Industria în Oltenița	67
IV. <i>Etnografia orașului Oltenița</i>	70
Aspectul orașului	72
Portul Oltenițenilor	74
Casele locuitorilor și cum se hrănesc Oltenițenii	75
Mijloacele de transport în oraș și afară	76
Edilitatea orașului	77

	<u>Pağ.</u>
Starea sanitară a oraşului	79
Oficiul postal	82
Administraţia oraşului	83
Serviciul dreptăţii şi serviciul religios al oraşului	86
Edificii culturale (şcoli)	87
Biserici	95
Monumentele oraşului	96
Mişcarea culturală a Olteniţei	98
Posibilităţi de recreare în oraş	99
V. <i>Imprejurimile oraşului Olteniţa</i>	101
Turtucaia	102
Satele şi comunele din jurul oraşului	105
Satele dinspre nordul oraşului	105
Satele dinspre răsăritul oraşului	106
Satele dinspre nord-vestul oraşului	107
<i>Privire generală a oraşului.</i>	109
Oameni, locuri, instituţiuni şi biblioteci cercetate	111
<i>Etude monographique de la ville d'Oltenitza (résumé)</i>	112

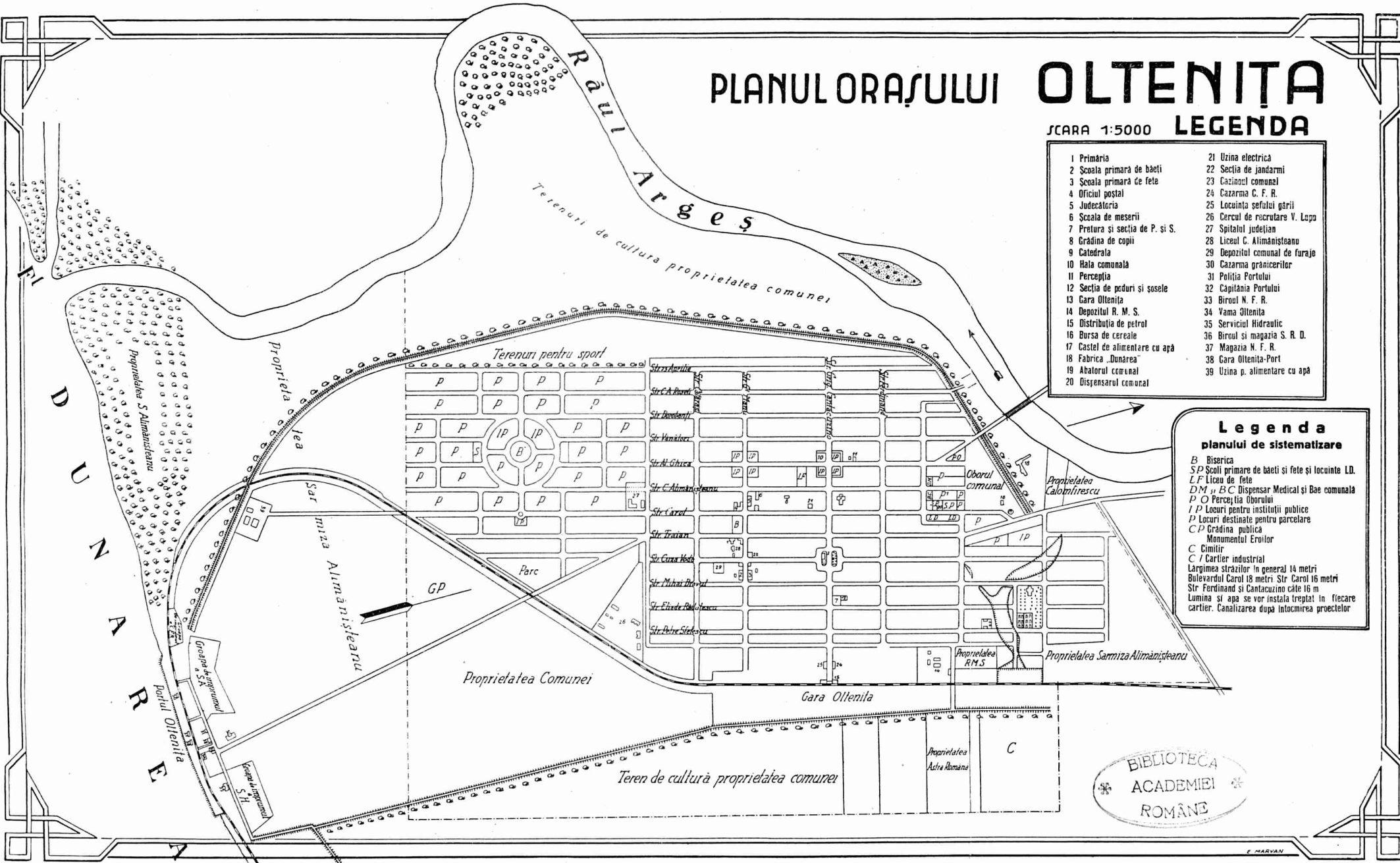

PLANUL ORAȘULUI OLTENIȚA

SCARA 1:5000 LEGENDA

1 Primăria	21 Uzina electrică
2 Școala primară de băieți	22 Secția de jandarmi
3 Școala primară de fete	23 Cazinoul comunal
4 Oficiul postal	24 Cazarma C. F. R.
5 Judecătoria	25 Locuința șefului gării
6 Școala de meserii	26 Cercul de recrutare V. Lupa
7 Pretura și secția de P. și S.	27 Spitalul județean
8 Grădina de copii	28 Liceul C. Alimănișteanu
9 Catedrala	29 Depozitul comunal de furaje
10 Hala comunală	30 Cazarma grănicerilor
11 Percepția	31 Poliția Portului
12 Secția de poduri și șosele	32 Capitania Portului
13 Gara Oltenița	33 Biroul N. F. R.
14 Depozitul R. M. S.	34 Vama Oltenița
15 Distribuția de petrol	35 Serviciul Hidraulic
16 Bursa de cereale	36 Biroul și magazia S. R. D.
17 Castel de alimentare cu apă	37 Magazia N. F. R.
18 Fabrica „Dunărea”	38 Gara Oltenița-Port
19 Abatorul comunal	39 Uzina p. alimentare cu apă
20 Dispensarul comunal	

- Legenda planului de sistematizare**
- B Biserica
  - SP Scali primare de băieți și fete și locuințe L.D.
  - LF Locu de fete
  - DM / BC Dispensar Medical și Bae comunală
  - PO Percepția Oborului
  - IP Locuri pentru institutul public
  - P Locuri destinate pentru parcelare
  - CP Grădina publică Monumental Eroilor
  - C Cimitir
  - C / Cartier industrial
- Lățimea străzilor în general 14 metri
 Bulevardul Carol 18 metri Str. Carol 16 metri
 Str. Ferdinand și Cantacuzino câte 16 m
 Lumina și apa se vor instala treptat în fiecare cartier. Canalizarea după întocmirea proiectelor

ERATĂ

<u>Pag.</u>	<u>Rând</u>	<u>Cuvânt</u>	<u>Corectat</u>
19	5	6	km.
24	30	10	proprietar
26	2	4	alcătuitu
29	2 (sub clișeu)	4	où
42	17	1	antropogeografie
48	2	6	côté
112	13	6	intronisés
112	19	1	située
113	36	5	jeunes

Prețul Lei 80

www.dacoromanica.ro